

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД УЖИЦЕ

СКУПШТИНА ГРАДА

I Број: 500-8/21

Датум: 28. децембар 2023. године

На основу члана 15. став 2. тачка 3. Закона јавном здрављу ("Службени гласник РС" број 15/2016) и члана 60. став 1. тачка 5. Статута града Ужица ("Службени лист града Ужица" број 4/19) Скупштина града на седници одржаној 28. децембра 2023. године, донела је

ОДЛУКУ

I Усваја се Плана јавног здравља града Ужица 2024-2029.

II Одлуку објавити у "Службеном листу града Ужица".

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ
Бранислав Митровић

ГРАД УЖИЦЕ

+381 (0) 31 590 135 • e-mail: predsednikskupstine@uzice.rs

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД УЖИЦЕ

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА
2024 – 2029

САДРЖАЈ

УВОД

Уводна реч градоначелнице

Увод

Савет за здравље

Радна група за израду Плана

Методологија рада

Принципи и вредности

Визија

Мисија

Општи циљ

Специфични циљеви

ЗДРАВСТВЕНИ ПРОФИЛ/СЛИКА ЗДРАВЉА

1. Подаци о територији града
2. Витални и демографски показатељи
3. Здравствени показатељи
 - 3.1 Индикатори доступности здравствене заштите ЈЛС/ЛС
 - 3.2 Индикатори ефикасности здравствене заштите ЈЛС/ЛС
 - 3.3 Индикатори квалитета здравствене заштите ЈЛС/ЛС
 - 3.4 Индикатори здравственог стања становништва
 - 3.5 Индикатори детерминанти здравља
4. Показатељи активности на унапређењу здравља становништва и превенцији болести
5. Социоекономски услови
6. Показатељи стања животне средине
 - 6.1. Квалитет ваздуха
 - 6.2 Квалитет површинских и подземних вода, вода за пиће и вода за спорт и рекреацију
 - 6.3. Управљање опадом
 - 6.4. Квалитет отпадних вода
 - 6.5. Присуство и бројност инсеката и глодара
7. Урбани дизајн града/општине
8. Организација заједнице
 - 8.1 Локална самоуправа
 - 8.2. Систем здравствене заштите (описати здр.установе)
 - 8.2.1. Дом здравља
 - 8.2.2. Општа болница
 - 8.2.3. Завод за јавно здравље
 - 8.3. Образовни систем
 - 8.3.1 Образовни статус становништва
 - 8.4. Социјална заштита на локалном нивоу

- 8.4.1. Установе социјалне заштите
- 8.4.2. Услуге социјалне заштите на локалном нивоу
- 8.4.3. Корисници социјалне заштите
- 8.5. Млади као рањива група
- 8.6. Старији као рањива група
- 9. Безбедност у заједници
- 9.1. Малолетничка делинквенција
- 10. Рекреација и спорт
- 10.1. Спортски клубови , удружења и објекти
- 10.2. Школски и рекреативни спорт
- 11. Култура
- 12. Медији
- 13. Верске заједнице
- 14. Удружења грађана
- 15. Финансирање здравља на локалном нивоу
- 16. SWOT анализа

АКЦИОНИ ПЛАН

ИЗВЕШТАВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ

Реч градоначелнице

Јавно здравље је за Град Ужице приоритет број један. Зато је решавање свих проблема који негативно утичу на здравље Ужичана дефинисано и овим документом.

Сви напори и у наредном периоду биће усмерени на смањење аерозагађења и обезбеђивање што чистијег ваздуха. Постојећим и новим мерама, надамо се, да ћемо у наредних неколико година стићи до тог циља.

Обезбеђивање адекватне здравствене заштите и пружање здравствених услуга за све грађане у што бољим условима, још један је од задатака. Са великом радошћу очекујемо почетак реконструкције и доградње

Здравственог центра и Опште болнице Ужице, након које ће Ужице добити један од најсавременијих клиничко-болничких центара.

Улагања у опрему и кадрове и финансијска подршка за лечење тежих болести не доводе се у питање ни у наредном периоду. Остајемо доследни ставу да сваки грађанин Ужица има право на благовремену и квалитетну здравствену услугу.

На крају, пандемија COVID19 показала је да јавно здравље може бити угрожено у огромној мери, а Град Ужице управо захваљујући добрим планским и стратешким документима да је спреман да одговори и таквим изазовима.

УВОД

План јавног здравља града Ужица је локални стратешки документ јавног здравља уведен као обавеза Законом о јавном здрављу ("Службени гласник РС" број 15/2016) који предлаже Савет за здравље а усваја га Скупштина ЈЛС. План јавног здравља града Ужица се доноси други пут, а након истека плана за период од 2015 – 2020 године. План се заснива на промоцији здравља и примарној превенцији, а циљеви се остварују кроз све облике партнерства за здравље и наглашавање значаја свеобухватног приступа путем интердисциплинарности и мултисекторске сарадње.

Јавно здравље је умеће превенције продужавања живота и унапређења менталног и физичког здравља и ефикасности путем организованих напора заједнице. Стога План јавног здравља нашег *града* (у даљем тексту: План) подржава унапређење здравља, спречавање болести и продужење квалитетног живота становништва. Добро здравље је од суштинског значаја за одрживи економски и друштвени развој и основна брига у животу сваке особе, свих породица и заједнице.

Позитивном законском регулативом у Републици Србији, која је усклађена са законима ЕУ, створили су се потребни правни оквири да јединице локалне самоуправе у складу са специфичностима у својој средини, приступе решавању проблема карактеристичних за своју територију.

План идентификује приоритетна подручја где је унапређење здравља и квалитета живота могуће, разлаже циљеве на основне активности и одговорности свих актера у области јавног здравља. План је документ који утврђује оквир за деловање и идентификује даље правце, остављајући простор за решавање старих и нових изазова.

Вредносни принципи на којима почива систем јавног здравља у Републици Србији јесу:

- одговорност државе и друштва за здравље,
- развој свих облика партнерства за унапређење здравља,
- усмеравање на популацију и друштвене групе,
- оријентација ка локалној самоуправи,
- интересорски и мултидисциплинарни рад,
- предузимање акција за социјалне одреднице, факторе ризика и смањивање неједнакости у здрављу.

ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ, ПРАВНИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР БИТАН ЗА ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА

Устав Републике даје широко право на здравље и здравствену заштиту сваком грађанину. Кривни закон у овој области је Закон о јавном здрављу, а Национална стратегија јавног здравља је основни стратешки документ на који се ослања план јавног здравља града Ужица.

Закон о локалној самоуправи¹ у члану 20. регулише надлежности општине као јединице локалне самоуправе, Локалне самоуправе у Србији преузеле су на себе нове одговорности у очувању и унапређењу здравља људи на својим територијама. Брига за јавно

¹ „Сл. гласник РС“ бр. 129/07, 83/14- и др. закон, 101/2016- и др. закон и 47/2018).

здравље постаје заједнички циљ и обавеза управе али и читаве заједнице. Активан избор програма и успостављање приоритета на локалном нивоу јесу одговорност, изазов али и велика шанса локалним самоуправама да ће се нешто суштински побољшати када је у питању јавно здравље у њиховим срединама. Закон о здравственој заштити² уређује надлежности јединица локалне самоуправе у здравственој заштити тако што их дефинише као друштвену бригу за здравље, па у члану 13. дефинише мере из надлежности локалне самоуправе, а у члану 17. општи интерес у здравственој заштити грађана. Закон о правима пацијената³ дефинише права и одговорности пацијента у здравственом систему Републике Србије, а уводи и институт заштите права пацијената и то тако што прописује да је обезбеђује јединица локалне самоуправе одређивањем лица које обавља послове саветника за заштиту права пацијената и образовањем Савета за здравље. Закон у члану 42. утврђује делокруг рада Савета и његов састав, као и обавезу ЈЛС да Статутом утврди задатке Савета.

Закон о јавном здрављу⁴ дефинише сва кључна питања у вези са јавним здрављем, систем јавног здравља у РС, носиоце послова, учеснике у области јавног здравља, као и области ЈЗ и на крају врсте докумената, начин њиховог доношења и садржај докумената јавног здравља на нивоу ЈЛС. Нарочито дефинише да у састав Савета за здравље обавезно улази и представник надлежног Завода односно Института за јавно здравље. Задатак локалне самоуправе је спровођење друштвене бриге за јавно здравље на локалном нивоу. Друштвена брига за јавно здравље на нивоу локалне самоуправе (ЗЈЗ, члан 14) представља *мере за обезбеђивање и спровођење активности у областима деловања јавног здравља, у оквиру посебних програма из области јавног здравља, од интереса за становништво на територији јединице локалне самоуправе, и то: међусекторску сарадњу, координацију, подстицање, организацију и усмеравање спровођења активности у областима јавног здравља која се остварује заједничком активношћу органа јединица локалне самоуправе, носилаца и учесника у области јавног здравља; праћење здравственог стања становништва и рада здравствене службе, као и предлагање и предузимање мера за њихово унапређење; промоцију здравља и спровођење мера за очување и унапређење здравља и животне средине и радне околине, епидемиолошки надзор, спречавање и сузбијање заразних и незаразних болести, повреда и фактора ризика; обезбеђивање услова за обављање делатности здравствених установа, планирање и остваривање програма у области јавног здравља; обезбеђивање услова за брзо реаговање у кризним и ванредним ситуацијама у складу са мерама Владе; обезбеђивање услова за праћење стања животне средине (воде, ваздуха, земљишта, буке, вибрација, јонизујућег и нејонизујућег зрачења) и утицаја фактора животне средине и радне околине на здравље; обезбеђивање услова за снабдевање становништва здравствено исправном водом за пиће и безбедном храном, диспозицију отпадних материја и одговарајуће услове животне средине и радне околине; обезбеђивање услова за обављање активности из области епидемиолошког надзора; јачање капацитета носилаца активности и учесника у областима деловања јавног здравља; обавештавање надлежних државних органа и јавности о свим ризицима и другим јавноздравственим проблемима који могу имати негативне последице по здравље становништва; подршку раду и развоју носилаца активности и учесника у систему јавног здравља на својој територији.*

Сем наведених, ту су и законски прописи који упућују на јавно здравље по областима јавног здравља.

² “Сл. гласник РС“ бр. 25/19.

³ Закон о правима пацијената "Службени гласник РС", бр. 45 од 22. маја 2013, 25 од 3. априла 2019 - др. Закон.

⁴ Закон о јавном здрављу. "Службени гласник РС", број 15 од 25. фебруара 2016.

У области ФИЗИЧКО, МЕНТАЛНО И СОЦИЈАЛНО ЗДРАВЉЕ законска регулатива за области спорта, културе, уметности, социјалне политике, заштите права нарочито осетљивих група, становања, рада и остваривања права грађана, чини корпус прописа који детерминишу одреднице физичког, менталног и социјалног здравља становништва.

ПРОМОЦИЈА ЗДРАВЉА И ПРЕВЕНЦИЈА БОЛЕСТИ као област јавног здравља обухвата законске прописе из свих области здравствене заштите, стандарде у области здравствене заштите, прописе о заштити становништва од заразних болести и прописе који реферирају на хроничне незаразне болести, а нарочито законске и подзаконске акте који се односе на превенцију обољевања и активности које посдстичу превентивно деловање.

ЖИВОТНА СРЕДИНА И ЗДРАВЉЕ СТАНОВНИШТВА као област јавног здравља обухватају законску регулативу у области заштите животне средине, урбанизма, грађевине, заштите природе, саобраћаја, становања, комуналних делатности, грађевине итд.

РАДНА ОКОЛИНА И ЗДРАВЉЕ СТАНОВНИШТВА подразумевају деловање на основу прописа о безбедности и здрављу на раду и прописа о заштити животне средине.

ОРГАНИЗАЦИЈА И ФУНКЦИОНИСАЊЕ ЗДРАВСТВЕНОГ СИСТЕМА реферирају на законска и подзаконска акта из области здравствене заштите и осигурања, права пацијената и стандарда услуга у области здравствене заштите и прописи који ближе одређују наведене области.

КРИЗНЕ И ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ су област јавног здравља директно везана за прописе о ванредним ситуацијама, прописе о заштити становништва од заразних болести, о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама природних катастрофа итд.

Национална Стратегија јавног здравља РС „Здрави људи, здравље у свим политикама“ (2017–2025)⁵ подржава испуњавање друштвене бриге за здравље људи и подстиче одговорност државе и друштва у обезбеђењу добробити за све грађане путем унапређења здравља и очувања здраве животне и радне средине. Стратегија се заснива на промоцији здравља и примарној превенцији, а циљеви се остварују кроз све облике партнерства за здравље и наглашавање значаја свеобухватног приступа путем интердисциплинарности и мултисекторске сарадње.

Кључне области у радној верзији Стратегије јавног здравља РС јесу: промоција здравља, превенција болести, повреда и ризика по здравље, организација са менаџментом здравствене службе, функционисање друштвених система повезаних са здрављем, стално унапређење квалитета и мерење исхода свих активности у вези са очувањем и унапређењем здравља становништва.

Национални планови и програми који су од важности за План:

1. Национални програм кардиолошке здравствене заштите
2. План за борбу против дрога у Републици Србији
3. План развоја здравља младих у Републици Србији
4. План контроле дувана
5. План развоја заштите менталног здравља
6. Национална План за борбу против ХИВ/АИДС-
 1. Национални програм Србија против рака
 2. Национални програм за превенцију колоректалног карцинома
 3. Национални програм за превенцију рака дојке

⁵ "Службени гласник РС", број 61 од 8. августа 2018.

4. Национални програм превенције и ране детекције типа два дијабетеса
5. Национални програм за превенцију рака грлића материце
6. Национални програм превентивне стоматолошке заштите.

Донета су и подзаконски акти којима се ближе уређује деловање локалне самоуправе у областима јавног здравља, и то два Правилника. Правилник о ближим условима и обавезама за деловање у области јавног здравља⁶ дефинише обавезе учесника јавног здравља, а нарочито носиоца активности јавног здравља. Правилник о ближим условима за спровођење јавног здравља у области животне средине и здравља становништва⁷ мултисекторским приступом уређује специфична питања здравља у животној средини у односу на све аспекте јавних политика које је дефинишу.

Савет за здравље

Носилац послова друштвене бриге за здравље на нивоу ЈЛС јесте Савет за здравље (у даљем тексту: Савет). Савет за здравље се формира одлуком јединице локалне самоуправе. Рад Савета је уређен пословником који усваја Скупштина. Састав Савета је обавезан и прописан Законом о правима пацијената⁸ У складу са чланом 49. Закона о правима пацијената и чланом 15. Закона о јавном здрављу образован је Савет за здравље.

Чланови Савета су:

- ❖ Слободан Грбић - члан Градског већа Града Ужицае
- ❖ Слободан Јованчичевић – Општа болница Ужице
- ❖ Никола Малићан – Дом здравља Ужице
- ❖ Влатка Стевановић – Завод за јавноздравље Ужице
- ❖ Драга Петковић -Удружење Мултипле склерозе Златиборског округа Ужице
- ❖ Радоица Нишавић – Апотека Ужице
- ❖ Петар Тодосијевић - РФЗО, филијала Ужице
- ❖ Ана Ђокић, Удружења инвалида церебралне и дечије парализе Ужице
- ❖ Тијана Костић – Градска управа ГрадаУжица
- ❖ Горан Нешковић-Дом Здравља Ужице
- ❖ Др Надежда Радановић – Општа болница Ужице

Задаци Савета:

- 1) у области заштите права пацијената:
 - разматра приговоре о повреди појединачних права пацијената на основу достављених и прикупљених доказа и утврђених чињеница;
 - о утврђеним чињеницама обавештава подносиоца приговора и пружаоца здравствене услуге на кога се приговор односи и даје одговарајуће препоруке;
 - разматра извештаје саветника пацијената, прати остваривање права пацијената на територији Ужица и предлаже мере за заштиту и промоцију права пацијената;
 - подношење годишњег извештаја о раду и предузетим мерама за заштиту права пацијената општинском/градском већу и министарству надлежном за послове здравља, а ради информисања и остваривања потребне сарадње извештај се доставља и Заштитнику грађанана.

- 2)у областима јавног здравља из члана 5. Закона о јавном здрављу :

⁶ Службени гласник РС", број 94 од 27. децембра 2019.

⁷ "Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.

⁸Закон о правима пацијената,,Службени гласник РС“, бр. 45/13.

- међусекторска сарадња, координација, подстицање, организација и усмеравање спровођења активности у области деловања јавног здравља на нивоу града, заједничком активношћу са органима града, носиоцима активности и другим учесницима у систему јавног здравља;

- прати извештаје Завода за јавно здравље Сомбор о анализи здравственог стања становништва на територији града Сомбора, који за то наменски определи средства у оквиру посебних програма из области јавног здравља од интереса за становништво на територији града Сомбора и предлагже мера за њихово унапређење, укључујући мере за развој интегрисаних услуга у локалној самоуправи;

- доноси предлог плана јавног здравља на нивоу града/општине, који усваја Скупштина града/општине и прати његово спровођење кроз посебне програме из области јавног здравља;

- иницира и прати спровођења активности промоције здравља и спровођења мера за очување и унапређење здравља, спречавања и сузбијања заразних и хроничних незаразних болести, повреда и фактора ризика на територији града/општине кроз посебне програме из области јавног здравља;

- даје мишљења на извештај о остваривању посебних програма у области јавног здравља, које доноси град;

- учествује у различитим областима деловања јавног здравља у кризним и ванредним ситуацијама из члана 11. Закона о јавном здрављу;

- јача капацитете носилаца активности и учесника у областима деловања јавног здравља ;

- обавештавање јавности о свом раду;

- даје подршку раду и развоју носиоца активности и учесника у систему јавног здравља на територији града Ужица , у складу са Законом о јавном здрављу;

- извештава јединице локалне самоуправе и Завод за јавно здравље Ужице о свом раду у областима деловања јавног здравља

- прати и координира рад установа примарне здравствене заштите;

- унапређује приступачност и уједначеност коришћења примарне здравствене заштите на територији града;

- предлагже и предузима мере са крајњим циљем унапређења ефикасности рада и задовољства корисника;

- утврђује приоритете у здравственој заштити и стара се о њиховом спровођењу;

- унапређује односе са републичким и регионалним институцијама, установама и организацијама Обавља и друге послове и задатаке у складу и на начин утврђен одредбама Пословника Градског већа и одредбама Пословника Савета за здравље.

Савет може образовати радне тимове за поједина питања из области јавног здравља и заштите права пацијента.

Чланови радне групе за израду нацрта плана јавног здравља су:

- ❖ Слободан Грбић - члан Градског већа
- ❖ Слободан Јованчичевић – Општа болница Ужице
- ❖ Никола Малићан – Дом здравља Ужице
- ❖ Влатка Стевановић – Завод за јавно здравље Ужице
- ❖ Драга Петковић - Удружење Мултипле склерозе Златиборског округа Ужице
- ❖ Радоица Нишавић – Апотека Ужице
- ❖ Петар Тодосијевић - РФЗО филијала Ужице
- ❖ Ана Ђокић -Удружења инвалида церебралне и дечије парализе Ужице
- ❖ Тијана Костић – Градска управа ГрадаУжица

- ❖ Горан Нешковић – Дом здравља Ужице
- ❖ Др Надежда Радановић - Општа болница Ужице

У процесу израде, активно су учествовали и следећи актери јавног здравља на нивоу града Ужица: Општа болница Ужице, Дом здравља Ужице, Завод за јавно здравље Ужице, Апотека Ужице, РФЗО филијала Ужице и Градска управа за послове органа града, општу управу и друштвене делатности.

МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ ПЛАНА ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА

План јавног здравља обухвата период од 2024. до 2029. и сама израда је прошла кроз следеће фазе:

1. Стварање предуслова за реализацију процеса израде Плана јавног здравља: подршка Сталне конференције градова и општина (даље: СКГО) у изради Плана, формирање радне групе за израду Плана ЈЗ, одређивање координатора РГ за сарадњу са СКГО и вођење процеса израде документа
2. Израда здравственог профила/слике здравља града: 3 радионице
3. Стратешко и акционо планирање: 3 радионице
4. Процес јавне расправе
5. Усвајање стратешког документа од стране Скупштине града

Стварање предуслова за реализацију процеса израде Плана јавног здравља

Први корак у процесу израде Плана је било формирање Радне групе за израду и дефинисање динамике будућих активности како би финални стратешки документ био усвојен на седници Скупштине града у текућој години, уз пружање подршке од стране СКГО. У припремној фази договорено је да План јавног здравља буде стратешки документ који планира активности за период од 5 година (2024-2029) уз детаљан план (акциони план). Такође је договорено да ће у свакој наредној години коју обухвата План бити спроведен процес процене постигнутих резултата у претходној години (ревизија), што ће уз стратешке правце из Плана бити основа за креирање програма за наредну годину.

Обезбеђење средстава за реализацију Плана Јавног здравља

Средства намењена за реализацију мера Плана јавног здравља биће планираће Савет за здравље у текућој години за наредну годину и благовремено ће доставити Градској управи за финансије како би потребна средства определили у буџету за наредну календарску годину.

Савет за здравље подноси извештај Скупштини града о реализацији мера Плана јавног здравља 2024-2029. године до 31. марта наредне календарске године.

Израда здравственог профила /слике здравља је један је од кључних корака у процесу израде Плана јавног здравља. Подаци који су прикупљани подељени су у следеће категорије: географски, демографски и витални показатељи; здравствени показатељи; показатељи активности на унапређењу здравља становништва и превенцији болести; показатељи стања животне средине; урбани дизајн града; организација заједнице; безбедност у заједници; рекреација, спорт и култура, медији, верске заједнице и организације, ставови и јавноздравствене потребе становништва и заједнице, финансирање и SWOT анализа.

Наведени показатељи су прикупљени кроз различите базе података, анализу показатеља здравственог стања становништва града, испитивањем потреба становништва

методом брзе процене и анкетама у широком консултативном процесу. Одржане су три радионице на теме:

I - Представљање методологије процеса, тренутног стања и изазова у процесу планирања ЈЗ; припрема упитника за процену јавноздравствених потреба становника града Ужица и испитивање јавноздравствених потреба становника;

II - Припрема за израду слике здравља: представљање фолдера са подацима и питања којима се ЈЛС руководе у изради слике здравља

III - Довршавање слике здравља – представљање слике здравља: анализе стања, јавноздравствених потреба становника, израда СВОТ анализе, дефиниција приоритета.

Стратешко и акционо планирање – на основу прикупљених података кроз реализацију 3 радионице:

I - Представљање разрађеног модела СКГО акционог плана ЈЗ, анализа и избор активности методом елиминације, одређивање визије, мисије, општег и специфичних циљева.

II - Измене и допуне предложених активности и прецизирање почетних и жељених вредности индикатора у активностима.

III - финално представљање Плана јавног здравља са акционим планом пред Саветом за здравље и разговор о потенцијалним програмима јавног здравља за наредну годину, што уједно представља и предлог буџетског оквира за прву годину акционог плана.

Временски оквир

Савет за здравље града Ужица је усвојио нацрт Плана јавног здравља са акционим планом и покренуо поступак Јавне расправе 28.августа 2023.године на страници Заједно до добрих одлука веб презентације Града Ужице. Грађани и сви заинтересовани могли супутем странице Заједно до добрих одлука веб презентације Града Ужица да доставе своје сугестије и предлоге до 20.новембра 2023. године. Отворени састанак у процесу јавне расправе одржан је 29. новембра 2023. Године у Великој сали Градске куће. Отвореном састанку присуствовали су представници здравствених установа, удружења грађана и чланови Градског већа. Након периода јавне расправе и у току отвореног састанка није било сугестија и предлога на нацрт Плана јавног здравља. План јавног здравља упућен је Градском већу на одобрење.

Скупштина града Ужица на седници одржаној _____2023.године усвојила је План јавног здравља града Ужица за период 2024-2029.година.

ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ

Јавно здравље је шири концепт од здравствене заштите. Јавним здрављем се унапређује како здравље појединца, тако и читаве популације или заједнице као и животне средине. Начин и услови живота највише утичу на здравље, те је неопходно радити на њиховом побољшању и то кроз координисане активности свих сектора. Наведено чини да јавно здравље има изразито интерсекторски карактер. Суштина је да се све политике које град/општина спроводе и планирају, базирају на принципима унапређења здравља и превенције фактора ризика и болести.

Основни принципи на којима се заснива План јавног здравља су:

- **Поштовање и унапређивање основних људских права** - Неговање толеранције и разумевање различитости, одсуство сваке дискриминације засноване на постојању инвалидитета, полним, расним, језичким, верским, етничким и свим другим разликама и неговање и унапређивање међусобног разумевања и равноправности.

- **Принцип једнаких могућности** - Обезбедити могућност коришћења јавноздравствених ресурса и могућности за све грађане и све циљне групе истом доступношћу у свим сферама пружања услуга у јавном, приватном и невладином сектору и уз поштовање могућности избора.

- **Целовит приступ** - Неговање разноврсности и компатибилности услуга и ресурса из различитих области деловања јавног здравља и заједничког проактивног деловања

- **Партиципативност** - Обезбеђење учешћа актера јавног здравља на нивоу града/општине у доношењу и спровођењу јавноздравствених политика и о начину задовољавања јавноздравствених потреба становника и омогућавање одговорности за здраве личне изборе.

- **Транспарентност** - Увремењено, актуелно, отворено извештавање јавности, корисника и свих заинтересованих циљних група о могућностима, процесима или резултатима у свим областима деловања јавног здравља на нивоу локалне самоуправе.

Придржавајући се наведених принципа у процесу доношења Плана јавног здравља града Ужица за период 2024 – 2029 годину могуће је тежити вредностима као што су: хуманост, одговорност, једнакост и правичност у здрављу, солидарност, заснованост на доказима, толеранција, укљученост.

План јавног здравља представља основ друштвене бриге за јавно здравље нашег града Ужица и обезбеђивање услова у којима грађани могу да буду здрави. Он такође чини основу за доношење и спровођење програма јавног здравља, а све у циљу унапређења здравља и квалитета живота становника локалне заједнице.

Цео овај процес доводи до преузимања одговорности за здравље на нивоу локалне заједнице и свих њених актера.

Циљ „Боље здравље за све, здравље у свим политикама“ достићи ћемо ако створимо друштвену климу у којој се здравље препознаје као врхунска вредност, потенцијал и предуслов за развој локалне заједнице и целе земље.

Други велики задатак је јавноздравствена писменост и одговорност заједнице и појединца.

Трећи услов је јачање јавноздравствених капацитета и компетенција свих актера посебно на нивоу локалне заједнице. И наравно, сарадња и повезивање свих актера враћају нас на почетак: здравље у свим политикама.

ВИЗИЈА

Град Ужице је одговоран град здравствено информисаних, здравих људи, са превенцијом на првом месту.

МИСИЈА

Унапређење здравља и квалитета живота грађанки и грађана града Ужица кроз организовану мрежу јавно-здравствених услуга, доступних у свим сеоским и урбаним срединама која у сарадњи са локалном самоуправом и другим институцијама у потпуности одговара на потребе грађана и грађанки.

ЦИЉЕВИ И МЕРЕ

ОПШТИ ЦИЉ

БОЉЕ ЗДРАВЉЕ ЗА СВЕ, ЗДРАВЉЕ У СВИМ ПОЛИТИКАМА

У оквиру наведеног општег циља дифенисани су следећи :

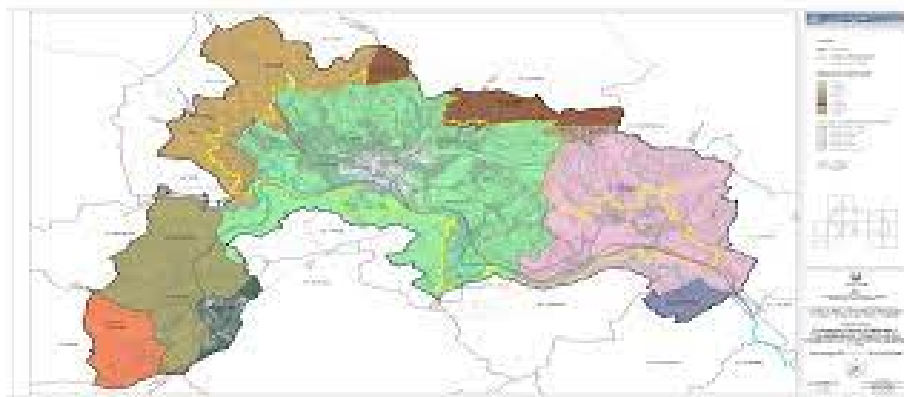
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ

1. Унапређење снадбевања здравствено исправном водом,
2. Унапређење система управљања отпадом,
3. Побољшање квалитета ваздуха,
4. Повећање броја деце обухваћене превентивним прегледима које обављају доктори специјалисти педијатрије,
5. Побољшање техничких и кадровских услова у примарној и секундарној здравственој заштити,
6. Унапређење спровођења превентивних мера/прегледа везаних за обољевање од хроничних незаразних обољења,
7. Унапређење здравља и превенција фактора ризика за настанак хроничних незаразних обољења,
8. Унапређење мера превенције и едукације становништва у циљу смањења болести зависности и СТБ,
9. Смањење % предгојазне и гојазне деце и адолесцената за 5% у периоду од 5 година,
10. Унапређење услова за спортско рекреативне активности и спровођење мера едукације о значају физичке активности деце са посебним освртом на предгојазну и гојазну децу,
11. Спровођење мера које ће омогућити бољу приступачност јавним установама становништва са посебним освртом на ОСИ и
12. Одржавање спремности за ванредне ситуације уз унапређење опремљености и нивоа знања.

ЗДРАВСТВЕНИ ПРОФИЛ/СЛИКА ЗДРАВЉА

Подаци о територији града:

Град Ужице представља административни центар, по површини, највеће области у Србији-Златиборске области. Укључујући и градску општину Севојно, заузима површину од 667км² подељених у 41 насељену заједницу. Налази се у југозападној Србији, на тремећи Републике Србије, Црне Горе и Херцеговине, са приближно подједнаком удаљености од престоница све три наведене земље: Ужице-Београд 200км, Ужице-Подгорица 235км, Ужице-Сарајево 190км.

Слика 1. Мапа града Ужица

Извор: Генерални урбанистички план града Ужица до 2020. године

Историјски подаци

Стари и средњи век

Први становници Ужица и околине били су Илири, односно њихова племена Партини и Аутаријати. Широм ужичког краја оставили су своје гробнице и споменике. Доласком Римљана, ови простори увршћени су у састав провинције Далмације, а Илири су романизовани. На месту данашњег Ужица налазио се мањи град Капедунум (лат. *Saredunum*), који је имао важну улогу у овој римској провинцији.

Ужичка тврђава

У средњем веку долазе словенска племена, а потом и Срби из Беле Србије. Око 1180. године, велики жупан Стефан Немања је Ужице припојио Рашкој, а пре тога налазило се у поседу жупана Страцимира, рођеног брата Стефана Немање. Када је краљ Драгутин абдицирао у корист свог брата Милутина, за себе је задржао Златибор, Ариље и Ужице, и, добивши од угарског краља Мачву, створио је тзв. Сремску краљевину. Када је краљ Драгутин умро, ови крајеви опет су ушли у састав Србије. У овом периоду (1329. године) се јавља и први запис назива Ужице. У то време Ужице је био мали град, али стратешки важан, на путевима ка приморју. Након смрти цара Душана, Ужице је ушло у посед Војислава Војиновића. После његове смрти градом је овладао његов братанац Никола Алтомановић, чији је грб и данас симбол града. Кнез Лазар и Твртко I сматрали су Николу Алтомановића за претњу, те су га 1373. напали, ослепели га у Ужицу и развластали, а његове поседе поделили међусобно. Том приликом, Ужице је припало кнезу Лазару.

Ужичка тврђава, која надгледа скоро цео град са околног брда, највероватније је настала или у периоду владавине Војислава Војиновића или Николе Алтомановића, мада се први писани спомени који потврђују њено постојање јављају тек после турског освајања.

Турска власт

Турци су освојили Ужице 1463. године, и остали у њему наредна четири века. Према османском попису из 1498. године, насеље је имало статус села, величине која се може поредити са данашњим селима овог округа. У њему било је свега 56 породичних кућа, 42 нежењена становника, три удовичке куће, пет воденица, и свега један

муслимански становник. Од овога па до 1516. године Ужице доживљава нагли развитак досељавањем муслиманског становништва у насеље, које од овог пописа добија и статус вароши. По овом попису, број хришћанских кућа порастао је на 96, а муслиманских домова било је чак 160.

Тренд насељавања муслимана у Ужице понавља се и на новом попису који је вршен за време владавине Сулејмана величанственог, између 1522. и 1530. године, а на њему се број муслиманских становника повећава на чак 253. Треба напоменути да су ови становници најчешће били занатлије или трговци, и да је пораст њиховог броја у већини случајева резултат досељавања, а не исламизација старог становништва. У овом попису такође сазнајемо да су се досељеници највише насељавали око тврђаве, што се не поклапа са данашњом распрострањеношћу популације, која је у долини реке Ђетиње.

19. век

Ужичка нахија је била једна од нахија Београдског пашалука, где је и остала све до 1807. године, када су је ослободили српски устаници. У ослобођеној Србији Ужице је било средиште округа и среза, са много трговаца и занатлија. Тек пред крај 19. века Ужице је почело да се развија као индустријски град. Ужице је било први град у Србији са електраном саграђеном по Теслиним принципима. Хидроелектрана на Ђетињи је саграђена 1900.

Први светски рат

Ужице је у Првом светском рату ослобођено 31. октобра 1918. На тај дан 100 година касније откривен је „Споменик великој победи”

Ужичка република

Током немачке окупације у Другом светском рату 1941. године, Ужице је било привремено ослобођено од стране партизана. Током 67 дана постојања Ужичке Републике (од 24. септембра до 29. новембра), индустрија и фабрике су углавном производиле производе за војну употребу, пруга и путеви су функционисали и новине и књиге су биле штампане. Оквирне границе републике су биле подручје од реке Дрине на западу до Западне Мораве на истоку и од реке Скрапежа на северу до реке Увца на југу.

Модерна историја

У оквирима СФРЈ, Ужице је било преименовано у Титово Ужице, заједно са још 7 градова широм земље (Титов Дрвар, Титов Велес, Титова Кореница, Титов Врбас, Титова Митровица, Титово Велење, Титоград). Ово је био један од разлога због којег је Ужице добило велику финансијску помоћ од државе и велика улагања у инфраструктуру и локалну индустрију. Током наредних деценија, Ужице је прерасло у један од већих и развијенијих градова у СФРЈ, све до њеног распада. После распада, 1992. године, Ужице губи придев ”Титово”.

Током 1999. године и напада НАТО-а на СРЈ, Ужице је претрпело дневна бомбардовања, а најгоре је прошло 6. маја, када су авиони НАТО-а бомбардовали велики број мостова, путева, цивилних и државних зграда и аеродром.

1.2 Географски подаци

Ужице се налази на средњој надморској висини од 415 m, која варира и понегдје прелази 600 метара. Кроз град протиче река Ђетиња, и Ужице је географски смјештено у долину Ђетиње. Са свих страна Ужице је окружено планинама, и налази се у регији унутрашњих Динарида. Недалеко од Ужица је и граница према Босни и Херцеговини и Црној Гори и стога је практично центар западног дела државе Србије. Ужице је окружено са северозапада и североистока планинама Повлен и Маљен, на западу је Тара и Звијезда

док је на југу висораван и планина Златибор. Влада умерено-континентална клима, а преко зиме у граду температура спада знатно испод 0, просек је -10 степени.

Ужице је један од највећих градова Западне Србије и представља административни, привредни и културни центар по површини највећег округа у Србији – Златиборског округа. Златиборски округ се простире на површини од 6.172 км² и у њему живи 284.929 становника. Округ обухвата 10 локалних самоуправа – девет општина: Ариље, Бајина Башта, Чајетина, Косјерић, Нова Варош, Пожега, Прибој, Пријеполје, Сјеница и град Ужице. Ужице се налази у регији која представља тромеђу између Републике Србије, Црне Горе и Републике Српске и приближно је подједнако удаљено од престоница Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине (Ужице – Београд 200 км, Ужице – Подгорица 235 км, Ужице – Сарајево 190 км). Територија града Ужице лежи у југозападном делу Србије, односно у централном делу Златиборског округа. Простире се на 666,15 км² површине (0.77% територије Републике Србије) и према попису из 2011.године има 78.018 становника, који живе у 41 насељу.

Закључак: Можемо рећи да је Ужице град који се налази на веома повољном географском положају, који такође његовим становницима омогућава и услове за веома квалитетан и здрав живот.

Витални и демографски показатељи

Природно кретање становништва

Подручје општине Ужице по свом географском положају заузима део западне Србије, који је по конфигурацији земљишта изразито брдско-планински предео. Простире се на површини од 667 км² и обухвата два градска и 39 сеоских насеља. Према последњем попису општина је бројала око 27000 домаћинстава, у просеку трочланих. Најчешћа су ипак двочлана домаћинства (26%), две петине имају три или четири члана, петина једног, док свако осмо домаћинстви има 5 и више чланова.

Према процени броја становника из 2020. године на овом подручју живи 72096 становника, нешто више жена (51.5%) него мушкараца. Густина насељености је највиша у округу, 108 становника по квадратном километру. На територији општине се путем миграција у 2020. години број становника смањило за 308, док се у протеклој деценији популација путем миграција смањила за 4% (3200 људи).

Наталитет (8.5⁰/100) је позитиван фактор у природном кретању становништва и одраз је репродуктивне моћи. А пошто је она са биолошког становништа у обрнутој корелацији са старошћу, не изненађује што популација која стари све слабије регенерише своје људство.

Негативан утицај старења на репродуктивну моћ се са једне стране остварује квантитативно, умањењем фертилног континента, тј. броја жена у генеративном периоду, који је временом све мањи од броја жена у менопаузи. Истовремено расте старост мајке при рођењу првог детета (28), што је деликатан индикатор умањења репродуктивног нагона као квалитативне компоненте у природном расту. Тек 4% жена у генеративном добу (15-49 година) је 2020. родила дете. Уколико се узме строжи физиолошки критеријум и чињеница да се материнство углавном (94%) остварује између 20. и 40. године живота, онда је 7% жена из ове популације родило у претходној години. За просту репродукцију становништва неопходно је да на годишњем нивоу бар 10% жена у оптималном генеративном периоду донесе једно новорођенче. Да би се само то достигло, број породиља би морао бити већи за трећину.

Природно кретање становништва општине Ужице у периоду 2011.-2020. године

Општина Ужице	Рођени			Умрли						Природни прираштај		Миграцион и салдо (досељени минус одсељени)
	Живорође ни		Мрт во- рође ни	Укупно		Одојчад		Насилне смрти		број	‰	
	број	‰		број	‰	број	‰	на 10 000	Сам о- убис тва на 10 000			
2011.	661	8.4	3	993	12.6	8	12.1	4.3	2.5	-332	-4.2	-235
2012.	689	8.9	3	980	12.6	2	2.9	4.5	2.7	-291	-3.8	-368
2013.	622	8.1	1	965	12.6	7	11.3	2.7	1.4	-343	-4.5	-284
2014.	691	9.0	/	925	12.1	6	8.7	3.1	1.4	-234	-3.1	-183
2015.	680	9.0	4	1006	13.3	5	7.4	4.7	1.7	-326	-4.3	-374
2016.	676	9.0	/	1018	13.6	4	5.9	3.9	1.7	-342	-4.6	-376
2017.	622	8.4	1	1000	13.4	2	3.2	5.8	2.3	-378	-5.1	-353
2018.	656	8.9	1	989	13.4	2	3.0	3.3	0.9	-333	-4.5	-343
2019.	592	8.1	/	1034	14.2	1	1.7	5.3	2.1	-442	-5.9	-338
2020.	610	8.5	3	1210	16.8	2	3.3	5.3	1.8	-600	-8.3	-308

Природни прираштај (-8.3‰) дуже од две деценије има растућу негативну вредност. У протеклој деценији се само одумирањем популација општине Ужице смањила за готово 5% (око 3600 људи). Протекле године дупло више Ужичана је умрло него што се родило.

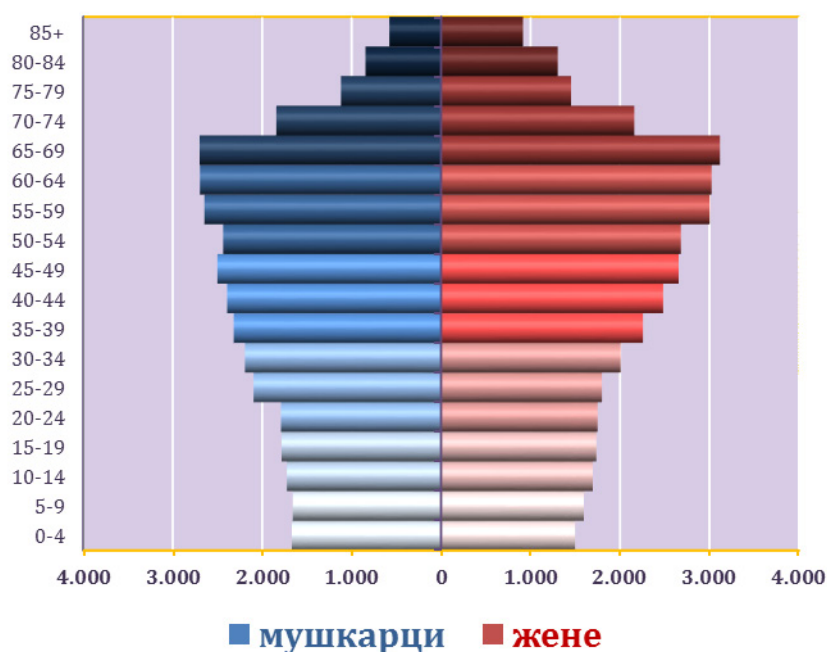
Равнотежа између рађања и умирања је снажно нарушена у корист умирања, а депопулационе тенденције са опадајућом стопом раста и негативним природним прираштајем забележене још крајем 80-их година прошлог века, и даље се одвијају, а према неким индицијама одвијаће се и у будућности.

Укупан број становника

Становништво по старосним групама

Подручје	Укупан број	0-6 година	17-18	19-34	35-64	Стариа лица 65+
Ужице	72096	6,2%	11,4%	17,1%	43,1%	22,2%
Округ	262664	6,2%	12,0%	17,7%	41,8%	22,4%
Србија	6899126	6,5%	11,9%	18,8%	41,7%	21,1%

Старосна структура становништва општине Ужице у односу на пол

Становништво општине Ужице је старо, у просеку годину дана старије од републичког просека. Билошки, оно регресира са тенденцијом даљег старења. Просечна старост становника износи скоро 45 година. Сваки пети човек је старо лице. Старих (65+) има више него малолетних, а заједно као функционално зависно становништво, чине око две петине укупног броја људи. Трећина становништва има између 50 и 70 година живота.

Мушкарци су нешто бројнији у старосним категоријама до 40. године живота, а жене у старијим слојевима популације.

У Ужицу је очекивани животни век жене (79) за пола године, а мушкарца (75) за годину ипо дужи него у републици. Просечна старост умрлих у 2020-ој је била 75 година.

Здравствени показатељи

Индикатори доступности здравствене заштите ЈЛС/ЛС

Обезбеђеност лекарима

Ужице ЛЕКАРИ, СТОМАТОЛОЗИ И ФАРМАЦЕУТИ У ЗДРАВСТВЕНОЈ СЛУЖБИ^{1) 2)}, 2019.*

Регион Област Град – општина	Лекари				Стоматолози	Фармацеути	Број стано в- ника на једно г лекар а
	укупно	опште медици не	на специјал и-зацији	специјалис ти			
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	19884	2754	2555	14575	1596	1528	349
Златиборска област	680	99	90	491	59	73	391
<i>Град Ужице</i>	333	35	48	250	18	67	219

*Репулички Завод за статистику

Индикатори ефикасности здравствене заштите ЈЛС/ЛС

Просечан број посета

У здравственој заштити одраслих број посета изабраном лекару је до средине текуће деценије растао, међутим од тада број посета опада, бележећи у протеклој години деценијски минимум, који је донекле и последица пандемијских збивања. У осталим службама све време постоји мање или више изражен тренд смањења укупног броја посета. Претпостављени разлог за то у здравственој заштити деце лежи у смањењу дечје популације, док се у гинеколошкој и стоматолошкој здравственој заштити дешава одлив корисника у приватни сектор. Две трећине посета припада здравственој заштити одраслих, а свака девета је била посета изабраном педијатру.

Број посета у примарној здравственој заштити

по службама на нивоу града Ужице

Здравствена служба	Укупан број посета лекару у дому здравља									
	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	Х и љ а д а									
ЗЗ предшколске деце	45	39	38	38	37	41	39	40	35	23
ЗЗ школске деце	45	39	41	34	39	37	34	35	31	17
ЗЗ жена	16	18	19	16	15	15	14	14	15	11
Стоматолошка ЗЗ	60	66	57	56	55	48	45	42	36	20
Специјалистичке службе	72	79	77	65	65	64	64	71	68	32
ЗЗ одраслих	292	300	311	316	324	325	313	292	282	243

Здравствени трошкови и финансирање

На основу података РФЗО је у периоду

година	Износ средстава у динарима
2020	5.000.000,00
2021	5.000.000,00

Индикатори квалитета здравствене заштите ЈЛС/ЛС

Удео превентивних прегледа

У протеклој деценији, укупан број регистрованих обољења и стања у ДЗ Ужице има тенденцију опадања. Ово не значи неминовно да је становништво све здравије, већ је у знатној мери последица удела превентивних прегледа и растућег одлива пацијената у приватни сектор здравства, као и системских промена у регистрацији обољења, која још увек није оптимална и захтева даље унапређивање. Током 2020. је започет процес интеграције приватне здравствене заштите у јединствени информациони систем, који ће у перспективи омогућити квалитетнију евалуацију здравственог стања целокупне популације.

У заступљености појединих група обољења у укупном морбидитету нема значајнијих промена у поређењу са претходним годинама.

Удео (%) најчешће регистрованих група обољења и стања на подручју општине Ужице у 2020. години

У здравственој заштити одраслих број превентивних **посета изабраном лекару** је до средине текуће деценије растао, међутим од тада број посета опада, бележећи у протеклој години деценијски минимум, који је донекле и последица пандемијских

збивања. У осталим службама све време постоји мање или више изражен тренд смањења укупног броја посета. Претпостављени разлог за то у здравственој заштити деце лежи у смањењу дечје популације, док се у гинеколошкој и стоматолошкој здравственој заштити дешава одлив корисника у приватни сектор. Две трећине посета припада здравственој заштити одраслих, а свака девета је била посета изабраном педијатру.

Индикатори здравственог стања становништва

- Очекивано трајање живота

Подручје	Очекивана дужина живота	
	Мушко	Женско
Ужице	74,9	78,7
Округ	74,3	78,5
Србија	73,2	78,1

- Смртност одојчади, перинатална смртност

Регион Област Град – општина	Живорођени		Умрли		Природни прираштај		Умрла одојчад		Просеч- на старост мајке при рођењу првог детета	Стопа укупног фертилитета	Бракови	
	број	на 1000 стан ов- ника	број	на 1000 стан ов- ника	број	на 1000 стан ов- ника	број	на 100 0 жи во- рођ е- ни х			закључени	разведени
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	6439				3705							
Златибор ска област	9	9.3	101458	14.6	9	-5.3	308	4.8	28.7	1.5	35570	10899
Град Ужице	2313	8.7	3869	14.6	1556	-5.9	14	6.1	28.5	1.5	1282	386
	592	8.1	1034	14.2	-442	-6.1	1	1.7	29.3	1.5	335	119

Предшколска деца

Предшколска деца (**4480**) чине 6.2% укупне популације општине. У диспансеру за њихову здравствену заштиту током 2020. године је регистровано око 20000 обољења (33% мање него лане) и исто толико контакта са педијатром услед стања повезаних са факторима који утичу на здравље детета (Z дијагнозе – превентивне посете).

У амбуланти изабраног педијатра у просеку је регистровано 4-5 обољења и стања по детету. Две петине обољења припада болестима система за дисање; двоје деце овог узраста је у просеку имало три акутне респираторне инфекције током 2020., док готово

петина има хронични бронхитис или астму. Интересантно да је забележено бар десет пута мање случајева упале плућа него претходних година. Приликом лечења акутних упала у овој популацији (према показатељима квалитета) се код чак 80% случајева при првом прегледу преписује терапија антибиотиком, а у 6% случајева се антибиотски третман код детета започиње парентерално. Обухват деце превентивним прегледима је 31%.

Половина деце је имала епизоду заразног обољења, најчешће неспецифичне цревне или вирусне инфекције, док је мање од 4% прележало овчије богиње током претходне године. Обољење COVID19 је адекватно шифрирано код 16-оро предшколаца. Код две петине деце је регистрована упала ува, док је оштећење слуха присутно код 28 предшколаца. Четвртина деце је имала промену на кожи са или без инфекције, код петине је регистрована урођена аномалија (најчешће стопала), док је нешто више од 10% посетило педијатра због повреде. Обољења са специфичним социо – медицинским значајем погађају око 2% предшколске деце.

Три четвртине новорођене деце је имало здравствених проблема, свако треће услед недонешености или последичних сметњи дисања у неонаталном периоду.

Гојазност је регистрована код 120 предшколаца (<3%). Она се код неке деце у том узрасту не препознаје као дефинисан здравствени проблем.

Ванболнички морбидитет предшколске деце општине Ужице у 2020. години

Групе болести са обољењима од већег значаја	Број	Стопа (на 1000)	Учешће у укупном оболевању %
Болести система за дисање	7770	1718.6	39.5
Акутна запаљења горњих дисајних путева	6028	1333.3	30.7
Бронхијална астма и хронични бронхитис	840	185.8	4.3
Акутна запаљења бронха и бронхиола	644	142.4	3.3
Хроничне болести крајника и трећег крајника	163	36.1	0.8
Упала плућа	14	3.1	0.1
Заразне и паразитарне болести	2024	447.7	10.3
Неспецифичне вирусне инфекције	1427	315.6	7.3
Неспецифичне цревне инфекције	356	78.7	1.8
Варичела и херпес зостер	152	33.6	0.8
Covid19	16	3.5	0.1
Болести ува и мастоидног наставка	2104	465.4	10.7
Оштећења слуха (глувоћа)	28	6.2	0.1
Болести коже и поткожног ткива	1083	239.5	5.5
Инфекције коже и поткожног ткива	181	40.0	0.9
Болести мокраћно – полног система	1011	223.6	5.1
Урођене аномалије	934	206.6	4.8
Аномалије стопала	568	125.6	2.9
Аномалије крвотока	82	18.1	0.4
Хромозомске ненормалности	16	3.5	0.1
Аномалије кука	11	2.4	0.1
Повреде, тровања и последице деловања спољних	519	114.8	2.6

фактора			
Опекотине, нагризи, тровања, страно тело у природном отвору	42	9.3	0.2
Преломи	20	4.4	0.1
Повреде унутар лобање	13	2.9	0.1
Стања у порођајном периоду	472	773.8*	2.4
Недонешеност	122	200.0	0.6
Сметење дисања у порођајном периоду	56	91.8	0.3
Инфекције новорођенчета	31	50.8	0.2
Порођајне повреде новорођенчета	10	16.4	0.1
Остале групе болести (без R /симптома/ и Z дијагноза)	2925	647.0	14.9
Гојазност	120	26.5	0.6
Епилепсија	62	13.7	0.3
Мождана парализа	22	4.9	0.1
Леукемија	9	2.0	0.05
Неоплазма мозга	3	0.7	0.02
Укупно обољења (без Z дијагноза)	19663	4349.3	100.0
Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом (Z00-Z99)	20008	4425.6	101.8

*Број у односу на 1000 живорођене деце (у 2020. години је у општини Ужице живорођено 610-оро деце).

Школска деца и омладина

Популација школске деце (**8192**) је дупло бројнија од предшколске, она чини девети део укупне популације округа. У диспанзеру за њихову здравствену заштиту током 2020. године је регистровано око 16000 обољења и 7000 контаката са педијатром услед стања повезаних са факторима који утичу на здравље школског детета (Z дијагнозе – превентивне посете). И овде је забележено за трећину мање обољења него претходне године.

У амбуланти изабраног педијатра у просеку су регистрована два обољења по детету. Трећина припада болестима система за дисање; у просеку свако друго дете је имало бар једну епизоду акутне респираторне инфекције, док око 7% пати од хроничног бронхитиса или астме, што значи да се учесталост ова два сродна обољења више него преполовила у односу на предшколски узраст. Са друге стране, разлог пада стопе оболевања од акутних респираторних зараза не лежи у чињеници да су школска деца била мање изложена или имају јачи имунитет, већ код њих обичне упале грла у знатној мери остају нерегистроване јер не доводе до контакта са здравственом службом будући да су баналне природе, те не постоји бојазан родитеља као код предшколске деце да им је неопходна стручна помоћ у њиховом праћењу, па чак и лечењу.

У просеку, свако пето дете је имало епизоду неспецифичне цревне или вирусне заразе, док је мање од 1% школске деце током претходне године прележало овчије богиње. Од превентабилних заразних обољења регистрована су 3 случаја вирусне жутице. Обољење COVID19 је адекватно шифрирано код 218-оро деце (<3%).

Повређивање у школском добу детета је нешто учесталије и теже, десило се сваком осмом детету, а преломи су забележени у 1.3% ове популације. Обољења са специфичним социо – медицинским значајем погађа око 10% школске деце. Гојазност је регистрована код више од 6% деце школског узраста, што у овој популацији већ наговештава правовременост њеног препознавања од стране лекара. Међу школском децом се већ

региструју кардиоваскуларна обољења карактеристична за одраслу популацију, најчешће повишен крвни притисак. Број регистрованих случајева Кронове болести и улцерозног колитиса делује нереално висок, може бити последица грешки у шифрирању неспецифичних упала црева.

Угроженост школске деце поремећајима у сфери зависности је реална, свеprisутна и недовољно дефинисана.

Ванболнички морбидитет школске деце у Ужицу, у 2020. години

Групе болести са обољењима од већег значаја	Број	Стопа (на 1000)	Учешће у укупном оболевању %
Болести система за дисање	5554	672.7	34.4
Акутна запаљења горњих дисајних путева	4237	513.2	26.2
Бронхијална астма и хронични бронхитис	593	71.8	3.7
Акутна запаљења бронха и бронхиола	317	38.4	2.0
Упала плућа	33	4.0	0.2
Заразне и паразитарне болести	1855	224.7	11.5
Неспецифичне вирусне инфекције	1081	130.9	6.7
Неспецифичне цревне инфекције	401	48.6	2.5
Covid19	218	26.4	1.3
Варичела и херпес зостер	68	8.2	0.4
Вирусна жутица	3	0.4	0.02
Болести мишићно – коштаног система	990	119.9	6.1
Системска обољења везивног ткива	9	1.1	0.1
Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора	966	117.0	6.0
Преломи	107	13.0	0.7
Опекотине, нагризи, тровања, страно тело у природном отвору	18	2.2	0.1
Повреде унутар лобање	9	1.1	0.1
Болести коже и поткожног ткива	802	97.1	5.0
Инфекције коже и поткожног ткива	269	32.6	1.7
Урођене аномалије	584	70.7	3.6
Аномалије стопала	364	44.1	2.3
Аномалије крвотока	55	6.7	0.3
Хромозомске аномалије	17	2.1	0.1
Спина бифида	9	1.1	0.1
Болести ува и мастоидног наставка	576	69.8	3.6
Оштећења слуха (глувоћа)	16	1.9	0.1
Болести мокраћно – полног система	522	63.2	3.2
Болести гломерула бубрега	9	1.1	0.1
Остале групе болести (без R /симптома/ и Z дијагноза)	3203	388.0	19.8
Гојазност	538	65.2	3.3
Епилепсија	322	39.0	2.0
Шећерна болест	156	18.9	1.0

Кронова болест и улцерозни колитис	72	8.7	0.4
Мождана парализа	45	5.5	0.3
Ментална ретардација	39	4.7	0.2
Шизоидни и афективни поремећаји	32	3.9	0.2
Повишен крвни притисак	29	3.5	0.2
Рак	11	1.3	0.1
Укупно обољења (без Z дијагноза)	16157	1957.0	100.0
Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом (Z00-Z99)	7016	849.8	43.4

Систематским прегледима утврђено је да петина деце у основним и средњим школама има **лоше телесно држање**. Деформације стопала се региструју приликом поласка у први разред основне школе, присутне су код око 10% деце свих узрасних категорија. Касније, током средње школе ови деформитети се још увек региструју код око 5% дечака и девојчица.

С друге стране, **деформитет кичме** у виду кифозе временом линеарно подиже учесталост, са око 5% у нижим разредима основне школе до 15% на крају основне односно средње школе. Деформитет кичме у виду сколиозе на сличан начин подиже своју учесталост са растом детета, присутан је код сваког двадесетог детета у основној и сваког десетог у средњој школи. Лордоза се региструје код мање од 1% деце у свим узрасним категоријама.

Амбулантно - диспанзерски морбидитет у здравственој заштити жена

Од око 34000 жена старијих од 15 година, мање од половине се налази у генеративном периоду.

На подручју општине Ужице током 2020. у државним службама за здравствену заштиту жена је регистровано свега 459 обољења и око 4500 контакта са гинекологом услед стања повезаних са факторима који утичу на репродуктивно здравље жене (Z дијагнозе – превентивне посете).

На основу расположивих података о величини женске популације и укупном броју регистрованих дијагноза може се закључити да ни 15% жена није остварила контакт са овим видом здравствене заштите, тј. обухваћена превентивним радом гинеколога. Јасно је да овако низак обухват жена представља препреку у раном откривању и благовременом лечењу потенцијално фаталних обољења чије последице имају велики социо – економски значај. Ниједна жена није регистрована са дијагнозом рака дојке или са дијагнозом рака материце, док је у служби за здравствену заштиту одраслих регистровано чак 99 неоплазми дојке и 14 неоплазми материце. То значи да се ови тумори дијагностикују и лече мимо службе за здравствену заштиту жена, односно њених активности усмерених на борбу против ових обољења. У популацији жена од 25 до 69 година скрининг на рак грлића материце је урађен код 8%, док је у популацији од 45 до 69 година мамографија урађена код 2.5% жена.

У структури морбидитета гинеколошке ординације на убедљиво првом месту свакако су болести мокраћно-полног система. Најчешће се региструју запаљења карличних органа, а значајно место заузимају поремећаји менструације и стерилитет, од којег се (према различитим изворима) лечи по једна жена на сваких седам које роде у протеклој години. Нешто више од трећине трудница и породилца је обавила превентивне прегледе у дому здравља, остале су то несумњиво урадиле у другој установи или код приватног гинеколога.

Број регистрованих побачаја путем евиденције амбулантно-диспанзерске службе је занемарљив у односу на број регистрован путем пријаве прекида трудноће или извештаја о хоспитализацији.

Код око 130 жена са територије општине Ужице је пријављен побачај. Преко 90% жена које пабаце су у браку, али преко пола се налазе у оптималном периоду за репродукцију (20 до 34 године).

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Две петине ових жена је старије од 35, преко 2% је млађих од 20 година. Четвртина жена које су побациле нема децу, по петина има једно односно бар троје деце. Трећина ових жена је и раније имала бар један побачај, у просеку 3 жене 5 побачаја.

Са друге стране, у здравственим установама на територији општине, шестотинак породиља је донело 610 живорођених беба током 2020-е. Дакле, свака пета трудноћа је окончана побачајем, а занимљив друштвени феномен лежи у чињеници да је годинама уназад готово једнак број жена које прекину нежељену трудноћу и жена које не успевају да затрудне (лече стерилитет).

Ванболнички морбидитет жена у Ужицу, у 2020. години

Групе болести са обољењима од већег значаја	Број	Стопа (на 1000)	Учешће у укупном оболевању %
Болести полно - мокраћног система	347	10.1	75.6
Запаљења женских карличних органа и мокраћне бешике	92	2.7	20.0
Поремећаји менструације	89	6.0 ¹	19.4
Незапаљенске болести женских полних органа	63	1.8	13.7
Болести дојке	30	0.9	6.5
Стерилитет	26	1.7 ¹	5.7
Болести климактеријума	17	0.5	3.7
Тумори	44	1.3	9.6
Миом материце	35	1.0	7.6
Бенигни тумори дојке	4	0.1	0.9
Тумори „in situ“ и тумори неизвесног или непознатог исхода	1	0.0	0.2
Рак других женских полних органа	1	0.0	0.2
Рак материце	0		
Рак дојке	0		
Заразне и паразитарне болести	2	0.1	0.4
Полно преносиве инфекције	2	0.1	0.4
Трудноћа рађање и бабиње	17	27.4²	3.7
Компликације трудноће и порођаја (без еклампсије или побачаја)	9	14.5	2.0
Побачаји	8	12.9	1.7
Остале групе болести	49	1.4	10.7
Укупно обољења (без Z дијагноза)	459	13.4	100.0
Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом (Z00-Z99)	4559	132.6	993.2

¹Број у односу на 1000 жена у фертилном периоду (15-49 година)

²Број у односу на 1000 трудница / породиља

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Одрасла популација округа, по процени из 2020. године, броји око 60000 становника. Највећи део одраслог становништва први контакт са здравственом службом остварује у служби опште медицине, па је тамо регистровани морбидитет дуго времена представљао његов најсвеобухватнији део. Ипак, растом приватног сектора здравства, као и његовим укључивањем у извршење услуга из палете обавезног здравственог осигурања, уочава се све већа подрегистрација обољевања, али и других здравствено-статистичких параметара. Од укупног броја обољења регистрованих у амбулантном раду државних здравствених установа на подручју општине, тек половина је евидентирана у општој медицини. Регистровано је око 30 000 обољења и нешто мање од 4000 контакта са изабраним лекаром услед стања повезаних са факторима који утичу на здравље (превентивне посете). У просеку тек свакој другој одраслој особи је регистровано једно обољење. Посећеност ове службе додатно је опала током пандемијске 2020. за 15-20%.

Петина регистрованих обољења код одраслих је из групе болести система крвотока, свако осмо је из групе респираторних обољења, само незнатно мање је из групе реуматских болести. У ДЗ Ужице је регистровано 7% одраслих становника који имају повишен крвни притисак. Он далеко предњачи по учесталости међу болестима крвотока. У оквиру исхемијских болести срца свака четврта је акутни инфаркт миокарда. У оквиру цереброваскуларних болести половину чини шлог. Обољења која се истичу бројношћу су акутне респираторне инфекције, обољења кичменог стуба са болом у леђима и акутне уринарне инфекције. Учесталост пнеумоније се учетворостручила у односу на претходну годину, што је несумњива последица пандемије новим корона вирусом. Значајно место у спектру обољења код одрасле популације заузимају и шећерна болест, хронична опструктивна болест плућа, астма, запаљенска и дегенеративна обољења зглобова, обољења срчаног мишића са срчаном слабошћу, срчане аритмије, болести вена, болести желуца и дуоденума, болести штитасте жлезде, болест простате, као и неурозе и поремећаји расположења, најчешће у виду депресије.

Стиче се утисак да су поремећаји у сфери зависности све присутнији, али махом непрепознати, нерегистровани и у великој мери друштвено прихватљиви. Овде се превасходно мисли на дуванску, алкохолну али и коцкарску зависност која је у све већој експанзији.

Морбидитет одраслог становништва на подручју града Ужице у 2020. години

Групе болести са обољењима од већег значаја	Број	Стопа (на 1000)	Учешће у укупном оболевању %
Болести система крвотока	5802	96.4	19.8
Есенцијална хипертензија	4049	67.3	13.8
Поремећаји спроводног система и аритмије срца	535	8.9	1.8
Исхемијске болести срца	368	6.1	1.3
Акутни инфаркт миокарда	88	1.5	0.3
Друге болести срца	293	4.9	1.0
Обољење срчаног мишића, запаљење срца и срчане кесе, нерееуматске болести	270	4.5	0.9
залистака			
Срчана слабост	5	0.1	0.02
Плућна емболија	18	0.3	0.1
Болести вена	273	4.5	0.9

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Цереброваскуларне болести	152	2.5	0.5
Шлог (инфаркт мозга, крварење)	87	1.4	0.3
Болести артерија (атеросклероза, анеуризме, емболије, тромбозе...)	105	1.7	0.4
Болести система за дисање	3468	57.6	11.8
Болести горњег дела система за дисање	2188	36.4	7.5
Акутне инфекције	2053	34.1	7.0
Хронична запаљења, полипи, загуњи...	135	2.2	0.5
Болести доњег дела система за дисање	1280	21.3	4.4
Запаљења плућа	463	7.7	1.6
Бронхијална астма	435	7.2	1.5
Хронични бронхитис, емфизем и опструктивна болест плућа	173	2.9	0.6
Акутни бронхитис / бронхиолитис	137	2.3	0.5
Друге болести плућа	72	1.2	0.2
Пнеумокониозе	0	0.0	0.0
Болести мишићно-коштанога система и везивног ткива	3334	55.4	11.4
Деформације и обољења кичме	1908	31.7	6.5
Запаљења и друге болести зглобова	449	7.5	1.5
Дегенеративно обољење зглоба	332	5.5	1.1
Остеопороза	286	4.8	1.0
Системска обољења везивног ткива	53	0.9	0.2
Болести жлезда са унутрашњим лучељем, исхране и метаболизма	2329	38.7	7.9
Шећерна болест	1041	17.3	3.6
Поремећаји штитасте жлезде	509	8.5	1.7
Гојазност	44	0.7	0.2
Болести мокраћно-полног система	2012	33.4	6.9
Друге болести система за мокрење (инфекције, стриктуре, фистуле, цисте, инконтиненција...)	733	12.2	2.5
Хиперплазија простате	490	8.1	1.7
Запаљење мокраћне бешике	382	6.3	1.3
Мокраћни каменци	140	2.3	0.5
Бубрежна инсуфицијенција	55	0.9	0.2

Наставак табеле **Морбидитет одраслог становништва**

Групе болести са обољењима од већег значаја	Број	Стопа (на 1000)	Учешће у укупном оболевању %
Повреде, тровања и последице деловања	1383	23.0	4.7

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

спољних фактора			
Преломи	279	4.6	1.0
ПромрзLINE, хипотермија, топлотни удар и сунчаница	57	0.9	0.2
Страно тело у природном отвору	42	0.7	0.1
Опекотине, нагризи, тровања	36	0.6	0.1
Повреде унутар лобање	15	0.2	0.1
Повреде ока и орбите	13	0.2	0.04
Повреде са ампутацијом	13	0.2	0.04
Болести система за варење	1183	19.7	4.0
Обољења желуца и дуоденума без чира	443	7.4	1.5
Киле	120	2.0	0.4
Камен у жучној кеси	78	1.3	0.3
Кронова болест и улцерозни колитис	53	0.9	0.2
Чир на желуцу и дванаестопалачном цреву	21	0.3	0.1
Обољење јетре узроковано алкохолом	5	0.1	0.02
Душевни поремећаји	1075	17.9	3.7
Поремећаји расположења (депресија)	353	5.9	1.2
Неурозе	333	5.5	1.1
Схизофернија и суманути поремећаји	127	2.1	0.4
Деменција и ментална ретардација	95	1.6	0.3
Болести зависности	55	0.9	0.2
Болести коже и поткожног ткива	899	14.9	3.1
Болести нервног система	880	14.6	3.0
Епилепсија	148	2.5	0.5
Мождана парализа	69	1.1	0.2
Мултипла склероза	40	0.7	0.1
Паркинсонова болест	36	0.6	0.1
Алцхајмерова болест	27	0.4	0.1
Транзиторна исхемија мозга	15	0.2	0.1
Тумори	802	13.3	2.7
Рак	449	7.5	1.5
Болести ока и припојака ока	661	11.0	2.3
Заразне и паразитарне болести	612	10.2	2.1
Туберкулоза	9	0.1	0.03
Сепса	5	0.1	0.02
Вирусна жутица (Б)	2	0.0	0.01
Сида	1	0.0	0.003
Сифилис	1	0.0	0.003
Болести ува и мастоидног наставка	529	8.8	1.8
Болести крви и крвотворних органа	348	5.8	1.2
Урођене аномалије	17	0.3	0.1
Симптопи и знаци	3807	63.3	13.0
Укупно обољења (без Z дијагноза)	29315	487.3	100.0
Фактори који утичу на здравствено стање и	3745	62.2	12.8

контакти са здравственом службом (Z00-Z99)

Малигна обољења представљају озбиљан социо-медицински проблем због значајног броја оболелих, компликованог лечења за пацијента, породицу и здравствени систем, као и генерално неповољне прогнозе, упркос великом труду и значајној потрошњи ресурса за његово решавање.

И ако занемаримо да регистрација случајева рака није потпуна у примарној здравственој заштити, опет се може рећи да на 1000 одраслих особа бар 6 болује од рака, од којих 3 умру у току године. Најчешће су регистровани малигни тумори дојке, дебелог црева и ректума, плућа, материце и простате. Најагресивнији у смислу броја новооболелих и прогнозе је рак плућа. Рак дебелог црева има такође неповољну прогнозу иако постоје рутинске методе за рано откривање, што се такође може рећи и за остале набројане туморе који предњаче по учесталости. Мање од 1% становника у ризичној популацији (старији од 50 година) је током претходне године подвргнуто циљаном прегледу на рано откривање рака дебелог црева. Поред рака плућа и злоћудних тумора нервног система (чији малигни потенцијал лежи и у локализацији), неоплазме органа за варење показују изражен степен агресивности, међу којима се истиче рак панкреаса са стопроцентним леталитетом на годишњем нивоу. Из тог разлога поједини случајеви рака (панкреаса, јетре, једњака, жучи) не бивају ни регистровани у ПЗЗ, будући да убрзо након дијагностиковања у СЗЗ завршавају фатално током прве хоспитализације. Са друге стране, нису регистровани ни поједини случајеви рака са бољим преживљавањем, будући да су у протеклој години одржавали ремисију мимо активности примарне здравствене заштите.

Морбидитет регистрован путем пријаве обољења

Хронична масовна незаразна обољења

Регистар за рак је у последњих пет година допуњаван са око 500 пријава годишње, у 2020. години са 525 пријава новооткривених малигнутих обољења на територији општине Ужице. Стопа оболевања од рака у Ужицу ($7.3^{0/00}$) је 2020. била изнад просека на округу ($5.9^{0/00}$). Стопа оболевања (инциденца) за Ужице и читав округ има растући тренд.

Табела 7. **Морбидитет одраслих од малигнутих тумора**
на подручју града Ужице у 2020. години

Малигни тумори	Број регистрованих случајева у ПЗЗ	Стопа на 10 000 становника	Процењен број преминутих случајева током 2020. %
Злоћудни тумори дојке и женских полних органа	117	16.2	23%
Рак дојке	99	13.7	18%
Рак материце	14	1.9	36%
Рак других полних органа жене	4	0.6	100%
Злоћудни тумори органа за варење	104	14.4	56%
Рак дебелог црева и ректума	78	10.8	47%

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Рак желуца	10	1.4	80%
Рак усне, уста и ждрела	9	1.2	67%
Рак јетре	3	0.4	100%
Рак панкреаса	2	0.3	100%
Рак једњака	2	0.3	100%
Злоћудни тумори органа за дисање	57	7.9	74%
Рак плућа (бронха, душника)	39	5.4	100%
Рак грла	16	2.2	19%
Остало	2	0.3	0%
Злоћудни тумори мушких полних органа	46	6.4	33%
Рак простате	38	5.3	39%
Рак тестиса, пениса и др.	8	1.1	0%
Злоћудни тумори лимфног, крвотворног и средног ткива	44	6.1	32%
Лимфоми	22	3.1	64%
Леукемије	15	2.1	0%
Остало	7	1.0	0%
Злоћудни тумори коже	30	4.2	17%
Рак коже	19	2.6	0%
Меланом коже	11	1.5	45%
Злоћудни тумори система за мокрење	28	3.9	29%
Рак мокраћне бешике	17	2.4	29%
Рак бубрега, мокраћновода и др.	11	1.5	27%
Злоћудни тумори нервног система	4	0.6	100%
Рак мозга	2	0.3	100%
Малигна неоплазма ока	2	0.3	100%
Злоћудни тумори кости, хрскавице, везивног и меког ткива	1	0.1	0%
Злоћудни тумори непознате примарне локализације	18	2.5	100%
УКУПНО	449	62.3	43%

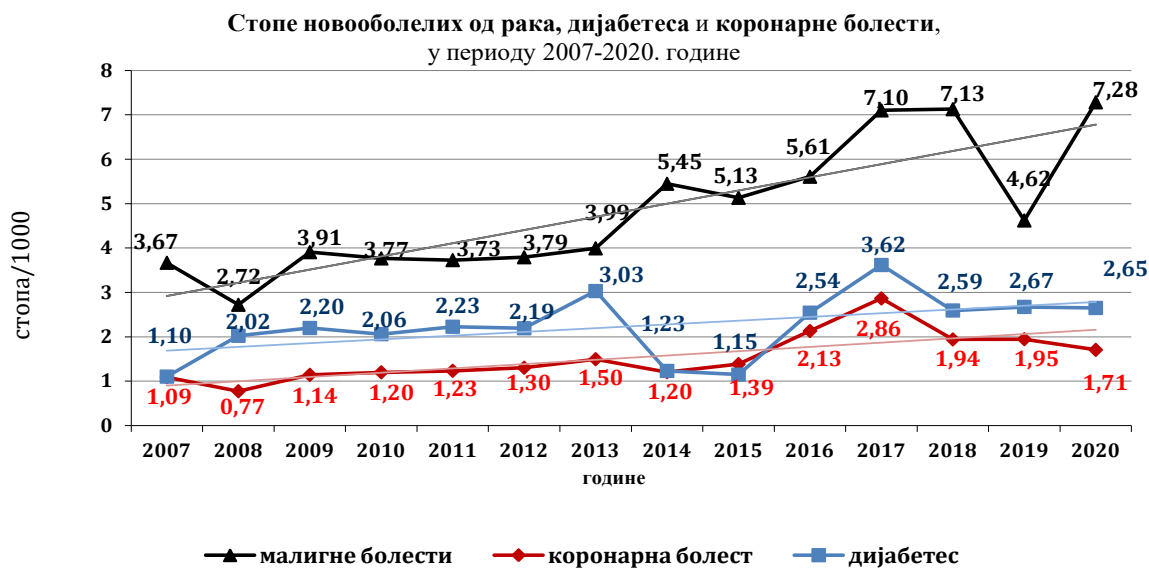
Регистар за рак сугерише да се укупан број новооболелих од рака у периоду од пет година увећава драматично. Најучесталији тумори попут рака плућа и дебелог црева у петогодишњем периоду увећају број новооболелих за 50%. Значајан пораст бележе готово сви тумори, а поједини попут рака једњака, панкреаса, жучне кесе, бубрега и штитасте жлезде постају све редовнији чиниоци малигног спектра, иако су у не тако давној прошлости представљали дуго непостојеће тј. спорадичне случајеве рака. Несрећа је већа што је прогноза ових тумора веома лоша, рутинске методе раног откривања не постоје, а начини превенције су недовољно дефинисани.

Шећерна болест представља трајно прогресивно патолошко стање, а лоше регулисана шећерна болест представља сталну вишеструку претњу.

Током 2020. године је пријављен 191 новооткривени дијабетичар са стопом од 2.6⁰/₀₀.

Коронарна болест је у 2020. години новооткривена код 123 становника, са стопом од 1.7⁰/₀₀.

Трендови пораста хроничних масовних незаразних обољења се уклапају у слику популације која стари, будући да је старост један од кључних фактора ризика за њихову појаву и развој.

Заразна обољења

Заразне и паразитарне болести су услед пандемијских збивања током 2020. године у укупном морбидитету биле заступљеније него иначе. Кретање оболевања зависи од социјалног, економског и културног развоја са једне стране, и успешног спровођења програма и мера превентивног дела здравствене заштите са друге стране. Пријаве заразних болести и периодични извештаји који у Завод за јавно здравље стижу из здравствених установа су основни извор информација о кретању заразних и паразитарних болести на подручју округа.

У 2020. години на подручју општине Ужице су пријављена 4482 акутна заразна обољења, са стопом од 62.2⁰/₀₀.

96% пријава припада обољењу Covid19, које је потврђено код 4307 Ужичана, са стопом од 59.7⁰/₀₀.

Инциденца туберкулозе, (2.7/100 000) са свега 2 новооткривена случаја је најнижа у другој декади овог века.

Од цревних зараза регистрован је по један случај инфекције изазване салмонелом и ламблијом. Забележен је један случај трихинелозе. Од других зараза са већим значајем истичемо 2 случаја сифилиса, 1 случај ХИВ носилаштва без развоја синдрома имунодефицијенције, као и 168 пријављених случајева грипа, од којих је 4 завршило фатално.

Здравље уста и зуба

У службама за стоматолошку здравствену заштиту при ДЗ Ужице током 2020. године је регистровано нешто више од 12000 обољења.

Предшколска деца

У популацији предшколске деце код трећине је у просеку регистровано једно обољење уста и зуба. Половину регистрованих обољења чини зубни каријес.

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Морбидитет у стоматолошкој здравственој заштити предшколске деце на подручју града Ужице у 2020. години

Обољења/стања	шифра обољења	број обољења	стопа на 1000 деце	учешће %
Зубни каријес	K02	723	159.9	53%
Болести пулпе и периапикалног ткива	K04	391	86.5	29%
Друге болести зуба и потпорног ткива	K08	175	38.7	13%
Поремећаји у развоју и избијању зуба	K00-K01	13	2.9	1%
Остало	K03, K05- K07, K09-K14	55	12.2	4%
УКУПНО	K00-K14	1357	300.2	100%

Школска деца и омладина

У популацији школске деце код сваког детета је у просеку регистровано једно обољење уста и зуба. Три петине школске деце има зубни каријес.

Приликом поласка у основну школу две петине деце је имало здраве све зубе, исти број 12-огодишње деце се тиме могао похвалити приликом прегледа у 2020-ој. У том узрасту свако дете у просеку има 1 кариозан, пломбиран или извађен зуб, што је најбољи просек на територији округа. Код три петине деце са ортодонтским аномалијама у 7. разреду основне школе је изостало лечење, док у 3. разреду средње школе лечење ових аномалија није започето код половине деце.

Морбидитет у стоматолошкој здравственој заштити школске деце на подручју града Ужице у 2020. години

Обољења/стања	шифра обољења	број обољења	стопа на 1000 деце	учешће %
Зубни каријес	K02	4763	576.9	67%
Друге болести зуба и потпорног ткива	K08	910	110.2	13%
Болести пулпе и периапикалног ткива	K04	819	99.2	12%
Дентофацијалне аномалије	K07	423	51.2	6%
Гингивитис и гингивална рецесија	K05	114	13.8	2%

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Остало	К03, К06, К09-К14	61	7.4	1%
УКУПНО	К00-К14	7090	858.8	100%

Одрасло становништво

Током 2020. извештаји стоматолошке здравствене заштите су прикупљени само из државног сектора здравства. Према ранијим подацима, државни сектор је регистровао око 30% обољења, с тим што је у приватном сектору углавном лечен каријес, док су у државном заступљеније друге болести зуба и потпорних структура. Реалне стопе оболевања у одраслој популацији су недоступне, будући да је обухват становништва стоматолошком здравственом заштитом на годишњем нивоу непознат, а оправдана претпоставка је да је низак, и то не само у државном сектору где је обим права из обавезног здравственог осигурања у овој популацији лимитиран, већ и у приватном где постоји економска баријера за потпун обухват али и подрегистрација оствареног.

У државном сектору је тек 1.5% трудница обухваћено превентивним стоматолошким прегледом.

Са друге стране, учесталост појединих обољења би се могла сматрати репрезентативном у смислу поделе на стања која су захтевала акутно збрињавање услед бола (каријес) и стања са одмаклом еволуцијом и превасходно функционалним последицама. Тако, две трећине лечених обољења уста и зуба код одраслих чини каријес, а трећину болести зуба и потпорних структура.

**Морбидитет у стоматолошкој здравственој заштити одраслих (државног сектора)
на подручју општине Ужице у 2020. години**

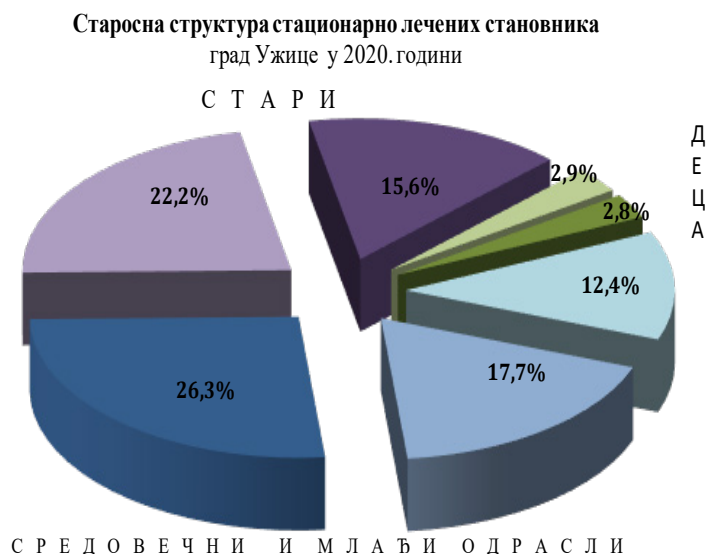
Обољења/стања	шифра обољења	број обољења	учешће %
Болести зуба и потпорних структура	К00-К01, К03-К08	3375	87%
Зубни каријес	К02	426	11%
Болести усне дупље, пљувачних жлезда и вилице	К09-К14	97	2%
УКУПНО	К00-К14	3898	100%

Болнички морбидитет

У стационарним здравственим установама на територији Златиборског округа је лечено 6841 лице са пребивалиштем у општини Ужице, забележено је око 10000 хоспитализација, односно 140 на 1000 становника општине. Међу болничким пацијентима је 44.2% мушкараца и 55.8% жена.

Готово две петине болнички лечених становника општине су стара лица. Четвртина хоспитализованих је у старосном интервалу од 50 до 64 године живота, док су 30% одрасла лица млађа од 50 година живота. Мање од 6% су биле хоспитализација деце и омладине.

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Чак четвртина хоспитализованих лица током 2020. је лечена због упале плућа. Примера ради, ово учешће ранијих година није прелазило 5%. Ниједно друго појединачно обољење није достигло четвороцифрен број хоспитализација, док је са дијагнозом пнеумоније збринуто преко 1500 лица кроз 1750 епизода болничког лечења. 8.2% ових пацијената (10% на округу) је умрло током хоспитализације; што је готово две петине укупно умрлих у болници. Леталитет од упале плућа претходних година је био дупло мањи (4.8%), али и уз далеко мањи број хоспитализованих. У изолационим јединицама само у јулу 2020. је лечено око 400, а у децембру 500 Ужичана. Половина лечених и три четвртине умрлих услед упале плућа је из категорије старих лица (>65 година). Око 3% лечених су деца и омладина, где није било леталних исхода.

Код стационарно лечених пацијената кардиоваскуларна болест (КВБ) је била узрок мање од 10% хоспитализација (35% епизода мање него лане). Ишемијске болести срца су узрок четвртине хоспитализација услед КВБ, а инфаркт миокарда као најтеже обољење из ове групе учествује са трећином хоспитализација услед ишемијских болести. Инфаркт срца је више него дупло учесталији међу мушкарцима, а код оба пола се јавља већ након 35. године живота са пиком учесталости између 50. и 65. године. 7% пацијента лечених од инфаркта срца је умрло у болници. Шлог је узрок сваке пете хоспитализације међу КВБ, са леталитетом који редовно премашује 20% до сад је бивао водећи узрок умирања у болницама. Обољење срчаног мишића, које обично има сличан леталитет и учесталост хоспитализација, заједно са шлогом је бивао узрок трећине смртних исхода болничког лечења, а сада петине. Оба обољења повећавају учесталост са старењем, с тим што су пре 75. године угроженији мушкарци, а након тога жене. Аритмије и болести услед повишеног крвног притиска такође спадају у првих десет болнички збринутих обољења. У популацији старих лица, хоспитализације услед повишеног крвног притиска су два пута учесталије међу женама. Дубока венска тромбоза се бележи у свим старосним интервалима одраслог доба, са нешто већом учесталошћу код жена, док склероза великих артерија има већи афинитет према мушкарцима.

За разлику од КВБ, пацијенти са тумором (као приоритетна група) су задржали готово исти броја епизода болничког лечења као лане. Број лица лечених од малигних тумора је иначе три ипо пута мањи од броја епизода болничког лечења, јер три петине епизода су хемотерапијске сеансе. С друге стране има и десетак посто хоспитализација услед бенигних тумора који углавном захтевају једну епизоду лечења.

Око 500 лица се лечило од рака у болницама, што је 10% више од броја регистрованих случајева рака у примарној здравственој заштити. Најчешће регистровани тумори у ПЗЗ, рак дебелог црева и ректума, рак дојке, рак плућа, рак материце и рак простате, чине половину болнички лечених лица од рака, док нешто више учесталост хоспитализације такође имају лимфоми и леукемије са сродним туморима, као и рак мокраћне бешике. Код око 4-5% лечених случајева рака, примарна локализација је остала непозната. Изузев тумора који су полно дефинисани, готово сви малигноми су учесталији у мушкој популацији, неки изразито. Критичан старосни интервал, када се догађа драматичан скок броја лечених од малигнух тумора је од 50 до 64 године живота. Тумори који се све чешће испољавају пре овог периода су рак дебелог црева и ректума, а све више и остали тумори дигестивног тракта, затим рак плућа, лимфоми, леукемије, рак бубрега, мозга, а нарочито већина полно дефинисаних неоплазми, попут рака дојке, грлића материце, јајника и тестиса. Скоро петина случајева рака дојке се испољава пре 50. године живота, и готово сви случајеви рака тестиса.

Болнички леталитет није веран показатељ тежине ових обољења, будући да знатан број пацијената у терминалном стадијуму малигне болести умре у својој кући. Поред раније поменутих, рака плућа и рака мозга, као тумори са изузетно агресивном природом и лошом прогнозом се истичу злоћудни тумори панкреаса, јетре и једњака, где је број болнички лечених лица већи од броја регистрованих лица у ПЗЗ, а једногодишње преживљавање по откривању веома ниско до никакво. Узимајући у обзир број оболелих и прогнозу, рак плућа се намеће као најагресивнији тумор у популацији.

Болести система за варење су махом хируршка обољења која захтевају болнички третман. И овде је забележен пад броја лечених за око 30%. Свако пето обољење из ове групе је трбушна кила, незнатно мање камен у жучној кеси, а преко 6% чине крварења из неозначеног дела система за варење. Крварења су заправо учесталија јер су неки од око 70 пацијената са чиром или упалом на желуцу и дванаестопалачном цреву свакако лечени услед компликација у виду крварења, чему у прилог говоре и овакви случајеви са леталним епилогом. У болници умире 10% пацијената са завезаним цревом. Киле су четири пута учесталије код мушкараца и заступљене су у свим узрасним групама, док је камен у жучној кеси чешћи код жена, карактеристичан искључиво за одраслу популацију, са пиком у интервалу од 50 до 64 године живота. Упала слепог црева се чешће јавља у школском и раном одраслом добу. Од нехируршких обољења се издвајају болести јетре, од којих је готово половина узрокована алкохолем, и од којих се свака пета завршила смрћу током болничког лечења. Болести система за варење и мокрење учествују готово равноправно са по 7% хоспитализација.

Према статистици **болнички збринутих трудница**, мање од половине трудноћа се завршава природним порођајем, трећина царским резом и четвртина побачајем. Петина трудница је старија од 35 година, где је код половине порођај завршен царским резом, док је у популацији трудница млађих од 35 година царски рез био индикован код трећине порођаја.

Међу болничким обољењима од већег социо-економског значаја се истиче **шећерна болест**. Она је трећи по учесталости појединачни узрок смрти у болницама

Две трећине **прелома бутне кости** (кука) се дешава старијима од 75 година, и у тој групи пацијената жене су три пута заступљеније. Са друге стране, повреде унутар лобање су три пута чешће код мушкараца, а трећина случајева се десила у школском и предшколском добу.

Око 5% (дупло мање него иначе) **дегенеративних болести зглобова** регистрованих у ПЗЗ је лечено болнички, код њих је махом уграђена тотална протеза оболелог зглоба. Артрозе кука и колена су два пута учесталије у женској популацији, и региструју се већ после 40. године живота.. Реуматоидна запаљења зглобова и системска обољења везивног ткива бележе сличну старосну дистрибуцију као артрозе, с тим што су жене угроженије пет пута.

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

1⁰/₀₀ одраслог становништва се током године болнички збрињава због **бубрежне слабости**, која је по учесталости један од истакнутијих узрока умирања у болницама.

Трећина лечених од епилепсије су школска и предшколска деца. Мултипла склероза је три пута учесталија код жена. Болести зависности од психоактивних супстанци су шест пута учесталије код мушкараца. Више од половине лечених од депресије и поремећаја расположења су старости између 50 и 65 година живота, а две трећине пацијената у овом интервалу је већ имало депресивне епизоде.

Од 22 случаја сепсе, трећина је завршила фаталано, али су сви у категорији старих лица.

Свако шесто новорођенче је имало здравствених проблема који су захтевали болнички третман, око 5% је имало тежак поремећај дисања углавном узрокован превременим порођајем, једно је умрло услед поменутих стања.

Болнички морбидитет становништва општине Ужице у 2020. години

Групе болести са обољењима од већег значаја	Број лица	Број епизода болнич ког лечења	Стопа хоспитализа ције (на 10 000	Број умрлих	Леталитет (број умрлих на 100 хосп.
COVID19, друго и неозначено заразно запаљење плућа	1656	1749	229.7	135	8.2%
Малигни тумори (на одељењима + дневна болница)	495	1796	68.7	51	10.3%
Малигни тумори (на одељењима)	388	730	53.8	51	13.1%
Рак дебелог црева и ректума	81	227	11.2	7	8.6%
Рак дојке	54	77	7.5	2	3.7%
Лимфоми, мијелом, леукемије	40	95	5.5	8	20.0%
Рак плућа	39	62	5.4	12	30.8%
Рак мокраћне бешике	29	46	4.0		
Рак простате	23	32	3.2	2	8.7%
Рак желуца	12	30	1.7	3	25.0%
Рак панкреаса	12	16	1.7	1	8.3%
Рак јажника	11	17	1.5	2	18.2%
Рак коже	11	12	1.5		
Рак материце	10	14	1.4		
Рак уста, језика, ждрела и пљувачних жлезда	10	26	1.4	2	20.0%
Рак грла	7	13	1.0		
Рак мозга	5	5	0.7		
Рак бубрега	4	4	0.6	1	25.0%
Рак јетре	4	4	0.6	2	50.0%
Рак жучне кесе и жучних путева	4	5	0.6		
Рак кости, хрскавице, везивног и меког ткива	4	6	0.6	1	25.0%
Рак стиднице и вагине	3	6	0.4		
Рак једњака	3	5	0.4	1	33.3%
Рак тестиса	1	2	0.1		
Рак надбубрежне жлезде	1	1	0.1		
Рак неутврђене примарне локализације	20	25	2.8	7	35.0%
Хемотерапијска сеанса (дневна болница)	224	1066	31.1		

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Доброћудни и неодређени тумори	179	207	24.8	1	0.6%
Групе болести са обољењима од већег значаја	Број епизода болничког лечења	Стопа хоспитализације (на 10 000 становника)	Број умрлих	Леталитет (број умрлих на 100 хосп.)	
Болести система крвотока	858	119.0	100	11.7%	
Исхемијске болести срца	264	36.6	18	6.8%	
Ангина пекторис	143	19.8			
Инфаркт срца	100	13.9	7	7.0%	
Хронична исхемијска болест срца	21	2.9	11	52.4%	
Цереброваскуларне болести	186	25.8	56	30.1%	
Шлог (инфаркт / крварење) и његове последице	170	23.6	55	32.4%	
<hr/>					
Поремећаји спроводног система и аритмије срца	114	15.8			
Обољење срчаног мишића и срчана слабост	92	12.8	13	14.1%	
Болести вена	63	8.7			
Болести артерија (атеросклероза, анеуризме, емболије, тромбозе...)	53	7.4	9	17.0%	
Плућна емболија и плућно срце	31	4.3	1	3.2%	
Обољење срчаних залистака и срчане кесе	25	3.5			
Болести услед повишеног крвног притиска	25	3.5	3	12.0%	

Наставак табеле Болнички морбидитет

Групе болести са обољењима од већег значаја	Број епизода болничког лечења	Стопа хоспитализације (на 10 000)	Број умрлих	Леталитет (број умрлих на 100 хосп.)
Трудноћа, рађање и бабиње	871	120.8		
Природни порођај	338	46.9		
Порођај царском резом	245	34.0		
Трудноће завршене побачајем	184	25.5		
Крварење и претећи побачај у почетној трудноћи	23	3.2		
Превремени порођај (пре 37. недеље гестације)	15	2.1		
Болести система за варење	687	95.3	24	3.5%

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Трбушне киле	143	19.8	1	0.7%
Калкулоза или упала жучне кесе	128	17.8	1	0.8%
Чир и упала желуца и дванаестопалачног црева	73	10.1	3	4.1%
Акутно запаљење слепог црева	73	10.1		
Илеус – Завезано црево	51	7.1	5	9.8%
Крварење из дигестивног тракта	43	6.0	6	14.0%
Болест јетре	34	4.7	5	14.7%
Акутно запаљење панкреаса	32	4.4	1	3.1%
Кронова болест и улцерозни колитис	29	4.0		
Болести мокраћно-полног система	658	91.3	5	0.8%
Појачано, учестало и неуредно крварење из материце	115	16.0		
Дисплазија грлића материце	70	9.7		
Нефритиси и нефропатије	52	7.2		
Увећање простате	36	5.0		
Недовољна функција бубрега	35	4.9	5	14.3%
Мокраћни каменци	25	3.5		
Стерилитет	9	1.2		
Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора	469	65.1	12	2.6%
Прелом бутњаче (кука)	111	15.4	1	0.9%
Повреде унутар лобање	60	8.3	7	11.7%
Прелом потколенице	59	8.2		
Тровање	34	4.7		
Повреде грудног коша, кичме и карлице	30	4.2	3	10.0%
Неповољна дејства – анафилактички шок	17	2.4		
Опекотине и разједи	12	1.7	1	8.3%
Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	233	32.3		
Дегенеративна обољења кукова, колена и других	70	9.7		
Болести кичме	50	6.9		
Реуматоидни артритис и системске болести везивног	42	5.8		
Остеопороза	32	4.4		
Болести система за дисање (без заразне пнеумоније)	219	30.4	3	1.4%
Бронхијална астма	26	3.6		
Хронична опструктивна болест плућа и бронхитис	25	3.5	3	12.0%
Болести крви, крвотворних органа и поремећаји имунитета	189	26.2		
Анемија	109	15.1		
Поремећаји згрушавања крви	45	6.2		
Агранулоцитоза	29	4.0		

Наставак табеле Болнички морбидитет

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Групе болести са обољењима од већег значаја	Број епизода болничког лечења	Стопа хоспитализа ције (на 10 000	Број умрлих	Леталитет (број умрлих на 100 хосп.
Болести нервног система	186	25.8	7	3.8%
Мултипла склероза и друге дегенеративне болести	56	7.8	3	5.4%
Епилепсија	24	3.3		
Синдроми парализе	8	1.1	1	12.5%
Запаљење мозга и можданица	3	0.4	2	66.7%
Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма	184	25.5	15	8.2%
Шећерна болест	115	16.0	15	13.0%
Болести штитасте жлезде	24	3.3		
Душевни поремећаји и поремећаји понашања	183	25.4	1	0.5%
Схизофренија и суманути поремећаји	64	8.9		
Болести зависности	54	7.5	1	1.9%
Депресија и поремећаји расположења	23	3.2		
Психооргански поремећаји	20	2.8		
Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази	170	23.6		
Заразне и паразитарне болести (без Covida 19)	140	19.4	11	7.9%
Цревне инфекције	62	8.6	3	4.8%
Сепса	22	3.1	8	36.4%
Хепатитис Б и Ц	2	0.3		
Болести коже и поткожног ткива	103	14.3	3	2.9%
Инфекције коже и поткожног ткива	56	7.8	3	5.4%
Копривњача	20	2.8		
Гризлице и декубитуси	7	1.0		
Стања у порођајном периоду	95	13.2	1	1.1%
Инфекције новорођенчета	29	4.0		
Поремећаји дисања	19	2.6		
(гушење услед недостатка кисеоника, респираторни Превремени порођај са последицама по новорођенче	17	2.4	1	5.9%
Болести ока и припојака ока	74	10.3		
Урођене наказности, деформације и хромозомске ненормалности	37	5.1		
Болести ува и мастоидног наставка	24	3.3		
Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом сужбом	1991	276.2		
Хемотерапијска сеанса због тумора	1066	147.9		
Хемодијализа	312	43.3		
УКУПНО	10058	1395.1	369	3.7%

Морталитет у општој популацији

На подручју општине Ужице готово три петине умрлих је старије од 75 година живота. Морталитет старих лица (преко 65 година живота) учествује са преко четири петине у укупном, морталитет лица у старосном интервалу од 35 до 64 године са једном шестином, док 4 умрла одрасла лица млађа од 35 година и четворо деце пружају потпун увид у страосну структуру умрлих. Просечна старост умрлог лица износи 75.4 године. У ОБ Ужице умрло је једно одојче, још једна смрт одојчета из Ужица је регистрована ван територије Златиборског округа.

Више него раније има мушкараца међу умрлим становништвом (54.6%). Трећина смртних случајева се десила током болничког лечења.

У матичну службу Златиборског округа пристигле су 1154 потврде о смрти становника општине Ужице, од којих је 15 стигло из иностранства. Још 56 смртних случајева Ужичана је регистровано у матичним службама других округа у Републици. Са укупно 1210 умрлих у 2020. регистрован је пораст учесталости умирања за 17% (идентично као на читавом округу). Увидом у структуру узрока смрти запажа се да целокупан вишак умрлих током претходне године се поклапа са бројем умрлих од последица акутног респираторног дистреса (АРДС) инфективне етиологије. Дијагностикован и клинички лечен као пнеумонија овај синдром се готово у потпуности може довести у везу са новим корона вирусом, иако он није у сваком појединачном случају доказан или валидно евидентиран. У прилог томе говори да до 2019. на територији округа од пнеумоније никад није умрло више од 50 људи годишње, да је 2019. услед теже епидемије сезонског грипа тај број нарастао на 80-ак, да би током пандемијске 2020. се попео на 650 умрлих од пнеумоније, од којих је четвртина (158) припала становницима општине Ужице.

Баласт умирања су највише понели месец јул и децембар када су регистровани пикови епидемијских таласа на нивоу округа и републике. Умирање у та два месеца је готово удвостручено у односу на раније установљен тренд, у оба случаја су претходни и наредни месец показали мањи, али ипак значајан пораст броја умрлих.

С обзиром да у првој половини претходне године није забележен пораст опште смртности, треба имати у виду да је 2020. година демографски лоше оцењена тек у другом полугодишту. Просечна старост умрлих од пнеумоније је популација 73.3 године живота (мушкарци 72, жене 76), готово идентична као вишегодишњи просек умрлих лица на округу. Три петине умрлих од последица упале плућа су мушкарци, 80% су особе старије од 65 година живота, 17% особе старије од 50 а млађе од 65 година, 2% је умрло у петој, 1% у четвртој деценији живота.

Са 14% учешћа у свим узроцима смрти, пнеумонија се наметнула као водећи фатални исход, престижући на тој листи више деценија неприкосновена обољења система крвотока, у виду миокардиопатије, можданог и срчаног удара.

Свака шеста смрт је последица хроничног обољења срчаног мишића свих етиологија (идиопатско, исхемично, хипертензивно), по 10% је последица шлога, односно последица акутне исхемијске болести срца, тј. напрасног срчаног удара. У мушкој популацији је ризик за умирање од инфаркта срца душло виши него код жена и значајно расте након 40. године живота. Мушкарци су под већим ризиком умирања од шлога већ у шестој деценији, али жене генерално чешће умиру од овог обољења јер су дуговечније и после 70. године су значајно бројније него мушкарци. Уопште, до осме деценије живота мушкарци чешће умиру од кардиоваскуларних болести него жене, док је у дубокој старости ситуација обрнута. Хипертензија као основно обољење учествује са 3% у свим узроцима смрти, али је као доприносилац фактор готово неизоставна у читавом спектру мултисистемских обољења. Жене чешће умиру због стања која узрокују хроничну срчану слабост, али и због дифузне атеросклерозе, која подразумева постепено гашење виталних функција услед физиолошке старости организма.

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Смрт услед тумора значајно расте већ након 40. године живота код оба пола, до 50. године учесталија је код жена. У седмој и осмој деценији живота мушкарци готово два пута чешће умиру од рака. Мушкарци генерално чешће умиру од тумора, од већине изразито чешће. Рак плућа и рак дебелог црева и ректума односе бар трећину умрлих од рака, више него дупло мушкараца. Од рака једњака и рака грла умиру готово искључиво мушкарци, а рак простате је код њих трећи по учесталости узрок смрти међу туморима. Рак панкреаса се у смислу прогнозе намеће као најагресивнији тумор, будући да умиру готово сви регистровани случајеви овог тумора у протеклој години.

Полно дефинисани тумори жене су узрок скоро 15% смрти услед тумора у целокупној популацији, при чему рак дојке предњачи као осми по учесталости узрок смрти жене и трећи најучесталији тумор са фаталним исходом. Ови тумори бележе леталитет већ након 40. године жене. У протеклој деценији жене нешто чешће умиру него мушкарци од рака штитасте жлезде и рака жучне кесе и жучних канала.

Шећерна болест се по учесталости налази у првих десет узрока смрти (око 3%), али баш као и хипертензија неизоставан је доприносиоћи фактор умирања услед других обољења. Сличан број људи умире од хроничне опструктивне болести плућа.

Половина насилних смрти су самоубиства, свака шеста је била последица саобраћајне несреће (5). Насилне смрти су бар два пута учесталије код мушкараца, самоубиства и фаталне саобраћајне несреће три пута чешће (у већем узорку популације).

3-4% смрти је последица обољења система за варење, међу којима крварења чине трећину. Илеус и перфорација трбушног органа су чешћи узрок смрти код жена, а болест јетре код мушкараца. Невезано за болест јетре, алкохолизам је путем хроничне интоксикације, занемаривањем основних животних потреба и поремећајима душевног стања по типу делиријума однео још 7 мушких живота. Невезано за COVID19, друге заразе су однеле око 1% умрлих, међу њима се истакла сепса (8) и ентероколитис изазван кластридијом (3). Напоследку, терминална бубрежна слабост и дегенеративне болести мозга заслужују да буду поменуте на овом месту.

Морталитет становништва

на подручју општине Ужице у 2020. години

Узроци смрти	Број умрлих			Стопа морталитета (на 10 000)	Учешће у укупном умирању %
	Укупно	М	Ж		
COVID19, неозначена и друга упала плућа, (ARDS)	158	88	70	21.9	13.7
Болести система крвотока	549	265	284	76.1	47.6
Обољење срчаног мишића	114	51	63	15.8	9.9
Инфаркт срца	107	69	38	14.8	9.3
Шлог и његове последице	106	44	62	14.7	9.2
Дифузна старачка атеросклероза	105	38	67	14.6	9.1
Хронична исхемијска болест срца	37	18	19	5.1	3.2
Болести узроковане повишеним крвним	31	21	10	4.3	2.7
Срчана слабост	21	12	9	2.9	1.8
Атеросклероза, тромбоза и емболија артерија	17	4	13	2.4	1.5
Плућна емболија и плућно срце	7	5	2	1.0	0.6

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Обољење срчаних залистака	3	3	0	0.4	0.3
Поремећаји ритма са срчаним застојем	1	0	1	0.1	0.1
Тумори	237	132	105	32.9	20.5
Рак плућа	51	36	15	7.1	4.4
Рак дебелог црева и ректума	37	19	18	5.1	3.2
Рак дојке	18	0	18	2.5	1.6
Рак простате	15	15	0	2.1	1.3
Рак панкреаса	14	6	8	1.9	1.2
Лимфоми, леукемије и сродни тумори	14	6	8	1.9	1.2
Тумор мозга, можданица и других делова ЦНС-	13	6	7	1.8	1.1
Рак желуца	8	7	1	1.1	0.7
Рак јетре	7	2	5	1.0	0.6
Рак уста, језика, ждрела и пљувачних жлезда	6	4	2	0.8	0.5
Рак материце	5	0	5	0.7	0.4
Рак мокраћне бешике	5	4	1	0.7	0.4
Рак коже	5	3	2	0.7	0.4
Рак једњака	5	5	0	0.7	0.4
Рак јајника	4	0	4	0.6	0.3
Рак жучне кесе и жучних путева	4	3	1	0.6	0.3
Рак гркљана	3	3	0	0.4	0.3
Рак бубрега	3	2	1	0.4	0.3
Рак стиднице и вагине	1	0	1	0.1	0.1
Рак танког црева	1	1	0	0.1	0.1
Рак непознате примарне локализације	18	10	8	2.5	1.6

Наставак табеле **Морталитет становништва**

Узроци смрти	Број умрлих			Стопа морталитета (на 10.000)	Учешће у укупном умрлицу
	Укупно	М	Ж		
Болести система за варење	38	19	19	5.3	3.3
Крварење из органа за варење	16	7	9	2.2	1.4
Завезано црево и укљетена кила	6	2	4	0.8	0.5
Неалкохолна болест јетре	6	4	2	0.8	0.5
Упала органа са перфорацијом и перитонитисом	5	1	4	0.7	0.4

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Болест јетре узрокована алкохолом	5	5	0	0.7	0.4
Болести жлезда са унутрашњим лучењем	37	19	18	5.1	3.2
Шећерна болест	36	19	17	5.0	3.1
Адисонова болест	1	0	1	0.1	0.1
Незаразне болести система за дисање	33	16	17	4.6	2.9
Хронична опструктивна болест плућа и астма	28	13	15	3.9	2.4
Друге болести плућа	5	3	2	0.7	0.4
Насилне смрти	31	24	7	4.3	2.7
Самоубиство	13	12	1	1.8	1.1
Саобраћајна несрећа	5	4	1	0.7	0.4
Друге задесне и смрти неодређене намере	13	8	5	1.8	1.1
Болести нервног система	24	17	7	3.3	2.1
Дегенеративне болести ЦНС-а	15	10	5	2.1	1.3
Епилепсијаки сттус	5	4	1	0.7	0.4
Енцефалитис	2	1	1	0.3	0.2
Синдром парализе	2	2	0	0.3	0.2
Заразне болести	11	6	5	1.5	1.0
Цревне инфекције	3	2	1	0.4	0.3
Сепса	8	4	4	1.1	0.7
Душевни поремећаји	9	9	0	1.2	0.8
Болести зависности	9	9	0	1.2	0.8
Болести мокраћно – полног система	7	1	6	1.0	0.6
Бубрежна слабост	7	1	6	1.0	0.6
Болести коже и поткожног ткива	3	1	2	0.4	0.3
Флегмона	3	1	2	0.4	0.3
Реуматоидни артритис	1	1	0	0.1	0.1
Превремени порођај са последицама по новорођенче	1	0	1	0.1	0.1
Смрт неутврђеног порекла	15	12	3	2.1	1.3
Укупно - означене смрти	1154	610	544	160.1	100.0

Индикатори детерминанти здравља

Преваленција пушења

Фактори који утичу на здравље су многобројни и могу се поделити на ендogene (факторе наслеђа) и екзогене (социоекономски, социокултурни, стил живота, физичко-биолошка средина). Здравствени ризици везани за стил живота, навике као пушење, претераност у јелу конзумирању алкохола и недовољна физичка активност угрожавају здравствену равнотежу и уз остале факторе ризика доприносе повећаној појави хроничних незаразних обољења.

Пушење је водећи превентабилни фактор ризика за бројне хроничне незаразне болести. 2015. године 11,5% смртних случајева у свету било повезано са пушењем. Већина пушача своју прву цигарету попуши пре 18. године живота, а бројни фактори утичу на то да ли ће адолесценти пробати цигарете, да ли ће након експериментисања наставити да их конзумирају, као и на брзину развоја и степен зависности од никотина. Перцепција ризичности пушења и изложености дуванском диму

повезана је са отпочињањем пушења У Србији су најчешће коришћени дувански производ су цигарете.

Подаци показују да је икада током живота пушило 38,5% ученика, док проценат пушача износи 16,8%. Девојчице у нешто већем проценту пробају да пуше, а дечака је више међу онима који су пушили у претходних 30 дана. Више од две трећине ученика (69,7%) од оних који су пушили у претходних месец дана, спада у свакодневне пушаче тј. оне који пуше најмање једну цигарету дневно, са незнатним разликама према полу (70,1% дечака и 69,7% девојчица). Дечаци у већем проценту (12,0%) пуше више од 20 цигарета дневно у поређењу са девојчицама (7,6%). Према истраживању Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут” У Србији је 13,0 % ученика првих разреда средњих школа пробало цигарете са 13 и мање година живота.

Напред наведени подаци преузети из Европског школског истраживања о употреби психоактивних супстанци међу ученицима у Србији 2019. године које су спровели Европски центар за праћење дрога и Институт за јавно здравље „Др Милан Јовановић Батут“. На територији општине Богатић није рађено истраживање о употреби дуванских производа код ученика.

Укупно конзумирање алкохола

Употреба алкохола има за последице не само алкохолизам тј. синдром зависности од алкохола, већ и штете које доводе до физичког и/или менталног оштећења здравља. Штетна употреба алкохола и зависност од алкохола повезани су са бројним обољењима као што су малигне болести, цироза јетре, болести срца и крвних судова. Поред тога, употреба алкохолних пића узрокује велики број саобраћајних удеса, друге несреће и повреде, туче, убиства, одсуствовање с посла, незапосленост и смањену радну способност и продуктивност, као и насиље и криминал. У свету сваке године више од три милиона људи умре од последица штетне употребе алкохола .

Младе особе су посебно осетљиве на дејство алкохола. Свако пијење алкохола код особа млађих од 18 година представља злоупотребу алкохола под којом се подразумева било која врста друштвено неприхватљивог пијења, од ризичног, преко штетног до зависности од алкохола.

Више од половине (55,8%) ученика првих разреда средњих школа користило је алкохолна пића у претходних месец дана. Међу њима је нешто више дечака него девојчица. Учесталост пијења пића се разликује, а дечаци у већим процентима у поређењу са девојчицама наводе да су пили три или више пута. Више од половине (51,6%) ученика првих разреда средњих школа је пило пиво у претходних месец дана, док су вино и жестока пића мање конзумирали.

Посебан проблем у вези са пијењем алкохолних пића представља ексцесивно пијење, тј. пијење више пића у једној прилици. Процент ученика који су у току једне прилике када су пили, у претходних 30 дана, попили пет или више пића, износио је 36,2% (40,7% дечака и 32,0% девојчица), са разликама у броју прилика ексцесивног пијења.

Укупно Међу ученицима првих разреда средњих школа у Србији 36,7% се опило икада у току живота, више дечака (41,3%) него девојчица (32,3%), а 12,4% се опило у претходних месец дана. Скоро половина (42%) ученика првих разреда средњих школа (49% дечака и 37% девојчица) навело је да су први пут пили алкохолно пиће у узрасту са 13 или мање година, а 6,6% је навело да су били пијани у овом узрасту, и то 9,3% дечака и 4,2% девојчица.

Ученици пију алкохол из различитих мотива, а њихови одговори показују да најчешће имају перцепцију да ће забаве и уживање у забавама бити боље ако се попије неко алкохолно пиће.

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Упркос забрани продаје алкохолних пића малолетним лицима, подаци о перцепцији доступности алкохолних пића код ученика првих разреда средњих школа говоре да велика већина (81,9%) мисли да је лако набавити било коју врсту алкохолног пића, а само 18,2% мисли да је свакодневно пијење једног или два пића велики ризик за здравље.

Показатељи активности на унапређењу здравља становништва и превенцији болести

На територији Града Ужица превенција заштите здравља се одвија кроз сарадњу свих здравствених установа и са установама образовања и васпитања: предшколска установа, основне школе и средња школа. Организују се предавања и едукације поводом обележавања значајних датума из календара здравља, као што је светски дан хигијене руку, светски дан здравља, светски дан контрацепције, недеља здравих уста и зуба и сл.

У оквиру редовних активности спроводи се и обавезна и препоручена вакцинација на задовољавајућем нивоу.

Социоекономски услови

Према расположивим подацима РЗС структура становништва старог 15 и више година, према степену школске спреме, може се закључити да је: - 2,3% становништва без школске спреме - 20% има само основно образовање - 53% становништва је са завршеном средњом школом - 6,5% има више, а 9,5% високо образовање. - 69% становништва преко 15 година има средње више или високо образовање. - На основу података из пописа становништва из 2011. године 8,3% становништва града Ужица преко 15 година нема основно образовање.

Број незапослених лица у 2019. години (просек јануар – децембар) је 3553, што је за 7,3% мање од броја незапослених за исти период 2018. године. Оно што уочавамо у табели број 5. је да се у 2019. години број активно незапослених лица смањује у односу на број незапослених у истом периоду претходних година. Од укупног броја активно незапослених, 179 лица су особе са инвалидитетом.

Показатељи стања животне средине

Квалитет ваздуха

Град има локалне мреже за мониторинг ваздуха једно мено место за SO₂ и по два мерна места за праћење чађи, NO₂, PM₁₀ и PM₂₅.

У току 2020.године преко дозвољених граничних вредности регистровано је присуство чађи 63 дана, NO₂ 10 дана, PM₁₀ 99 дана.

Квалитет површинских и подземних вода, вода за пиће и вода за спорт и рекреацију

Град има постројење за прераду воде и зону санитарне заштите за изворишта, као и мапу изворишта и водоводне и канализационе мреже. Још увек има азбестних водоводних цеви, али постоји план за реконструкцију водоводне мреже.

У граду је 82% домаћинстава прикључено на водоводну мрежу, на канализациону 66%. Током 2020.године још 140 нових домаћинстава је повезано на водоводну мрежу, а 34 домаћинства на канализациону мрежу.

Током 2020.године у је регистровано је 3,7% бактериолошки неисправне воде за пиће из градског водовода и 0,3% физичкохемијске неисправности.

Контролом малих водовода који снабдевају више од 5 домаћинстава установљено је 41,90% бактериолошке неисправности и 11,435 физичкохемијске неисправности воде за пиће.

Вода из јавних чесми је бактериолошки неисправан у 72,22% и физичко хемијски 22,22% случаја.

Испитивање квалитета воде у школама је показало да је вода бактериолошки неисправна у 62,50% и физичко хемијски у 12,5% случајева.

Управљање отпадом

Иако постоји надпросечан број субјеката који се ресорно баве управљањем отпадом, евидентан је недостатак органа надлежног за управљање отпадом, који би координирао појединачне активности и усмеравао их у правцу унапређења стања у сектору и остварењу постављених циљева.

Истовремено, управљањем отпадом, поред једног локалног и једног регионалног јавног предузећа, на планском и развојном нивоу, бави се ресорно Одељење за заштиту животне средине, као део градске Управе за урбанизам, изградњу и имовинско-правне послове. На територији града функционишу две депоније, од којих једна испуњава све услове за санитарно збрињавање комуналног отпада (регионална депонија Дубоко), док је друга званично затворено општинско сметлиште (Сарића Осоје) и тренутно служи за депоновање само инертног отпада. Ове локације се налазе на удаљености од 3, односно бкм од центра града. % покривености територије системом организованог прикупљања комуналног отпада износи 83%. Број корисника ове услуге у Ужицу је 21.193, од чега је физичких лица 91,10%, а правних 8,9%. Процентуално посматрано, 80% домаћинстава је покривено организованим прикупљањем комуналног отпада, при чему су само поједине сеоске месне заједнице укључене и то у својим централним/насељеним зонама. Остатак руралне територије је покривен са контејнерима запремине 5м³, чијом се употребом превенира настанак дивљих депонија.

Локално комунално предузеће није организовано и опремљено на начин да адекватно спроводи примарну селекцију отпада на територији целог града (како на урбаном, још мање на руралном подручју) и друге напредне методе управљања

Доминантни начин управљања комуналним отпадом у граду је помешано прикупљање путем различитих посуда колективног (контејнери) и индивидуалног карактера (канте), без могућности раздвајања на месту настанка. Ипак, примарна селекција је омогућена делу становништва у ужем градском језгру (контејнери у две боје, за тзв. мокру и суву фракцију), као и у ободним деловима града, где су подељене канте за раздвајање отпада (2.500 домаћинстава). Поред ове врсте опреме, у граду је подељено и 400 компостера запремине 400л и 600л, који служе кућном компостирању биоразградивог отпада. Такође, у Ужицу је могуће одложити употребљени текстил у 3 типска контејнера, постављена испред зграде Удружења Женски центар, у ширем центру града. Један од већих проблема у овој области, представља пепео из индивидуалних ложишта, који се неретко меша са комуналним отпадом, иако локално комунално предузеће покушава да га одвојено прикупи (металне посуде су у међувремену замењене пластичним џаковима), уз ограничене резултате.

Велики проблем у оперативном раду локалног комуналног предузећа представља просечна старост возног парка ангажованог на прикупљању и транспорту отпада од чак 13 година, као и константан пад броја запослених у локалном комуналном предузећу, при чему је изузетно тешко добити сагласност Министарства за ново запошљавање, у циљу попуне тих радних места.

Тренутни проценти примарно селектованог отпада су још увек недовољни да би се управљање отпадом у Ужицу сматрало одрживим. Резултати остварени последњих година показују да је могуће направити искорак на овом пољу, али уз промену начина размишљања и поступања - како становништва, тако и комуналних предузећа и саме градске управе.

Количина отпада која је прикупљена у 2020. на територији града Ужица износила је 21.263т, при чему се од 2011 (када је депонија почела са радом) та вредност константно увећава. Поред отпада

који је прикупило и довезло локално ЈКП, додатних 210т је сакупљено од стране регионалног ЈКП, што укупну цифру повећава на приближно 21.500т, што је убедљиво највећа годишња количина од отварања регионалне депоније до сада. Од количине која је примљена у 2020. години 3,1% је признато као примарно селектован отпад, док је додатних 25,9% отпада издвојено на траци за секундарну селекцију, у рециклажном центру. Од укупно издвојених количина отпада (6.209 т), 16% је предато рециклажној индустрији, док је преосталих 84% предато цементној индустрији на спаљивање. Процене су да је 2020. године депоновано 72% комуналног отпада из Ужица, док је преосталих 28% употребљено на неки од наведених начина.

Опасан отпад из домаћинства (боје, лакови, хемијски препарати, медицински отпад и сл), тренутно није могуће адекватно збринут и предати овлашћеним оператерима, те се он још увек лагерије у домаћинствима, а неретко и одлаже заједно са комуналним отпадом. Неопходно је осмислити начин и понудити адекватно решење грађанима, како би се ове врсте отпада адекватно преузеле и збринуте, а њихови штетни утицаји на животну средину свели на минимум.

Поред комуналног отпада, у граду Ужицу се управља и посебним токовима отпада:

- Медицински отпад се збрињава на депонију Дубоко, након стерилизације у Здравственом центру.
- Инертни грађевински, као и тзв. зелени отпад, који настаје при одржавању јавних зелених површина, одлажу се на локацију затвореног општинског сметлишта Сарића Осоје.
- Фармацеутски отпад се збрињава, у складу са Законом о управљању отпадом, од стране самих грађана, који га предају у апотекама, при чему тај процес није до краја функционалан, тачније апотеке избегавају ову врсту обавезе и не афирмишу је код грађанства.
- Истрошене батерије грађани одлажу у свим вртићима и школама у граду, у посебно одвојене посуде, које се потом празне од стране локалног ЈКП, а онда транспортују у РЦУО Дубоко. Ни овај процес није до краја функционалан, јер комунална предузећа немају финансијску надокнаду за ову врсту посла.
- Истрошене аутомобилске гуме, грађани могу бесплатно довести на локацију РЦУО Дубоко, што није чест случај, имајући у виду да их најчешће предају вулканизерским радњама у којима врше њихову замену.
- Угинуле животиње са јавних површина и саобраћајница, уклања ЈКП Биоктош, а привремено складиштење ове врсте отпада врши се у расхладној комори, на локацији РЦУО Дубоко, да би се на крајњи третман упутио у кафилерију у Ћуприји.

Управљање медицинским отпадом

Медицински отпад је сав отпад који настаје при пружању здравствених услуга и може бити опасан и неопасан. Опасан отпад је отпад који по свом пореклу, саставу или концентрацији опасних материја може проузроковати опасност по животну средину и здравље људи . У односу на укупну количину отпада из здравствених установа удео опасног отпада је приближно 20%. Неопасан отпад чини највећи део отпада произведеног у здравственим установама, а састоји се од отпада од хране, папира, картона, стакла, пластике и метала (обично остаци од амбалаже), па је стога упоредив са отпадом из домаћинства.

На територији града Ужица постоје три здравствене установе Општа болница Ужице, Дом здравља Ужице са издвојеним теренским амбулантима и Завод за јавно здравље Ужице у којима се

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

генерише највећа количина медицинског отпада. Поред наведених, медицински отпад се генерише и у већем броју приватних лекарских и стоматолошких ординација и лабораторија. Највећи удео у опасном отпаду има инфективни отпада, односно отпад који, због патогености и броја микроорганизама, представља ризик по здравље људи: материјал из лабораторија; материјал и прибор који је био у контакту са крвљу и осталим телесним течностима од клинички потврђених инфицираних пацијената употребљен прибор и материјал за једнократну употребу и др. У посебан део медицинског отпада спада оштар отпад – употребљене игле.

Медицински отпад који настаје на територији Града Ужица, уклања се безбедним методама. У оквиру програма Министарства здравља финансираног од стране Европске уније „Техничка подршка у управљању медицинским отпадом у Србији” у 2011. години Општа болница Ужице опремљена је са два аутоматска парна стерилизатора за третман инфективног отпада и возилом за транспорт отпада од здравствених установа које припадају здравственом центру до места третмана (домови здравља, издвојене амбуланте и др.), а Завод за јавно здравље Ужице опремљен је са једним аутоматским парним стерилизатором и возилом за транспорт отпада. Добијена опрема задовољава потребе третмана инфективног отпада за здравствене установе на територији града којима је оснивач Република Србија. У Општој болници Ужице из болнице и Дома здравља третира се просечно 40 тона годишње, а у Заводу за јавно здравље Ужице 6,5 тона. Прва фаза третмана је разврставање отпада на месту настанка од стране здравствених радника. Ово је најважнија фаза у управљању отпадом како би се процес довео до краја јер накнадне корекције није могуће спровести. Уколико би се опасан отпад помешао са неопасним повећала би се количина опасног отпада што доводи до повећања трошкова управљања, већег трошења ресурса, повећава се ризик по здравље људи и животну средину и др. Правилно разврстан отпад се потом пакује, обележава, стерилише и уситњава. Овако третиран отпад постаје безопасан и одлаже се под контролисаним условима на санитарну депонију ЈКП „Дубоко“ Ужице. О третираној количинама води се евиденција и извештавају се надлежне локалне и државне институције. Отпад из приватне праксе преузимају установе које имају одговарајуће дозволе за третман.

Отпад за који не постоје постојења за третман у самим здравственим установама предаје се на даљи третман установама које поседују одговарајуће дозволе (цитостатички отпад, фармацеутски, хемијски и др.).

Поред хумане медицине медицински отпад настаје и у ветеринарској медицини.

Под индустријским отпадом подразумевају се све врсте отпадног материјала и нуспроизвода који настају током одређених технолошких процеса. Сви генератори ове врсте отпада са територије града су обавезни да изврше карактеризацију отпада и да у складу са законским прописима управљају отпадом како не би угрозили здравље људи и животну средину.

Комунални отпад са територије Града Ужица одлаже се на регионалну санитарну депонију ЈКП “Дубоко” Ужице. Просечна годишња количина одложеног комуналног отпада са територије града је 21000 тона.

Квалитет отпадних вода

Водоснабдевање и испуштање отпадних вода, 2018.

Регион Област Град – општина	Укупн е захваће не воде, хиљ. m ³	Испоруч ене воде за пиће, хиљ.m ³	Укупне испушт ене отпадне воде ¹⁾ , хиљ.m ³	Испушт ене отпадне воде у системе за одвођењ	Пречишћ ене отпадне воде, хиљ.m ³	Број домаћинс тава прикључе них на водоводну мрежу	Број домаћинст ава прикључен их на канализаци ону мрежу
---------------------------------------	--	---	--	--	--	--	---

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

				е отпадни х вода, хиљ.м ³			
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	668205	436353	417724	308103	47607	2157265	1572314
Златиборска област	40462	16081	15479	10059	1	82345	62723
<i>Ужице⁵⁾</i>	<i>10355</i>	<i>5511</i>	<i>5283</i>	<i>3226</i>	<i>-</i>	<i>26224</i>	<i>20828</i>

Присуство и бројност инсеката и глодара

Инсекти и глодари су преносиоци многих заразних болести. Иако је маларија у нашој земљи искорењена 1964. Године, наша земља је од стране СЗО означена пријемчивом за маларију јер велики водени токови у нашој земљи погодују одржавању и размножавању комараца који преносе маларију. Још једна болест коју преносе комарци јесте грозница Западног Нила, од које је у периоду 2012-2015. године преминуло 56 особа. У Србији људи оболевају и од болести које се преносе крпељима (Лајмска болест и упала мозга). Присутна је и хеморагијска грозница са бубрежним синдромом, коју преносе глодари. Стопа оболевања од ове болести у 2014. години два пута је већа у односу на 2013. годину, чему су допринеле поплаве током 2014. године, које су довеле до повећања густине популације мишоликих глодара. И туларемију (тзв. Зечија грозница) преносе мишолики глодари, мада су у Европи крпељи главни преносиоци ове заразне болести.

Безбедност хране

У свим јавним објектима у законском року периодично се врше физичко, физичко-хемијска и хемијска испитивања животних намерница, анализа брисева радних површина, посуђа, санитарни прегледи радног особља.

Испитивања се врше од стране Завода за јавно здравље Ужице.

У предходним годинама у нашем граду нису забележене епидемије проузроковане храном.

Подаци о безбедности хране у предшколским и школским установама, објектима друштвене исхране, резултати брисева у објектима за производњу и дистрибуцију хране.

Бука у животној средини

Бука је специфични облик загађења у савременом свету. Проблем буке почиње са почетком урбанизације и све већим развојем градова, а као озбиљан еколошки проблем, јавља се са појавом индустрије. Нарочито развој саобраћаја и аутомобилске индустрије, доводи до тога да је проблем буке постао озбиљан еколошки проблем савременог света. Бука у животној средини јесте нежељени или штетан звук.

Извори буке у животној средини из природе мање су значајни од антропогених као што су саобраћај, индустрија, грађевински и јавни радови, рекреација, спорт, забава. У затвореном простору извори буке су сервисни уређаји везани уз зграде, електро-акустички уређаји за емитовање музике и говора, кућни уређаји и бука из суседства. Међу најважнијим изворима буке је саобраћај, чак 80% загађења
буком у градовима
узрокују аутомобили.

Бука негативно утиче на здравље људи, оштећује слух, утиче на ментално здравље, изазива кардио-васкуларне и друге поремећаје, ремети имуни одговор организма. Међу бројним психолошким последицама код становништва

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

угроженог комуналном буком, ремећење спавања сматра се најважнијим. Посебно неповољно делује на спавање бука тешких возила и возова. Бука продужава време неопходно да се заспи, чини спавање површним и доводи до честих буђења.

На основу одредаба Правилника о методологији за одређивање акустичких зона (Сл. гласник РС бр.72/10), извршено је акустичко зонирање подручја града Ужица. Према максимално допушеном нивоу буке, подручје града Ужица подељено је на 8 зона.

Мерно место 1: На платоу испред улаза у болнички круг, у улици Милана Обреновића

Мерно место 2: Насеље Царина, у улици Николе Пашића

Мерно место 3: Ракијски пријац, у улици Николе Пашића

Мерно место 4: Кружни ток, раскрсница улица Николе Пашића и Омладиснке

Мерно место 5: Градски трг, улица Димитрија Туцовића

Мерно место 6: Андрића мост, раскрсница улица Димитрија Туцовића и Курлагине

Мерно место 7: Севојно, раскрсница улица Миливоја Марића и Хероја Дејовића

Мерно место 8: Бела земља, магистрални пут Ужице-Златибор

Локације испитивања налазе се на територији града Ужица и градске општине Севојно у непосредној близини прометних саобраћајница и раскрсница на којима се очекује повишена бука у дневним саобраћајним шпицевима. Све мерне тачке, изузев оне поред магистралног пута Ужице-Златибор, налазе се у насељеним градским зонама које карактеришу садржаји типични за урбану средину-стамбени објекти више и ниже спратности, прометне саобраћајнице, тротоари, паркинг простори и зелене површине.

Режим саобраћаја у зони мерних места био је уобичајен за доба дана, годишње доба, односно за временске услове какви су били у време мерења.

Мерења су обављена у јутарњем и поподневном временском периоду када је оптерећеност саобраћаја била највећа. На свим мерним такама одвијао се мешовити саобраћај уз кретање знатно већег броја аутомобила у односу на број средње тешких и тешких возила. С обзиром на то да су мерне тачке у градским зонама постављене у близини раскрсница, брзина возила на овим местима није прелазила 30-40km/h, изузев на магистралном путу према Златибору где су се возила кретала великом брзином (изнад 60km/h).

У близини мерних тачака није било других, значајних извора буке који ти битно утицали на резултате мерења. Додатна бука потицала је из непосредног окружења, најчешће од кретања људи околином. Током читавог периода мерења временски услови били су задовољавајући и нису утицали на резултате мерења.

Методe мерења

SRPS ISO 1996-1: 2010 Акустика-опис, мерење и оцењивање буке у животној средини- Део1: Основне величине и поступци оцењивања

SRPS ISO 1996-1: 2010 Акустика-опис, мерење и оцењивање буке у животној средини- Део2: Одређивање нивоа буке у животној средини

При свим извршеним мерењима коришћена је "FAST" диманичка карактеристика мерила нивоа звука. На свим мерним местима измерена бука је била следећих карактеристика:

-Према временском току: Променљива (промене нивоа веће од 5dB)

-Према фреквенцијском садржају: Широкопојасна (није било ни појединачних извора чија је бука тонална нити је укупна бука на било ком мерном месту била тоналног карактера)

Ниво радијације

Последњу деценију приметан је нагли скок броја нових техничко-технолошких извора у човековом окружењу и стога је потребно спроводити редовну контролу и праћење нејонизујућег зрачења у животној средини на територији града.

У домену оптерећења животне средине нејонизујућим зрачењем на подручју града Ужица преовладава електромагнетни смог који потиче од мобилне телефоније у високофреквентном подручју, док је утицај електромагнетног загађења од далековода и трафостаница у нискофреквентном подручју знатно мањи. У високо-фреквентном подручју присутна су три оператора мобилне телефоније (Телеком Србије, Теленор, А1 Србија), са својих 49 активних базних станица, на територији града. У ниско-фреквентном подручју присутна је електро-дистрибутивна мрежа оператора Електродистрибуција Србије са 8 мерних локалитета извора нејонизујућих зрачења у зонама повећане осетљивости, а везано за трансформаторске станице и далеководе. Крајем 2015. извршен је мониторинг нивоа нејонизујућих зрачења који подразумева мерење и прорачун нивоа електромагнетног поља на утврђеним локалитетима у близини извора зрачења

Урбани дизајн града Ужица

Стање локалне инфраструктуре генерално се може оценити као делимично задовољавајуће, са приметним предностима, али и значајним недостацима. Генерално гледајући, у предности се убрајају задовољавајућа густина локалне путне мреже, развијена телекомуникациона мрежа и приступ железничком саобраћају. На овом простору укрштају се значајни магистрални путеви и регионални путеви. Оваква заступљеност магистралних и регионалних путева указује на значај града у саобраћајном повезивању Централне Србије са Црном Гором и Босном и Херцеговином. Град Ужице је са железничком мрежом Србије повезан магистралном једноколосечном електрифицираном железничком пругом Београд-Бар за јавни путнички и теретни саобраћај. Регионална санитарна депонија Дубоко за одлагање комуналног чврстог отпада чији су оснивачи девет локалних самоуправа Златиборског и Моравичког округа почела је са радом у октобру месецу 2011. године.

Налази се североисточно од града Ужица и удаљена је 3,8 км од градског центра. Аеродром Поникве (који је био у власништву војске Србије) пренет је на коришћење граду и у поступку је привођења намени са циљем активирања у цивилне сврхе. Површина комплекса је 550 ha. Недостатке карактерише: непостојање ауто-пута које онемогућава фреквентнији промет робе и људи и девастира читаво подручје Златиборског округа; неправилна, збијена и скучена основна улична мрежа на подручју ГУП-а; веома изражен проблем паркирања; неодговарајућа ширина коловоза, лоше стање коловозне конструкције, нарочито на улицама секундарне уличне мреже; један од већих проблема су транзитни саобраћајни токови у градском центру; није успостављен систем за одвођење атмосферских вода у насељима Ужице и Севојно.

Постојећи систем одвођења атмосферских вода састоји се од већег броја међусобно углавном неповезаних подсистема, којима се евакуишу воде из појединих улица, или зона, и даље испуштају у најближи поток, или у реку Ђетињу. Оваква ситуација оставља озбиљне последице на одржавање саобраћајница. Ситуација се све више погоршава даљом изградњом на градским падинама, јер долази до повећања отицаја са ових површина, чиме се стварају услови за бујице и ерозију тла; 16 лоша топлификација града и приградских насеља. Потреба за организованом топлификацијом је нарочито изражена последњих година због све већег аеро загађења које је, у највећем обиму, последица лоше топлификације града и приградских насеља.

Последњих година уложена су значајна средства за довођење природног гаса за потребе топлификације, међутим неопходно је увести мере подстицаја за становнике града како би заменили своја ложишта на чврсто гориво еколошки исправнијим системима грејања. Основне карактеристике постојеће инфраструктурне опремљености: добра покривеност територије инфраструктурном мрежом; преоптерећеност, истрошеност и неадекватно одржавање инфраструктурних система. Неопходно је завршити изградњу везних коридора (аутопута, магистралних саобраћајних праваца), као и доградњу мреже локалних путева. Неопходно је унапређења топлификационе, гасификационе као и канализационе мреже

Организација заједнице

Локална самоуправа

Јединице локалне самоуправе, критеријуми за њихово оснивање, надлежности, органи, надзор над актима и радом, заштита локалних самоуправа и друга права од значаја за остваривање права и дужности су регулисани Законом о локалној самоуправи. Локална самоуправа је право грађана да управљају јавним пословима од непосредног, заједничког и општег интереса за локално становништво, непосредно и преко слободно изабраних представника у јединицама локалне самоуправе, као и право и способност органа локалне самоуправе да, у границама Закона, уређују послове и управљају јавним пословима који су и њиховој надлежности и од интереса за локално становништво. По постојећим прописима, за утврђивање територије и граница локалне самоуправе надлежна је Народна скупштина Републике Србије, која је та питања уредила посебним законом (Закон о територијалној организацији Републике Србије). По истом закону, територијалну организацију Републике Србије чине три врсте територијалних јединица: аутономне покрајине (као облици територијалне аутономије), општине и градови (као територијалне јединице у којима се остварује локална самоуправа) и град Београд (као посебна територијална јединица), док окрузи немају територијални карактер. Имајући за свој основ одредбе Закона о локалној самоуправи, Ужице има статус града, а обавезе и овлашћења Града су регулисани Статутом града Ужица и Одлуком о градским управама. Град Ужице сачињава 31 месна заједница. У Граду се врше послови из његовог изворног делокруга и поверени послови из оквира права и дужности Републике, утврђени Уставом, законом и Статутом. У складу са Уставом и Законом, Град у вршењу своје надлежности и преко својих органа: доноси програме развоја Града и појединих делатности; доноси просторни план Града, урбанистичке планове, програме уређења грађевинског земљишта; доноси буџет, усваја завршни рачун и друге послове од значаја за финансијско пословање Града; уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности; стара се о заштити животне средине; оснива установе и организације у области основног образовања, културе, примарне здравствене заштите, физичке културе, спорта, деце заштите, социјалне заштите и туризма, прати и обезбеђује њихово функционисање; доноси стратегије и усваја посебне мере у циљу отклањања неједнакости и стварања једнаких могућности остваривања људских и мањинских права; стара се о јавном информисању од локалног значаја и обезбеђује услове за јавно информисање; образује инспекцијске службе и врши инспекцијски надзор над извршењем прописа и других општих аката из надлежности Града; образује комуналну полицију, обезбеђује и организује вршење послова комуналне полиције; уређује организацију и рад мировних већа; уређује и обезбеђује употребу имена, грба и других обележја Града; обавља и друге послове од непосредног интереса за грађане, у складу с Уставом, законом и Статутом. Град Ужице преко својих органа и служби врши послове које му повери Република. Органи Града су Скупштина, Градоначелник, Градско веће и градске управе. Грађани учествују у вршењу послова града преко изабраних одборника у Скупштини града, грађанске иницијативе, збора грађана и референдума, у складу са Уставом, законом и Статутом.

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Систем здравствене заштите
Здравствено осигурање становништва

Табела: Број осигураника код Републичког фонда за здравствено осигурање (Округ):

Број становника	Број осигураника	Процент осигураника	Број осигураника који имају изјаву о изабраном лекару	Процент осигураника који имају изјаву о изабраном лекару
262664	261184	99,44	209889	80,36

Поред тога локална самоуправа је усвојила буџет за 2020. годину у укупном износу од 3.045.000.000 динара од чега је за буџетску линију ПА001- здравствена заштита предвиђено 5.000.000 динара (0,16%); буџетску линију ПА002 - мртвозорство 3.500.000 (0,11%); ПА003 - друштвена брига за јавно здравље 2.500.000 динара (0,08%). Идентичан буџет за финансирање здравља планиран је и за 2021. годину.

Током 2020.године од програмских активности у области јавног здравља реализован је програм за репродуктивно здравље, који је планиран и за 2021.годину.

Локална самоуправа партиципира у обележавању значајних датума из Календара здравља личним учешћем у сарадњи са здравственим установама из града и Институтом за јавно здравље, као и Министарством здравља и образовним установама.

Завод за јавно здравље није доставио локалној самоуправи анализу здравственог стања становништва. Није усвојен план јавног здравља на предлог Завода за јавно здравље и Савета за здравље.

Дом здравља

Примарну задржавствну заштиту у граду Ужицу обављају установе и у државном и у приватном сектору. Окосницу система примарне здравствене заштите представља установа – **Дом здравља у Ужицу** која пружа услуге кроз 10 служби, 10 амбуланти и једну здравствну станицу.

ТАБЕЛА 1.

Редни број	Назив службе, амбуланте	Број корисника услуга (картона)
1	Служба кућног лечења и неге	672 (број картона)
2	Служба за здравствену заштиту радика	5826 (број картона)
3	Служба за хитне медицинске помоћи	21045 (број осигураника који су користили услуге у 2020. години)
4	Служба за стоматолошку здравствену заштиту	8294 (број картона)
5	Служба за лабораторијску дијагностику	46048 (број осигураника који су користили услуге у 2020. години)

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

6	Служба за здравствену заштиту деце и школске деце	12575 (број картона)
7	Служба за здравствену заштиту жена	20178 (број картона)
8	Служба за радиолошку и ултразвучну дијагностику	4790 (број осигураника који су користили услуге у 2020. години)
9	Служба за поливалентне патронаже са центром за превентивне активности	4800 (породичних картона)
10	Служба за здравствену заштиту одраслих становника	45697 (број картона)
11	Здравствена станица Севојно	7000 (број картона)
12	Здравствена амбуланта Кремна	750 (број картона)
13	Здравствена амбуланта Мокра Гора	600 (број картона)
14	Здравствена амбуланта Биоска	590 (број картона)
15	Здравствена амбуланта Стапари	150 (број картона)
16	Здравствена амбуланта Равни	1700 (број картона)
17	Здравствена амбуланта Дрежник	800 (број картона)
18	Здравствена амбуланта Луново Село	700 (број картона)
19	Здравствена амбуланта Каран	950 (број картона)
20	Здравствена амбуланта Рибашевина	700 (број картона)

Општа болница

Брига о здрављу грађана Ужице поверена је Здравственом центру Ужице www.zcuc.rs, Дому здравља <http://www.zcuc.rs/sr/dom-zdravlja-u-uzicu> и Заводу за јавно здравље www.zzzzu.org.rs, који спроводе мере превентивне, примарне, секундарне и терцијарне здравствене заштите. Програм подршке општинама ИПА 2007 Страна 15 од 30 Поред институција, превенцијом и унапређењем здравља баве се и удружења грађана, посебно преко 10 удружења која заступају интересе особа са инвалидитетом www.osi-uzice.rs и оболелима од хроничних незаразних болести (посебно истичемо удружење "Јефимија" – саветовалиште за жене оболеле од рака дојке и "Удружење за борбу против рака").

Завод за јавно здравље

Завод за јавно здравље Ужице је здравствена установа која обавља делатност у области јавног здравља на територији Златиборског округа.

Делатности у спровођењу јавног здравља обављају се у оквиру следећих области:

1. физичко, ментално и социјално здравље становништва

- праћење фактора ризика (неправилна исхрана, физичка неактивност, ризично сексуално понашање, небезбедно понашање у саобраћају, употреба дувана, алкохола и дрога, стрес, насиље и злостављање);

- анализирање фактора ризика и предлагање програма, учествовање у спровођењу активности и евалуацији успешности, делотворности и економској исплативости спроведених програма;

- спровођење, унапређење и развијање активности и евалуација програма промоције здравља, примарне, секундарне и терцијарне превенције и контроле заразних болести, хроничних масовних незаразних болести и ретких болести, повреда и тровања, у складу са законом и стратешким документима;

- праћење здравља становништва у свим животним добима, а посебно здравља осетљивих

друштвених група.

2. промоција здравља

- доношење и спровођење здравствено промотивних програма у сарадњи државних органа, органа јединица локалне самоуправе, здравствене службе и грађана, а на основу анализе ризика и здравствених потреба становништва;

- васпитање за здравље – организовано реализацијом програма промоције здравља, укључујући и националне компаније у циљу усвајања знања, ставова и вештина појединца, групе или заједнице у вези са здравим стиловима живота и смањењем фактора ризика за обољевање од заразних и незаразних болести.

3. животна средина и здравље становништва

- праћење и анализа стања животне средине, односно, мониторинг животне средине, анализа воде, ваздуха и отпада; евалуација ефеката утицаја из животне средине на здравље, процена ризика по здравље и предлагање мера заштите;

контрола квалитета и здравствене исправности воде за пиће, процена и анализа утицаја њеног загађења на здравље становништва;

- контрола здравствене исправности животних намирница и предмета опште употребе, процена и анализа њиховог утицаја на здравље становништва;

- процена ризика по здравље становништва на основу регистра извора загађивања животне средине на нивоу Републике Србије, који јесте скуп систематизованих података и информација о врстама, количинама, начину и месту уношења, испуштања или одлагања загађујућих материја у гасовитом, течном и чврстом агрегатном стању или испуштања енергије из тачкастих, линијских и површинских извора загађивања у животну средину:

- контрола хигијенских стандарда у објектима у којима се обавља: здравствена делатност, делатност производње и промета животних намирница и предмета опште употребе, делатност јавног снабдевања становништва водом за пиће, угоститељска делатност, делатност пружања услуга одржавања хигијене, неге и улепшавања лица и тела и немедицинских естетских интервенција којима се нарушава интегритет коже, делатност социјалне заштите, васпитно-образовна делатност, делатност културе, физичке културе, спорта и рекреације и делатност јавног саобраћаја;

- праћење и анализа здравственог стања становништва у вези са утицајима из животне средине.

4. радна околина и здравље становништва

- утврђивање стручно-медицинских и доктринарних ставова у области медицине рада, промоције здравља на раду и пружање стручно-методолошке помоћи у њиховом спровођењу;

- праћење и проучавање услова рада, организовање и спровођење информационог система за прикупљање података и праћење епидемиолошке ситуације на територији Републике Србије у области професионалних болести, обољења у вези са радом и повреда на раду и предлагање мера за њихово спречавање и смањивање;

- унапређивање организације и рада здравствених установа и координирање њиховог рада

- утврђивање јединствене методологије и поступака у програмирању, планирању и спровођењу мера превентивне заштите здравља запослених;

- изучавање фактора професионалних ризика квалификације и процене

5. здравствени менаџмент, квалитет и ефикасност здравственог система.

- праћење, унапређивање и промоција показатеља квалитета и учинка рада здравствених установа, у циљу достизања највише приступачности, доступности и квалитета здравствене заштите, у складу са законом;

- унапређивање здравственог менаџмента и стручних знања неопходних за спровођење здравствене делатности и спровођење јавног здравља, како би се задовољиле потребе корисника за

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

превенцијом и лечењем, на безбедан, делотворан, економичан и ефикасан начин;

- идентификација, анализирање и предлагање мера за спречавање последица нежељених догађаја, с циљем да се здравствена заштита учини безбеднијом и да се ризици по здравље сведу на најмањи ниво.

6. интегрисани информациони систем јавног здравља за праћење, процену и анализу здравственог стања становништва и извештавање надлежних органа и јавности

- доношење програма рада, развоја и организације, као и утврђивање садржаја јавноздравствених информација у Заводу за јавно здравље, у складу са законом којим се уређује здравствена заштита;

- организовање и развијање интегрисаног информационог система јавног здравља у Републици Србији, ради унапређења система здравствених информација за процену, праћење, надзор и евалуацију здравља становништва.

7. јавно здравље у елементарним и другим већим непогодама и ванредним приликама.

- планирање и израда акционих планова за поступање у елементарним и другим већим непогодама и ванредним приликама, за територију Златиборског округа;

- благовремено поступање у елементарним и другим већим непогодама и ванредним приликама предлагањем мера ради смањивања штетних ефеката по здравље становништва, у сарадњи са органима државне управе и јединица локалне самоуправе;

- уређивање начина и поступака за проток информација у елементарним и другим већим непогодама и ванредним приликама, унутар система јавног здравља, као и за благовремено обавештавање јавности, у складу са плановима за поступање.

У оквиру своје делатности Завод нарочито:

- прати, истражује и проучава здравствено стање и здравствену културу становништва, стање и квалитет животне средине, узрок појаве и ширења заразних и других болести социјално медицинског значаја, утицај еколошких фактора на здравље, као и организацију, рад и развој здравствене службе и предлаже и предузима одговарајуће мере у циљу заштите и унапређења здравља људи.

-учествује у спровођењу програма развоја информационог система и врши прикупљање, обраду и анализу здравствено-статистичких и других података о здравственом стању становништва, хигијенским приликама и организацији, кадровима, опремљености, раду и пословању здравствених установа и предлаже мере за њихово унапређење и развој;

-учествује у утврђивању, спроводи и прати спровођење стручно и научно утврђених метода, превенције и дијагностике у области здравствене заштите, односно специјалностима из којих обавља здравствену делатност;

-преузима мере за спречавање, рано откривање, сузбијање и гашење епидемија заразних болести, утврђује и спроводи мере у елементарним непогодама и другим ванредним стањима и мере за отклањање здравствених последица проузрокованих елементарним и другим појавама и несрећама;

-прати ниво загађености ваздуха, даје предлог мера за снижавање концентрације штетних материја у ваздуху сходно степену загађености и прати утицај загађености ваздуха на здравствено стање становништва;

-предлаже мере за побољшање квалитета воде и предлаже мере за смањење концентрације и уклањање штетних материја у површинским, подземним, отпадним водама

-врши дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију и преглед лица која су стављена под медицинску контролу и здравствени надзор сагласно прописима о медицинској контроли и здравственом надзору у редовним и ванредним приликама;

-организује и спроводи, школовање, стручно усавршавање, специјализацију и ужу специјализацију здравствених радника, здравствених сарадника и осталих радника;

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

-учествује у развоју и планирању, прати и учествује у спровођењу програма здравствене заштите и здравственог осигурања;

-организује и спроводи мере за контролу и унапређење квалитета здравствене заштите, као и надзор над стручним радом;

-учествује у планирању и спровођењу задатака медицинског снабдевања лековима, медицинским средствима и медицинском опремом;

спроводи мере ради спречавања нежељених компликација и последица при пружању здравствене заштите, предлаже мере опште сигурности за време боравка грађана у здравственој установи и обезбеђује контролу спровођење ових мера;

У оквиру обезбеђења услова за спровођење делатности у области јавног здравља :

-сарађује са осталим учесницима у систему јавног здравља, кординира, усклађује и стручно повезује рад здравствених установа за територију Златиборског округа;

- сарађује са другим здравственим установама на територији Златиборског округа као и са надлежним органима локалне самоуправе, установама и организацијама од значаја за унапређење јавног здравља;

-у сарадњи са домовима здравља предлаже јединици локалне самоуправе стратегије јавног здравља са акционим планом за територију Златиборског округа и кординирају њихово остваривање;

-сарађује и размењује информације о здрављу становништва на територији Златиборског округа са циљем превенције и контроле болести и унапређења квалитета и ефикасности пружања здравствених услуга;

-у захтеваном периоду доставља извештаје о здрављу становништва на територији Златиборског округа заводу за јавно здравље основаном за територију Републике Србије, органима јединица локалне самоуправе;

- учествује у континуираној едукацији у области јавног здравља.

Завод за јавно здравље Ужице је специјализована здравствена установа која у оквиру своје делатности између осталог врши следећа испитивања:

- хигијенске исправности воде за пиће (физичко хемијске особине, садржај појединих материја, микробиолошка исправност)

- здравствена исправност предмета опште употребе

- безбедности хране, безбедности предмета који долазе у контакт са храном и других предмета опште употребе (физичко хемијске особине, садржај појединих материја, микробиолошка испитивања)

- квалитет површинских, подземних вода, вода за купање и отпадних вода (физичко хемијске особине, микробиолошке особине)

- квалитет амбијенталног ваздуха (ниво загађујућих материја у ваздуху)

-садржај алкохола у крви

-микробиолошка испитивања биолошког материјала хуманог порекла

-серолошка испитивања биолошког материјала хуманог порекла

На основу законских прописа Завод за јавно здравље Ужице између осталог има овлашћења, испуњава услове и одређен је да као здравствена установа може обављати следеће здравствене делатности:

-социјално медицинска;

-хигијенско – еколошка;

-епидемиолошка;

-микробиолошка здравствена делатност;

-врши бактериолошке, серолошке, вирусолошке, хемијске и токсиколошке прегледе и испитивања у вези са производњом и прометом животних намирница, воде, ваздуха, предмета опште употребе, као и у вези са дијагностиком заразних и незаразних болести;

- кординира, усклађује и стручно повезује рад здравствених установа из Плана мреже, за територију Златиборског округа;

- сарађује са другим здравственим установама на територији Златиборског округа, као и са надлежним органима локалне самоуправе и у другим установама и организацијама од значаја за унапређење јавног здравља.

РАЗВОЈНИ ПУТ И ПРАВНА СЛЕДБЕНОСТ

Централни хигијенски завод у Београду је током 1927. и 1928. године подигао домове народног здравља у Смедереву, Пожаревцу, Ваљеву, УЖИЦУ и Крагујевцу из својих буџетских средстава. Домови народног здравља су били смештени у дрвене куће добијене на рачун репарација. Домови народног здравља су у то време били хигијенски заводи, здравствене установе које су више радиле на превентиви, док се куратива обављала у болницама и приватним лекарским ординацијама.

У правилнику о раду домова народног здравља чл. 1 стоји: домови народног здравља су социјално-медицинске установе које имају следећа обавезна одељења:

- диспансер за матере и децу
- школску поликлинику
- бактериолошко-епидемиолошко и хемијско одељење
- диспансер за туберкулозу и
- хигијенску изложбу

Административном деобом државе 1929. године Ужице је ушло у састав Дринске бановине, а Дом народног здравља из Ужица под надлежност Хигијенског завода из Сарајева. И за време другог светског рата Дом народног здравља није прекидао своје редовне прегледе вода у бунарима и чесмама, "па су били искључени из употребе они објекти код којих је установљено постојање заразних клица".

Период послератне обнове и изградње земље подразумевао је бројне активности у изградњи здравствених објеката, а потом и акције на сузбијању заразних и паразитарних болести, вакцинацији деце, хигијенизацији насеља, установа, предузећа све до личне хигијене. Организаторску улогу у свим овим активностима имао је Дом народног здравља.

Реорганизација здравствених установа је извршена 1948. године, када од Дома народног здравља настаје Дом здравља данашње намене и Санитарно епидемиолошка станица, која 1951. године постаје Хигијенски завод.

У то време у Републици је радило 26 хигијенских завода, а територијална надлежност Хигијенског завода из Ужица обухватала је срезове: ариљски, златарски, златиборски, милешевски, моравички, пожешки, прибојски, рачански и ужички, са укупно 285.498 становника.

Закон о здравственој заштити и здравственој служби од 23. јуна 1961. године устројио је нову организацију здравства у Србији по којој Хигијенски завод мења назив у Завод за здравствену заштиту, али се организациона шема, циљеви и задаци нису мењали.

Мере за сузбијање акутних заразних болести, паразитарних обољења и венеричних болести су били главни задаци *Епидемиолошког одсека*. *Микробиологија* као посебно одељење Епидемиологије обавља рутинске послове бактериолошког прегледа воде за пиће, животних намирница, разних предмета за употребу, дијагностику заразних болести које су биле стална брига Завода у Ужицу. Хигијенско-хемијска служба у Заводу се постепено развијала, а главна активност се одвијала у хемијско-бактериолошкој анализи воде и животних намирница, комуналној хигијени,

хигијени објеката за промет животних намирница, школа, вртића, болница и других објеката у којима се према законским прописима врши обавезна хигијенска контрола. *Хемијска лабораторија* се бавила од анализе калоричне вредности хране радничких ресторана (шездесете године), преко анализе алкохола у крви, загађености атмосфере (од 1965 године) до контроле животних намирница, воде, аерозагађења и отпадних вода. *Здравствено-просвећивање* шездесетих година прелази потпуно у надлежност здравствених установа, и од тада има стални успон, не само у повећању обима делатности, већ и у садржајима рада, посебно када су решавана питања из области спречавања и сузбијања заразних болести, унапређења исхране, а нарочито на хигијенизацији и асанацији насеља.

Завод за здравствену заштиту је 1971. године коначно премештен из бараке система "Декер", где су услови били изузетно лоши у новоизграђен објекат у Крчагову, где се и данас налази.

Јануара 1979. године мења се назив установе у Завод за заштиту здравља Ужице. Зграда Завода је дограђена и реконструисана 1995. године, када је подигнут спрат и поткровље, проширен радни простор који сада износи 1.094,50 м².

Положај и улога Завода за заштиту здравља у систему здравства Републике Србије у периоду до 15.06.2006. године била је регулисана чланом 21. и 33. Закона о здравственој заштити (Сл. гласник Републике Србије број 17 од 31.03.1992.).

Оснивачким актом Одлука Владе Републике Србије 05 бр. 022.3550/2006 од 15.06.2006. године Сл. гласник РС бр. 51/2006 дефинисан је положај и улога Завода за јавно здравље Ужице као наследника средстава, имовине, права и обавеза Завода за заштиту здравља Ужице.

Данас за обављање општих и заједничких послова у Заводу су формиране следеће организационе целине:

1. Центар за хигијену и хуману екологију
2. Центар за микробиологију
3. Центар за контролу и превенцију болести
4. Центар за промоцију здравља, анализу, планирање, организацију здравствене заштите, информатику и биостатистику у здравству
5. Служба за послове менаџмента, правне, економско финансијске, административне, техничке послове и сл. послове

Образовни систем

Јачању капацитета и континуираном унапређењу капацитета образовног система се посвећује посебна пажња. Предшколски систем се реализује у оквиру установе "Дечији вртић", коју тренутно чини 7 вртића. У току је изградња још два објекта која ће отпочети са радом до краја 2012. године. У области основног образовања у самом граду постоји 6 основних школа у урбаном и 3 у руралном подручју. У Ужицу постоји и регионална специјализована школа за слушно оштећену децу "Миодраг В. Матић". Средњошколским образовањем је обухваћено 4300 ученика, у 6 образовних установа: Економска школа, Гимназија, Т.Ш. "Радоје Љубичић", Техничка школа, Медицинска школа, Уметничка школа и Музичка школа "Војислав Лале Стефановић". Високим образовањем се баве Висока пословно техничка школа струковних студија са 5 образовних профила и Учитељски факултет. Као један од индикатора степена развоја локалне заједнице је достигнут ниво образовања младих који је за град Ужице досегао вредност од 106,1 што превазилази просек Републике (индекс 100 је постављен за упоредиви репер). Овај податак говори у прилог чињеници да грађани Ужица препознају потребу за образовањем и континуираним усавршавањем. Са друге стране, праћењем и анализом података НСЗ Филијале Ужице, уочена је забрињавајућа квалификациона структура незапослених лица у којој доминирају образовни профили вишег степена стручности. Приближно 69% незапослених има диплому од трећег до осмог степена стручности, што наводи на недвосмислени закључак да је образовни систем неусклађен са потребама локалног тржишта рада, као и одсуство механизма усмеравања ка потребним профилима.

Образовни статус становништва

У образовној структури становништва доминирају они са завршеном средњом школом (53.1%), отприлике сваки десети је високо образован (9.5%), вишу школу има 6.5% становника, сваки пети је само са основном (20.1%), док сваки десети је без школске спреме или са непотпуном основном школом (10.6%).

Социјална заштита на локалном нивоу

Социјална заштита се обезбеђује кроз партнерску мрежу јавног и сектора грађанског друштва која пружа низ институционалних и ванинституционалних услуга грађанима у руралном и урбаном подручју града. Кључне институције које делују у овој области су: Центар за социјални рад, Домско одељење Центра за социјални рад – Дом за старе на Забучју, Дом за децу и младе „Петар Радовановић“ www.dompruzice.org и преко 10 организација грађанског друштва које су на директан или индиректан начин укључене у пружање услуга социјалне заштите. У претходном периоду град Ужице је значајно унапредио систем социјалне заштите развојем нових ванинституционалних услуга социјалне заштите: дневни боравак за децу и младе са инвалидитетом, помоћ у кући за стара и одрасла лица, помоћ у кући за децу са сметњама у развоју, саветовалиште за брак и породицу, прихватилиште за стара и одрасла лица, прихватилиште за жртве породичног насиља, превоз за децу са инвалидитетом, социјално становање у заштићеним условима, становање уз подршку за младе који се осамостаљују.

Установе социјалне заштите

Центар за социјални рад „Ужице“

Центар за социјални рад „Ужице“ је установа социјалне заштите која постоји од 1961. године. У вршењу јавних овлашћења, Центар, као установа социјалне заштите и као Орган старатељства, поступа у складу са нормативима и стандардима утврђеним Правилником о организацији, нормативима и стандардима рада центара за социјални рад.

У вршењу јавних овлашћења, центар, у складу са законом одлучује о:

- остваривању права на материјално обезбеђење;
- остваривању права на додатак за помоћ и негу другог лица;
- остваривању права на помоћ за оспособљавање за рад;
- остваривању права на смештај у установу социјалне заштите;
- остваривању права на смештај одраслог лица у другу породицу;
- хранитељству;
- усвојењу;
- старатељству;
- одређивању и промени личног имена детета;
- мерама превентивног надзора над вршењем родитељског права;
- мерама корективног надзора над вршењем родитељског права.

У вршењу јавних овлашћења, Центар, у складу са законом, обавља следеће послове:

- спроводи поступак посредовања - медијације у породичним односима (мирење и нагодба);

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

- доставља налаз и стручно мишљење, на захтев суда, у парницама у којима се одлучује о заштити права детета или о вршењу, односно лишењу родитељског права;
- доставља, на захтев суда, мишљење о сврсисходности мере заштите од насиља у породици коју је тражио други овлашћени тужилац;
- пружа помоћ у прибављању доказа суду пред којим се води поступак у спору за заштиту од насиља у породици;
- спроводи поступак процене опште подобности хранитеља, усвојитеља и старатеља;
- врши попис и процену имовине лица под старатељством;
- сарађује са јавним тужиоцем, односно судијом за малолетнике у избору и примени васпитних налога;
- спроводи медијацију између малолетног учиниоца и жртве кривичног дела;
- подноси извештај о испуњењу васпитног налога јавном тужиоцу, односно судији за малолетнике;
- присуствује, по одобрењу суда, радњама у припремном поступку против малолетног учиниоца кривичног дела (саслушање малолетног учиниоца кривичног дела, саслушање других лица), ставља предлоге и упућује питања лицима која се саслушавају;
- доставља мишљење суду пред којим се води кривични поступак против малолетника у погледу чињеница које се односе на узраст малолетника, чињеница потребних за оцену његове зрелости, испитује средину у којој и прилике под којима малолетник живи и друге околности које се тичу његове личности и понашања;
- присуствује седници већа за малолетнике и главном претресу у кривичном поступку против малолетног учиниоца кривичног дела;
- обавештава суд надлежан за извршење заводске васпитне мере и Орган унутрашњих послова када извршење мере не може да започне или да се настави због одбијања или бекства малолетника;
- стара се о извршењу васпитних мера посебних обавеза;
- проверава извршење васпитне мере појачаног надзора од стране родитеља, усвојитеља или старатеља и указује помоћ у извршењу мере;
- проверава извршење васпитне мере појачаног надзора у другој породици и указује помоћ породици у коју је малолетник смештен;
- спроводи васпитну меру појачаног надзора од стране органа старатељства тако што се брине о школовању малолетника, његовом запослењу, одвајању из средине која на њега штетно утиче, потребном лечењу и сређивању прилика у којима живи;
- стара се о извршењу васпитне мере појачаног надзора уз обавезу дневног боравка у установи за васпитавање и образовање малолетника;
- доставља суду и јавном тужиоцу за малолетнике извештај о току извршења васпитних мера о чијем се извршењу стара;
- обавља друге послове утврђене законом.

У вршењу других послова утврђених законом, центар поступа по стандардима и нормативима које утврђује надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Што се тиче материјалне подршке ту спадају следећа материјална давања:

- Једнократна новчана помоћ из које се исплаћују једнократне новчане помоћи и опремање корисника за смештај у установу социјалне заштите

- ДКР (друштвено корисни рад који користе радно способни корисници једнократних помоћи коју одобрава и исплаћује Центар у партнерству са Градском управом за послове органа града, општу управу и друштвене делатности).

- Једнократна помоћ у природи (која се састоји у прехранбено - хигијенским пакетима који се додељују социјално угроженом становништву два пута годишње у количини сразмерно броју чланова домаћинства, дистрибуцију једнократних новчаних помоћи у природи обавља Црвени крст Ужице). У претходној години број корисника је износио 492.

- Потпуно или делимично ослобађање од плаћања стамбено - комуналних услуга и потпуно или делимично ослобађање од плаћања стамбено - комуналних услуга за особе са инвалидитетом и ратне војне инвалиде (целокупан управни поступак се води пред Центром уз достављање одговарајуће документације).

- Бесплатан оброк у Народној кухињи. Упут даје Центар, а услугу пружа Црвени крст Ужице где се и налази народна кухиња. У претходној години број корисника је износио 136.

- Обезбеђивање огрева за кориснике новчане социјалне помоћи (тим за доделу сталне новчане помоћи врше процену корисника и обезбеђује им подршку у набавци огревног дрвета у количини до 3м3 по домаћинству за једну грејну сезону у новчаној противвредности).

Према Правилнику о организацији и систематизацији, обављање послова и задатака остварује се кроз основне унутрашње организационе јединице, а то су:

- Служба за заштиту деце и младих;
- Служба за заштиту одраслих и старијих лица;
- Служба за правне послове;
- Служба за финансијско-административне и техничке послове.
- Домско одељење за смештај одраслих и старијих лица.

Домско одељење „Забучје“

Домско одељење за смештај одраслих и старијих лица „Забучје“ је установа социјалне заштите, капацитета 80 корисника, основана при Центру за социјални рад „Ужице“ 2011. године. Установа пружа услуге становања, исхране, неге, примарне здравствене заштите, услуге социјалног рада, културно-забавне, рекреативне, окупационе и друге активности, зависно од потреба, способности и интересовања корисника.

Институционална заштита одраслих и старих је примарна и једина делатност установе у 2020. години.

Социо – анамнестички показатељи за претходну годину, указују да је међу корисницима већи удео жена (око 60:40), и последица је демографских, економских и културолошких одлика (жене су дуговечније, материјало су угроженије, лакше се одлучују на смештај и сл). Што се тиче старосне структуре, до 64 године било је седам (7) ,од 65-79 година тридесет три (33), а 80 и преко 80 година тридесет осам (38) корисника.

Највећи број корисника, њих педесет један (51) су пре смештаја у Домско одељење, живели сами. Недостатак неформалне социјалне мреже и непостојање личних ресурса да организују самосталан живот, најчешћи је разлог за смештај у установу. У прилог томе говори и чињеница да су само две кориснице пре смештаја у Дом живеле са брачним другом, а њих шест са децом. Одређени број корисника је пре смештаја у установу живео у Колективном центру за смештај избеглих лица у Ужицу или у другој установи социјалне заштите, на основу споразума Министарства рада и социјалне политике и Комесаријата Републике Србије.

Већина корисника у 2020. години (преко 95%) је са територије Златиборског округа. Само преко Упутног органа Центра за социјални рад „ Ужице“ Ужице на смештају је (шездесет шест) 66 корисника. То се објашњава жељом корисника Домског одељења да буду што ближе месту из кога су дошли у установу, због посете родбине или одласка кући за викенд.

Услуге социјалне заштите на локалном нивоу

Услуге социјалне заштите су активности пружања подршке и помоћи појединцу и породици ради побољшања, односно очувања квалитета живота, отклањања или ублажавања ризика неповољних животних околности, као и стварања могућности да самостално живе у друштву (члан 5. Закона о социјалној заштити).

Услуге социјалне заштите пружа Градски центар за услуге социјалне заштите Ужице.

У оквиру своје делатности Градски центар за услуге пружа следеће услуге социјалне заштите:

1. Дневне услуге;
2. Услуге подршке за самостални живот;
3. Саветодавно-терапијске и социјално едукативне услуге;
4. Друге услуге социјалне заштите.

1. Дневне услуге су:

- а) Помоћ у кући за старије особе;
- б) Дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју;
- в) Лични пратилац;
- г) Помоћ у кући за децу са сметњама у развоју и особе са инвалидитетом.

2. Услуге подршке за самостални живот су:

- а) Становање уз подршку за младе који се осамостаљују;
- б) Персонална асистенција.

3. Саветодавно-терапијске и социјално едукативне услуге:

- а) Саветовалиште за породицу.
- б) Инклузивни центар

4. Друге услуге социјалне заштите:

- а) Услуга прилагођеног превоза за кориснике Дневног боравка.

„ПОМОЋ У КУЋИ ЗА СТАРИЈЕ ОСОБЕ“

Услуга помоћи у кући намењена је особама у старијем добу које имају ограничене психо-физичке способности услед којих нису у стању да самостално испуњавају своје обавезе и своје потребе неопходне за нормалан живот и несметано функционисање домаћинства.

Помоћ у кући за старије особе пружа се у случајевима када породична подршка није расположива или је недовољна, у складу са идентификованим индивидуалним потребама корисника, у циљу одржавања и унапређење квалитета живота корисника и спречавања односно одлагања смештаја у установу социјалне заштите.

Услуга се пружа сваког радног дана од 7 до 15 часова на подручју града Ужица. Услуга сваком појединачном кориснику може бити пружана најмање 8, а највише 40 сати месечно. Динамика пружања услуге одређује се са корисником, а на основу процене потреба на основу које се и прави индивидуални план пружања услуге за конкретног корисника. Координатор услуге врши надзор у спровођењу услуга. Геронтодомаћица је у обавези да поштује утврђено време и распоред пружања услуге и не може их мењати самостално, већ само уз учешће стручног радника на услугама у заједници, путем анекс уговора.

Средства за пружање услуге Помоћ у кући за старије особе обезбеђују се:

- из буџета Града и
- из партиципације учешћа корисника.

„ ДНЕВНИ БОРАВАК ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ“

Дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју обезбеђује корисницима унапређење квалитета живота кроз одржавање и развијање социјалних, психолошких, физичких функција и вештина, да би се у што већој мери оспособили за самосталан живот. .

Услуга Дневног боравка омогућава корисницима: исхрану, бригу о хигијени, здравствену заштиту за време трајања боравка, едукативни рад, оспособљавање за рад и радне активности, као и за стицање основних животних навика и практичних вештина. Такође, Дневни боравак организује културно-забавне и спортско-рекреативне активности у складу са способностима и испољеном интересовању корисника. У оквиру ове услуге реализује се радионичарски рад и индивидуални рад у складу са индивидуалним планом услуге.

Стручним радом у Дневном боравку обезбеђује се: успостављање основних животних вештина и навика; оспособљавање корисника за старање о својим непосредним, свакодневним потребама; оспособљавање за што самосталнији живот и рад; развијање очуваних потенцијала, подстицање и развијање психо-моторних способности; развијање хигијенских, радних и других навика; подстицање вербалног изражавања, социјализација, праћење прилагођавања и напредовања корисника у складу са потенцијалима; педагошко-корективни рад; обављање индивидуалног рада према индивидуалним плановима услуге; сарадња и саветодавни рад са родитељима; инклузија; сарадња са васпитно-образовним установама, здравственим установама и осталим пружаоцима услуга социјалне заштите; ангажовање физиотерапеута у циљу спровођења физикалних вежби и третмана са децом и младима која имају церебралну парализу и сметње у моторном функционисању. Како би се побољшало функционално стање корисника приоритет је ангажовање психолога ради организовања психолошких радионица са родитељима.

Дневни боравак ради сваког радног дана од 8 до 16 часова.

„ ЛИЧНИ ПРАТИЛАЦ ДЕТЕТА“

Услуга „Лични пратилац детета“ доступна је детету са инвалидитетом односно са сметњама у развоју, ком је потребна подршка за задовољавање основних потреба у свакодневном животу у области кретања, одржавања личне хигијене, храњења, облачења и комуникације са другима, под условом да је укључено у васпитно-образовну установу, односно школу, до краја редовног школовања, укључујући завршетак средње школе. Услуга је одређена као пружање одговарајуће индивидуалне практичне подршке деци ради укључивања у редовно школовање и активности у заједници, ради успостављања што већег нивоа самосталности.

Правци пружања услуге планирају се и реализују у складу са индивидуалним потребама детета у области кретања, одржавања личне хигијене, храњења, облачења и комуникације детета са другима.

„ ПОМОЋ У КУЋИ ЗА ДЕЦУ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ И ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ“

Услуга Помоћ у кући за децу са сметњама у развоју и особе са инвалидитетом пружа се деци и одраслим особама које имају ограничене физичке и психичке способности , услед којих нису у стању да независно живе у својим домовима без редовне помоћи у дневним животним активностима. Услуга је намењена деци са сметњама у развоју и одраслим особама са инвалидитетом који имају телесни инвалидитет, тешке и теже облике менталне неразвијености , тежа хронична обољења.

Услугу могу користити деца са сметњама у развоју и особе са инвалидитеом уколико:

- живе сами или живе у биолошким, старатељским и хранитељским породицама
- имају пребивалиште у граду Ужицу
- станују у градском подручју
- искажу вољу за коришћењем услуге (у име лица које се налази под старатељском заштитом, старатељ мора исказати вољу за коришћењем услуге);
- имају ограничења физичких и психичких способности услед којих нису у стању да живе у својим домовима без редовне помоћи у активностима дневног живота, неге и надзора, при чему је породична подршка недовољна или није расположива;

„СТАНОВАЊЕ УЗ ПОДРШКУ ЗА МЛАДЕ КОЈИ СЕ ОСАМОСТАЉУЈУ“

Услуга становање уз подршку за младе који се осамостаљују дуготрајно је доступна особама са физичким инвалидитетом, интелектуалним или менталним тешкоћама, са навршених 15 година.

Сврха услуге становања уз подршку за особе са физичким инвалидитетом, интелектуалним или менталним тешкоћама, јесте помоћ и подршка у стицању што већег степена самосталности који им омогућава квалитетнији независан живот у заједници.

Услуга становања уз подршку доступна је најдуже две године:

1. лицима узраста између 15 и 26 године, које по престанку смештаја у установи социјалне заштите или хранитељској породици, као и по престанку боравка у установи за васпитање деце и омладине, односно у установи за извршење кривичних санкција, не могу или не желе да се врате у биолошку или сродничку породицу, нити су у могућности да започну самосталан живот;
2. лицима узраста између 15 и 26 година, које немају могућности да и даље живе у биолошким или сродничким породицама, као алтернатива смештају у установу социјалне заштите или хранитељску породицу, односно ради оспособљавања за самосталан живот;

Сврха услуге за младе који се осамостаљују и лечене зависнике од алкохола или психоактивних супстанци, је помоћ и подршка у стицању самосталности и интеграције у заједницу.

Становањем уз подршку обезбеђује се одговарајући смештај, стручна помоћ и подршка за што потпуније осамостаљивање и укључивање корисника у заједницу. Становање уз подршку обезбеђује се ради спречавања коришћења услуге домског смештаја

„ПЕРСОНАЛНА АСИСТЕНЦИЈА“

Услуга персоналне асистенције доступна је пунолетним лицима са инвалидитетом са процењеним I и II степеном подршке, у складу са прописаним стандардима за пружање услуге социјалне заштите, који остварују право на увећан додаток за помоћ и негу другог лица, способни су за самостално доношење одлука, радно су ангажовани, или су активно укључена у рад различитих удружења, спортских друштава, политичких партија и других облика друштвених активности, односно укључена су у редовни или индивидуални образовни програм.

Услуга персоналне асистенције остварује се кроз активности усмерене ка задовољењу личних и животних потреба, ради успостављања већег нивоа самосталности.

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Персонални асистенти су лица која помажу особама са инвалидетом, различитог профила и образовања. Асистенти су у потпуности упућени на корисника и асистирају у свим оним активностима које особе са инвалидетом не могу да обаве сами.

Персонални асистент ангажован је у раду са једним корисником, најмање 20 а највише 40 сати недељно, према процењеним потребама и капацитетима корисника, а у складу са одредбама о радном времену из закона којим су уређени радни односи.

Активности услуге персоналне асистенције укључују:

1. помоћ при одржавању личне хигијене и задовољавања основних личних потреба (помоћ при свлачењу и облачењу, обављању физиолошких потреба и друго);
2. помоћ у одржавању хигијене стана, обављању свакодневних активности и задовољавању основних животних потреба (обезбеђивање исхране, набавку намирница. Припрема obroка и слично)
3. помоћ у коришћењу здравствених и терапеутских услуга;
4. помоћ при обављању радних, образованих и друштвених активности.
5. помоћ при комуникацији, социјалним контактима, и задовољавању социјалних, културно-забавних, и других потреба;
6. помоћ при обављању различитих радних, образовних и друштвених активности, помоћ у коришћењу превоза.

„САВЕТОВАЛИШТЕ ЗА ПОРОДИЦУ“

Саветовалиште је сервис за унапређење и очување менталног здравља родитеља, деце и младих које им помаже да се изборе са различитим видовима тешкоћа и изазова које живот поставља пред појединца и породицу као што су: проблеми у партнерском функционисању, проблеми у личном функционисању, насиље у породици, предбрачно саветовање, проблеми који се јављају због припадности ЛГБТ популацији, унапређење родитељске компетенције, развојни проблеми деце, поремећаји у понашању деце (до 14 год), поремећаји у понашању малолетника, тешкоће у функционисању услед проблема другог члана породице, постразводни проблеми и друго. Саветовалиште ради по принципима системске породичне терапије. Овај савремени терапијски модел обухвата рад са појединцем, партнерима и породицом.

Активности Саветовалишта реализују се у канцеларијском простору Градског центра за услуге социјалне заштите. Услуге Саветовалишта се пружају 3 пута недељно - уторком, средом и четвртком од 17 до 20 часова. У Саветовалишту раде 3 психотерапеута, који су завршили четворогодишњу едукацију из системске породичне терапије у организацији Асоцијације системских породичних терапеута.

„ПРИЛАГОЂЕН ПРЕВОЗ ЗА КОРИСНИКЕ ДНЕВНОГ БОРАВКА ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА УЖИЦА,,

Од марта месеца 2020. године Градски центар за услуге социјалне заштите почео је са пружањем услуге „Прилагођен превоз за кориснике Дневног боравка за децу и младе са сметњама у развоју на територији града Ужица“. С обзиром на чињеницу да Градски центар не поседује возило којим би могло вршити поменути услугу, као непосредни извршилац услуге ангажовано „Удружење инвалида церебралне и дечије парализе Ужице“.

Током 2020. године услуга Прилагођеног превоза пружала се у складу са радом Дневног боравка.

Ова услуга намењена је деци и младима који имају сметње у развоју (вишеструке, интелектуалне, физичке, менталне, сензорне) са пребивалиштем на територији града Ужица, под условом да користе услугу Дневног боравка у Ужицу.

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Градски центар је у поступку аплицирања за донацију Владе Јапана преко конкурса за ПОПОС програм ради набавке специјалног возила са рампом за инвалидска колица, које би се користило за реализацију ове Услуге.

„ИНКЛУЗИВНИ ЦЕНТАР“

Инклузивни центар је услуга са чијом реализацијом је Градски центар за услуге социјалне заштите почео од јануара 2022. године. За сврху има обезбеђивање активности усмерених на развој и унапређење самосталности и сигурности, самопоуздање и психофизичког, односно здравственог стања, како би се деца и млади са сметњама у развоју и особе са инвалидитетом у што већој мери осподобили за самосталан живот.

Услуга Инклузивног центра намењена је деци и младима са сметњана у развоју и особама са: телесним инвалидитетом, лаким и умереним интелектуалним сметњама, вишеструким сметњама.

Као непосредни извршилац услуге ангажовано је „Удружење дистрофичара Златиборског округа“.

Ова услуга се остварује реализацијом следећих програмских активности које су посебно прилагођене могућностима и интересовањима корисника .

- *Терапеутски програм кроз пружање услуга физикалне терапије*

Програм се реализује пет пута недељно по четири сата дневно сваког радног дана у складу са индивидуалним планом подршке за особе са инвалидитетом.

Програм реализује ангажовани физиотерапеут сходно плану рада и до три пута недељно у наменском простору у Турици и два пута недељно у кући корисника.

- *Дефектолошки кутак кроз рад логопеда са децом*

Програм се реализује три пута недељно по четири сата у наменском простору Удружења који је опремљен и прилагођен обим потребама.

Сврха програма је да кроз синергију дефектолошког, логопетског и психолошког рада побољша укупно функционисање деце са развојним проблемима и њихових породица у свакодневном животу.

- *Програм стицања животних вештина и усвајање здравих стилова живота*

Овај програм „Инклузивног центра“ се реализује два пута недељно по четири сата.

Циљ овог програма је пружање подршке особама са инвалидитетом за што самосталнији живот у најмање рестриктивном окружењу. Корисници овог програма су млади и одрасле особе са инвалидитетом .

Корисници социјалне заштите

У току 2020. године, у Центру за социјални рад „Ужице“ регистровано је 6181 активних корисника. Од тога је највише корисника који припадају категорији одраслих лица (2523), затим деца (1988) и млади (395), и косриници који припадају категорији старијих лица (1266).

Статистички подаци за децу кориснике ЦСР „Ужице“

Корисничке групе	Узраст				
	0-2	3-5	6-14	15-17	Укупн
Деца под старатељством	0	2	15	15	32
Деца жртве насиља и занемаривања	3	5	15	6	29
Деца са неадекватним родитељским ем	0	0	0	0	0

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Деца са проблемима у понашању и у сукобу ном	0	0	19	47	66
Деца чији се родитељи споре око начина а родитељског права	25	35	48	6	114
Деца чије су породице корисници НСП и видова материјалних давања	5	12	11	5	33
Деца ОСИ	6	18	15	16	55
Деца у поступцима располагања имовином, прака, одређ. имена	10	23	33	11	77
Деца жртве трговине људима	0	0	0	0	0
Деца страни држављани без пратње	0	0	0	0	0
Деца која живе и раде на улици (деца	0	0	0	0	0
Деца повратници	0	0	0	0	0
Остала деца	181	255	689	487	1.582
Укупно	230	320	845	593	1988

Статистички подаци за младе, одрасле и старије кориснике ЦСР „Ужице“

Корисничке групе	Млади (18 - 25)	Одрасли (26 - 64)	Старији/65 +	Укупно
Особе под старатељством - сви пунолетни корисници	12	101	51	164
Жртве насиља, занемарене особе и у ризику од занемаривања	183	49	21	253
Особе са инвалидитетом	32	213	206	451
Особе са друштвено неприхватљивим понашањем	6	75	29	110
Особе које се споре око вршења родитељског права	0	140	0	140
Особе које имају потребе за домским смештајем и другим услугама социјалне заштите у локалној заједници	1	45	80	126
Материјално угрожене особе	30	214	55	299
Страни држављани и лица без држављанства у потреби за социјалном заштитом	0	0	0	0
Жртве трговине људима	0	0	0	0
Остали	131	1695	824	2650

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Укупно	395	2532	1266	4193
--------	-----	------	------	------

Услуге Градског Центра за услуге социјалне заштите Ужице тренутно користи 163 корисника. (+ 41 корисник „Инклузивног центра“)

Корисници услуге „ Помоћ у кући за старије особе“ могу бити:

- Лица старија од 65 година која живе сама у домаћинству или са другим лицима неспособним за пружање помоћи;

- Одрасла лица са хроничним обољењима која су теже или тешко покретна без обзора на старосну границу.

- Капацитет услуге је 40 корисника. Тренутни број корисника којима се пружа услуга је 38.

Услуга Дневног боравака доступна је деци и младима узраста до 30 година, као и одраслима који су почели да користе ову услугу до навршених 30 година живота, са различитим развојним тешкоћама.

Услуге Дневног боравака доступне су:

- деци и младима са телесним инвалидитетом, односно интелектуалним тешкоћама, који имају потребу за дневном негом и надзором и подршком у одржању и развијању потенцијала на начин који не омета њихово школовање

- одраслима са телесним инвалидитетом, односно интелектуалним тешкоћама, који имају потребу за дневном негом и надзором и подршком у одржању и развијању потенцијала.

Капацитет Дневног боравака је 20 корисника. Тренутни број корисника који користи услугу Дневног боравака је 24.

Градски центар за услуге социјалне заштите тренутно пружа услугу Личног пратиоца за 43 деце.

Услугу лични пратилац детета могу користити:

- корисници који се налазе на редовном школовању, укључујући завршетак средње школе, а неопходна им је подршка и помоћ личног пратиоца за похађање редовне наставе;

- корисници који су претходно користили услугу.

Услугом Помоћ у кући за децу са сметњама у развоју и особе са инвалидитетом обухваћени су деца, млади старости од 18 до 26 година код којих је продужено родитељско старање или су лишени пословне способности, као и одрасле особе које имају признати статус особа са инвалидитетом који живе у градској зони. Крајњи циљ је унапређење квалитета живота корисника.

Капацитет услуге чини 15 корисника. Тренутно број корисника је 11.

Услуга Персоналне асистенције пружа се за 4 корисника. Персонални асистент ангажован је у раду са једним корисником, најмање 20 а највише 40 сати недељно према процењеним потребама и капацитетима корисника. На основу идентификованих потреба и процене доступних ресурса, пружалац услуге и корисник одређују обим и врсту ангажовања персоналног асистента.

Услугу Саветовалиште за породицу у просеку месечно користи 30 корисника. На услугу се одлучују самоиницијативно или по предлогу суда, ОЈТ, Центра за социјални рад и др. Најучесталији разлози због којих се корисници јављају у Саветовалиште су:

1. Проблеми у партнерском функционисању;
2. Постразводни проблеми;
3. Насиље у породици;
4. Проблеми у личном функционисању;
5. Унапређење родитељских компетенција;
6. Тешкоће у функционисању услед проблема другог члана породице;
7. Развојни проблеми деце;

8. Поремећаји у понашању малолетника.

Услугу Прилагођени превоз за кориснике дневног боравка користи 13 корисника. Предуслов за коришћење ове услуге је да су деца корисници услуге Дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју.

Услуга Инклузивни центар намењена је деци и младима са сметњама у развоју и особама са: телесним, инвалидитетом, лаким и умереним интелектуалним сметњама, вишеструким сметњама.

Услугу Инклузивног центра користи 41 корисник. Број корисника укључених у Терапеутски програм 18 (9 мушког и 9 женског пола); Дефектолошки програм 13 корисника (7 мушког пола и 6 женског пола); Програм „Школе животних вештина“ 10 корисника (3 мушког пола и 7 женског пола)

Један корисник је укључен у две програма (Терапеутски програм и Дефектолошки). Током 2022. године један корисник је преминуо.

Деца и млади као рањива група

Деца и млади у укупној структури корисника услуга Центра за социјални рад чине значајан број (2388) и суочавају се са проблемима који се односе и на превенцију и очување здравља. Процена је да у решавању ових проблема фокус треба ставити на:

-унапређивању знања младих о репродуктивном здрављу (сексуално образовање) и партнерским односима.

- спречавање ризичник стилова живота (коцкање, злоупотреба алкохола, дрога, интернета, вршњачком насиљу и малолетничкој деликвенцији)

- квалитетно организовање слободног времена и активности (спорт-као избор)

- предбрачна обука за младе парове

- програм и подршка родитељима и деци са сметњама у развоју

- контролу продаје алкохолних пића малолетним особама и поштовање одлуке о рад угоститељских објеката.

Млади су посебно осетљиви на ХИВ, полно преносиве инфекције, употребу наркотика и алкохола, те је потребно уводити превентивне програме пре одласка у веће средине на школовање или рад. Такође, због повећања насиља, посебно вршњачког као и дискриминације у земљи, потребно је спроводити превентивне програме, пре свега концепт безбедносне културе и живе библиотеке као најефектније програме у овим областима.

Деца: рани развој као императив

Деца и млади као рањива група

Деца и млади у укупној структури корисника услуга Центра за социјални рад чине значајан број (2388) и суочавају се са проблемима који се односе и на превенцију и очување здравља. Процена је да у решавању ових проблема фокус треба ставити на:

-унапређивању знања младих о репродуктивном здрављу (сексуално образовање) и партнерским односима.

- спречавање ризичник стилова живота (коцкање, злоупотреба алкохола, дрога, интернета, вршњачком насиљу и малолетничкој деликвенцији)

- квалитетно организовање слободног времена и активности (спорт-као избор)

- предбрачна обука за младе парове

- програм и подршка родитељима и деци са сметњама у развоју

- контролу продаје алкохолних пића малолетним особама и поштовање одлуке о рад угоститељских објеката.

Малолетничка деликвенција

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Центар за социјални рад има значајну улогу у откривању и спровођењу облика заштите и третмана делинквентног понашања младих на подручју града Ужица.

Према релевантним законима и правилницима који се односе на малолетне учиниоце кривичних и прекршајних дела, Центар за социјални рад врши процену и реализује најадекватније мере за ресоцијализацију деце и омладине са асоцијалним понашањем као и кривично неодговорних. Након процене која представља системски процес прикупљања података, препознавања и оцене проблема, потреба, снага и ризика, ситуације и укључених особа који се постепено развија како би се одредили циљеви рада са корисником, потребне услуге и мере, Центар доставља мишљење суду. По доношењу судске одлуке организује и спроводи мере из отворене заштите, прати резултате ресоцијализације заводских васпитних мера и учествује у организовању услова за укључивање малолетника у нормалан живот по истеку мере.

Током 2020. године Служба се ангажовала у реализацији **58** захтева Вишег суда, Прекршајног суда и других институција /Основни суд, Полицијска управа, Више јавно тужилаштво, школе и други/ и то:

- деца са асоцијалним понашањем /захтеви Прекршајног суда/ 17 лица на које се односило 19 захтева,

- деца у сукобу за законом /захтеви Вишег суда/ 29 лица или 29 захтева,

- други захтеви у вези понашања малолетних лица /школе, ПУ, ВЈТ, ВПД/ у 5 случајева,

-захтеви ВЈТ за испитивање сврсисходности изрицања васпитних налога у 7 случајева и

-1 лице се у току године налазила у установама по одлуци Суда / ВПД у Крушевцу/ .

Одлуком Вишег суда ова мера је укинута средином 2020.године.

Посматрајући овај број захтева не бележи се тенденција пораста младих одговорних за кривичне преступе и прекршаје.

Бележимо следеће тенденције у понашању младих ужичана које се огледају у врсти преступа и прекршаја:

-бележимо 8 прекршаја из Закона о јавном реду и миру, 3 прекршаја из Закона о личној карти /непоседовање и неношење/ и 8 захтева из ЗОБС.

Врсте кривичних дела које су млади ужичани чинили су по структури следећа /један извршилац са више кривичних дела/:

- наношење лаке и тешке телесне повреде у 5 случајева /члан 122. КЗ и члан 121 . КЗ//,

- насилничко понашање у 5 случајева /члан 344. КЗ/,

- крађа, крађа и неовлашћено коришћење туђег возила 3 у случаја члан 203. и 213. КЗ/,

- неовлашћено држање и стављање у промет опојних дрога у 3 случаја /члан 246а. КЗ/,

-полно узнемиравање у 2 случаја /члан 182. КЗ/

-ометање службених лица у вршењу службене дужности у 1 случају,

- прикривање и посебни случајеви фалсификовања у 2 случаја /члан 221. И 356. КЗ/

- уништење и оштећење туђе ствари у 6 случајева/члан 212. КЗ/

-злостављање и мучење у 2 случаја /члан 137. КЗ/

Сумирајући напред наведене податке запажене су следеће тенденције:

- Број малолетних лица са извршеним прекршајем и у сукобу са законом у овој години бележи битнија одступања у односу на претходне године / смањен број малолетних лица због мера које су прописиване током трајања пандемије, полицијски час, настава код куће, ограничење рада кафића, забрана присуства публике на спортским приредбама,.../.

-Тенденција је и даље, већег броја малолетника који се са кривичним или прекршајним делима појављују на евиденцији ЦСР по први пут. Број лица са рецидивом /поновљена кривична дела и поновни захтев суда/тужилаштва/ није у складу са трендом појаве рецидивизма у последњих неколико година.

-Малолетна лица у сукобу са законом и учиниоци кривичних дела су углавном редовни ученици средњих школа .

- Основне школе и средње школе се и даље обраћају Служби за помоћ у санирању неприлагођеног понашања деце у школи те, ово намеће потребу заједничког рада, сарадње и нових програма на превенцији малолетничке делинквенције у Граду,

- Мења се врста кривичних дела и прекршајних дела.

-Евидентан је пораст злоупотребе ПАС . И овај показатељ се уклапа у тврдње да болести зависности представљају неинфективну епидемију 21.века. /

У последњих 5 година, Служба за заштиту деце и младих се бавила проблемима наркоманије, тако што је вршила процену деце и младих који су извршили кривично дело неовлашћено држање и стављање у промет опојних дрога /члан 246. Кривичног законика Р Србије/.

Током 2015. године, на третману ЦСР су се налазила 3 малолетника са овим извршеним кривичним делом што , у укупном скору извршених кривичних дела /41/ је 1%.

Током 2016.године, на третману ЦСР су се налазила 3 малолетника са овим извршеним кривичним делом што , у укупном скору извршених кривичних дела /56/ мање од 1%.

Током 2017. године, на третману ЦСР су се налазила 3 малолетника са овим извршеним кривичним делом што , у укупном скору извршених кривичних дела /53/ мање од 1%.

Током 2018. године, на третману ЦСР су на третману ЦСР су се налазила 18 малолетника са овим извршеним кривичним делом што , у укупном скору извршених кривичних дела /55/ је 33%.

Током 2019. године, на третману ЦСР су се налазила 14 малолетника са овим извршеним кривичним делом што , у укупном скору извршених кривичних дела /49/ је 28,5%.

Током 2020. године, на третману ЦСР су се налазила 3 малолетника са овим извршеним кривичним делом што , у укупном скору извршених кривичних дела /29/ је 10%.

Породице у којима су присутни ови проблеми су веома заинтересовани и спремни на сарадњу како би своју децу излечили или спречили да уђу у овај зачарани круг, из кога је веома тешко изаћи. Наравно, фокус је на сарадњи са здравственим установама које се баве лечењем и рехабилитацијом, док ЦСР може пружати саветодавну помоћ и подршку овим породицама.

- Преовлађује и насилничко понашање и наносење лаких и тешких телесних повреда /тенденција и код укупног криминалитета/. Појављују се кривична дела која се односе на искоришћавање малолетних лица за порнографију .

Старији као рањива група

Значајан сегмент у свеукупној заштити одраслих и старијих лица је ванинституционална и институционална заштита.

Потреба за социјалним радом са старијима је знатно већа из године у годину јер Град Ужице спада у градове са старијим становништвом. Намеће се потреба за збрињавањем старијих и организовањем њиховог животног окружења. Ванинституционално збрињавање пружа старијима могућност да што дуже живе у свом природном окружењу, те је императив стручних радника да у поступку збрињавања испитају све могућности за опстанак и адекватно збрињавање старије особе у својој породици. Збрињавање смештајем у другу породицу у ужичком крају је недовољно развијено. У сарадњи са представницима локалне заједнице може да се планира ургентно хранитељство и збрињавање старијих лица на породични смештај.

Капацитети домова за смештај одраслих и старијих лица не могу да прате потребе ове категорије корисника. Проблеми на које наилазе стручни радници односе се на изналажење начина где ће се привремено сместити корисници, док се не заврши сва процедура у вези са смештајем у адекватну установу. Корисници се привремено смештају у Општу болницу у Ужице и Палијативно одељење у Пожези, до реализације смештаја. У оваквим ситуацијама од значаја би било и оснивања Прихватилишта. Последњих година све више корисника се опредељује за смештај у приватне домове.

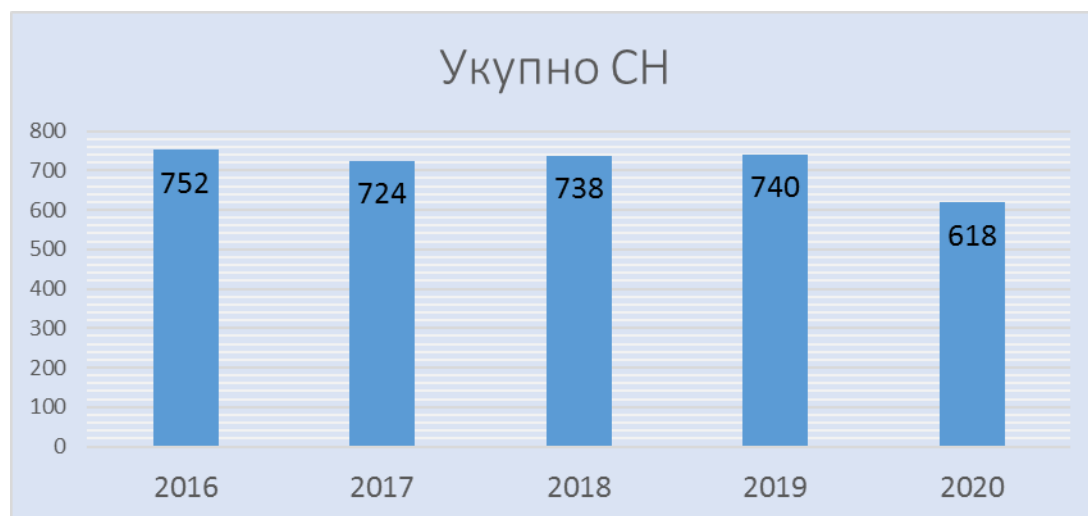
ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Центар за социјални рад „Ужице“ је у сарадњи са Домом здравља и Црвеним крстом Ужице претходних година организовао акције помоћи и подршке старијим лицима у свим сеоским подручјима. Са старијим становницима разговарано је о њиховим породичним, материјалним, стамбеним, здравственим као и другим проблемима са којима се сусрећу. Добијени резултати указују да су најчешћи проблеми здравствене природе: болест и отежано кретање, удаљеност Дома здравља и Болнице, недоступност апотекарске установе и скупоћа лекова. Осим ових, најчешћи проблеми су везани за самоћу, помоћ у обављању свакодневних послова, доставу хране и лекова, финансијске проблеме, друштвени живот. Све ово указује да је неопходно унапређење здравствене заштите старијих лица, нарочито у руралној средини.

Закључак: Стари су посебно осетљиви на сиромаштво те је потребно уводити превентивне програме и програме активног старења.

Безбедност у заједници

У периоду од 2016. године до 2020. године на подручју Полицијске управе у Ужицу догодиле су се укупно 3.572 саобраћајне незгоде. Највећи број незгода догодио се 2016. године и то 752 незгоде, затим 2019. године 740 незгода, 2018. године 738 незгода, затим 2017. године 724 незгоде, док је најмањи број незгода евидентиран 2020. године и то 618 саобраћајних незгода.

Укупан број повређених лица у посматраном периоду у саобраћајним незгодама је 2.258. Највећи број повређених лица евидентиран је 2016. године и то 494 (110 лица тешке телесне повреде и 384 лица лаке телесне повреде), затим 2017. године 459 лица (95 лица тешке телесне повреде и 364 лица лаке телесне повреде), 2019. године 456 лица (101 лице тешке телесне повреде и 355 лица лаке телесне повреде), 2018. године 449 лица (96 лица тешке телесне повреде и 353 лица лаке телесне повреде), док је у 2020. години евидентиран најмањи број повређених и то 400 лица (75 лица тешке телесне повреде и 325 лица лаке телесне повреде).

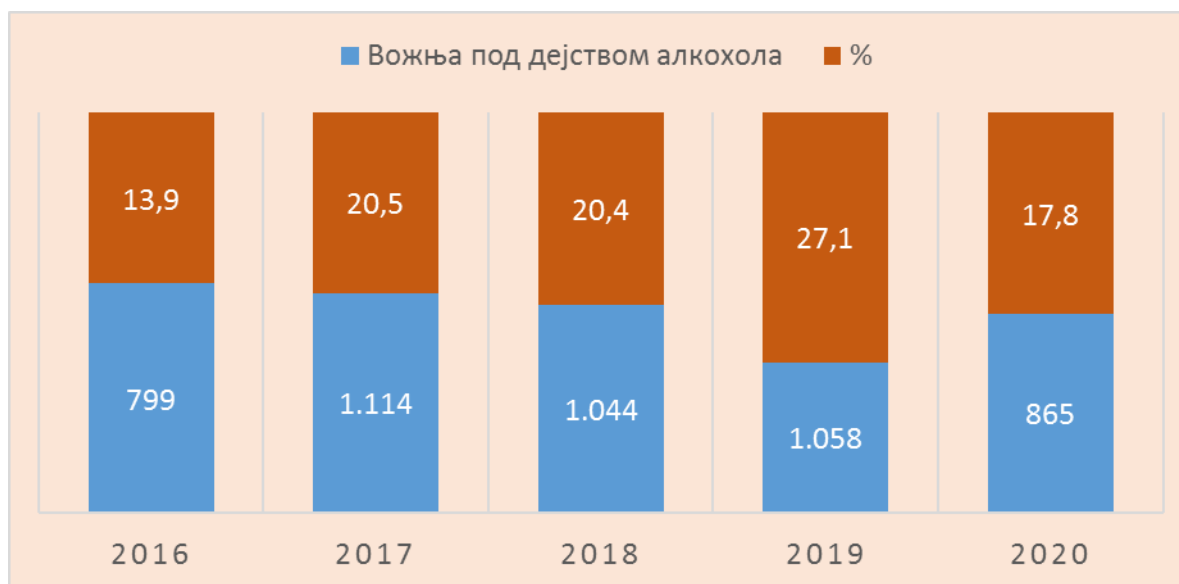
Укупан број погинулих лица у посматраном периоду је 83 лица. Највећи број погинулих лица је у 2016. години и то 20, затим у 2017. и 2019. години по 18 лица, 2020. године погинуло је 14 лица, док је у 2018. години евидентиран најмањи број погинулих и то 13лица.

Укупан број откривених прекршаја за које су поднети захтеви за покретање прекршајног поступка у апсолутним и процентуалним показатељима у односу на број откривених прекршаја за вожњу под дејством алкохола у посматраном периоду је 4.880, од којих је 2016. године евидентиран најмањи број прекршаја и то 799 (13,9 %), затим 2020. године 865 (17,8%), 2018. године 1044 (20,4%), 2019. године 1.058 (27,1%) и највећи број откривених прекршаја за вожњу под дејством алкохола евидентиран је 2017. године и то 1.114 (20,5%).

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	Вожња под дејством алкохола	%
2016	799	13,9
2017	1.114	20,5
2018	1.044	20,4
2019	1.058	27,1
2020	865	17,8

Насиље у породици

На подручју Полицијске управе у Ужицу у периоду од 2015. до 2020. године против 610 извршилаца поднете су укупно 642 кривичне пријаве за 648 извршених кривичних дела насиље у породици из чл.194. Кривичног законика. Највише кривичних дела насиља у породици извршено је 2017. године и то 151 дело, а најмање 2020. године 100 дела.

		НАСИЉЕ У ПОРОДИЦИ						
		Број дела	Број кривичних дела	Број учинилаца	Број оштећених лица	Број пунолетних оштећених	Број малолетних оштећених	Оброј штећеника-деце
ПОЛИЦИЈСКА УПРАВА УЖИЦЕ	2016	139	136	127	153	149	4	0
	2017	151	151	145	161	153	8	7
	2018	139	139	132	138	131	7	6
	2019	119	119	116	124	123	1	1
	2020	100	97	90	101	91	10	3

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Извршењем овог кривичног дела оштећено је укупно 677 лица, од којих 647 пунолетних лица и 30 малолетних лица (од којих 17 деце). У оквиру полне структуре од укупног броја оштећених лица, 519 је женског пола, а 158 је мушког пола.

Сходно Закону о спречавању насиља у породици који је почео да се примењује од 01. јуна 2017. године, полицијски службеници су, поступајући по пријавама са елементима насиља у породици изrekli су 2.352 хитне мере према 2.064 лица, од којих је изречено 1.647 мера привремене забране могућем учиниоцу да контактира жртву насиља и прилази јој и 705 мера привременог удаљења могућег учиниоца из стана. Према укупно 42 извршилаца примењена је мера полицијског хапшења, док је 123 извршилаца задржано по чл.294. ЗКП-а.

У току 2019. године регистровано је 1 кривично дело тешко убиство, са смртном последицом у породичном насиљу (убијена супруга), у 2018. години регистрована 4 кривична дела са смртном последицом у породичном насиљу (убијена супруга, бивша супруга, мајка-2) и у току 2016. године регистровано је 1 кривично дело са смртном последицом у породичном насиљу (убијена баба).

Вршњачко насиље

На подручју Полицијске управе у Ужицу, евидентирано је 109 кривичних дела у којима су учиниоци и оштећена лица старости од 7 до 18 година. Највећи број кривичних дела извршен је 2017. године - 39 дела, а најмање 2019. године - 17 дела.

		Број дела
УЖИЦЕ	2016	19
	2017	39
	2018	15
	2019	17
	2020	19

Посматрајући групе деликата вршњачког насиља најбројнија су кривична дела из групе дела против живота и тела - 39 дела, против слобода и права човека - 20 дела, против имовине - 16 дела, против јавног реда и мира - 15 дела, против јавног саобраћаја - 11 дела, против здравља људи - 3 дела, против полне слободе - 2, против опште сигурности - 1 дело и против брака и породице - 1 дело.

Као вршњачко насиље приказани су подаци о извршеним кривичним делима од стране лица старости од 7 до 18 година на штету лица старости од 7 до 18 година.

Евидентиран је укупно 161 извршилац кривичних дела вршњачког насиља старости од 14 до 18 година. Највише извршилаца евидентирано је 2017. године - 52, а најмање 2018. године - 23. Према полној структури учинилаца ова кривична дела извршило је 146 дечака и 5 девојчица.

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Број учинилаца		Учиниоци 7-13			Учиниоци 14-18		
		укупно	М	Ж	укупно	М	Ж
УЖИЦЕ	2016				25	23	2
	2017				52	51	1
	2018				23	23	
	2019				28	26	2
	2020				33	33	

Вршњачким насиљем оштећено је укупно 134 малолетних лица старости од 7 до 18 година. Оштећено је 21 дете старости од 7 до 13 година и 113 малолетника од 14 до 18 година. Према полу оштећено је 105 дечака и 29 девојчица (старости од 7 до 13 година: 13 дечака и 8 девојчица, а старости од 14 до 18 година: 92 дечака и 21 девојчица).

Број оштећених лица		Учиниоци 7-13			Учиниоци 14-18		
		укупно	М	Ж	укупно	М	Ж
УЖИЦЕ	2016	5	5		19	12	7
	2017	5	3	2	44	38	6
	2018	7	1	6	15	14	1
	2019	2	2		18	13	5
	2020	2	2		17	15	2

Малолетничка деликвенција

У периоду од 2016. до 2020. године, извршена су укупно 7.763 кривична дела, а од тога 520 дела су извршили малолетна лица, што чини око 7% од укупног броја.

Посматрано по областима криминала, 514 дела је из општег криминала, 5 су дела привреде и 1 је из еколошког криминала.

ГОДИНА	УКУПНО ДЕЛА	БРОЈ ДЕЛА СА МАЛОЛЕТНИЦИМА	ДЕЛА ОПШТЕГ КРИМ	ДЕЛА ПРИВРЕДЕ	ЕКОЛОШКИ КРИМ
2020.	1306	63	58	5	
2019.	1609	123	123		
2018.	1632	118	117		1
2017.	1566	107	107		
2016.	1650	109	109		
УКУПНО	7763	520	514	5	1

Што се тиче малолетних лица као учиниоца кривичних дела, укупно је евидентирано 435 малолетника којима су поднете 472 кривичне пријаве. Од тога као старији малолетници евидентирано је 310 лица, млађи 126 и деца 3.

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

ГОДИН А	БРОЈ МАЛОЛЕТНИ Х УЧИНИЛАЦА	БРОЈ КРИВИЧНИ Х ПРИЈАВА	СТАРИЈИ МАЛОЛЕТНИЦ И	МЛАЂИ МАЛОЛЕТНИЦ И	ДЕЦ А
2020.	62	58	48	15	
2019.	98	105	75	24	1
2018.	97	108	75	21	1
2017.	104	97	74	30	1
2016.	74	104	38	36	
УКУПН О	435	472	310	126	3

Посматрајући групе деликата најбројнија су кривична дела из групе против имовине, затим следе дела против здравља људи, против живота и тела, итд.

Са друге стране, број малолетних лица оштећених извршеним кривичним делима, у укупном броју износи 382. Од тога 223 лица су мушког пола, а 159 женског.

Број оштећених лица	Укупан број малолетних оштећених лица		
	Број лица	М	Ж
2016	85	47	38
2017	94	60	34
2018	69	38	31
2019	64	33	31
2020	70	45	25
укупно	382	223	159

Рекреација и спорт

Спортски клубови , удружења и објекти

Школски и рекреативни спорт

Циљ Програма развоја спорта Града Ужица је унапређење и развој спорта кроз системску, стратешку и партнерску бригу свих релевантних чинилаца у реализацији циљева:

- системска бригаа у области школског спорта,
- обезбеђивање свих спортских реквизита и друге опреме за школски спорт,
- константна бригаа о здрављу деце и спортиста, као и стручно праћење и селектовање,
- системско финансирање рада и стручно усавршавање спортских стручњака, као једног од стубова развоја такмичарског спорта,
- побољшање контроле спровођења програма и финансијског пословања спортских клубова,
- обезбеђивање услова и системско финансирање спортских талената,
- омасовљавање учешћа грађана у рекреативном вежбању,
- унапређење услова за масовније учешће особа са инвалидитетом у спортским активностима,
- подстицање масовности женског спорта кроз максимално поштовање родне и полне равноправности,
- побољшање и унапређивање постојеће и изградња недостајуће спортске инфраструктуре, укључујући и завршетак започетих спортских објеката,
- повећање броја деце која учествују у школским такмичењима,
- смањење присуства и утицаја негативних појава у спорту,
- обезбеђивање адекватног спортско-здравственог образовања, укључујући и антидопинг образовање,

Ужице је привредни, административни, здравствени, културни, спортски центар Југозападне Србије и Златиборског округа. Град Ужице са својом територијом, простире се на 666,7 км² и граничи се са општинама Бајина Башта, Косјерић, Пожега, Ариље, Чајетина и федерацијом Босне и Херцеговине. Ужице се налази на 411 м надморске висине.

Спортски савез Ужице је територијални градски савез у који су се удружиле организације у области спорта са територије града Ужица, ради утврђивања и остваривања спортских питања од заједничког интереса. Спортски савез Ужице обавља послове којима се обезбеђују услови за праћење, развој и унапређење масовног спорта, школског спорта и врхунског спорта (олимпијског и неолимпијског) као и друге послове у складу са Законом о спорту и Стратегијом развоја спорта у Републици Србији. Спортски савез Ужице је најмасовнија спортска организација у Златборском округу.

**Табела 1. СПОРТСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ (КЛУБОВИ) ГРАДА УЖИЦА
чланови Спортског савеза Ужице**

Редни број	Назив клуба	Спортска грана
1	АК „Младост“	атлетика
2	АК „Ужице“	атлетика
3	БК „Ера“	бициклизам
4	БК „Слобода“	бокс
5	ВК „Слобода“	ватерполо
6	ГК „Ужице“	Гимнастички спорт

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

7	ГК „Звезда“	Гимнастички спорт
8	ГК „Севојно“	Гимнастички спорт
9	ГК „Спортић УЕ“	Гимнастички спорт
10	КРГ „Грација“	Ритмичка гимнастика
11	КРГ „Папилон“	Ритмичка гимнастика
12	КК „Слобода“	Кошарка мушкарци
13	ЖКК „Play off“	Кошарка - жене
14	КК „Play off“	Кошарка мушкарци
15	ОКК „Ужице“	Кошарка мушкарци
16	КК „Шампион“	Кошарка мушкарци
17	КК “Баскет 031”	Кошарка мушкарци
18	Спортско удружење “ Севојно“	Кошарка мушкарци, жене
19	ОК „Јединство“	Одбојка - жене
20	ОК „Ужице“	Одбојка мушкарци
21	ОК „Тајм“	Одбојка - жене
22	ОК „Форма“	Одбојка - жене
23	ПК „Јединство“	пливање
24	ПК „Слобода“	пливање
25	ПК“Стари град“	
26	ПК „Ајкуле са Ђетиње“	пливање
27	ОРК „Ужице“	рукомет
28	СК „Ски арт“	скијање
29	СТК „Јединство“	стони тенис
30	СК „Алекса Дејовић“	стрељаштво
31	СК „Први партизан“	стрељаштво
32	ТК „Јединство“	тенис
33	ТК „Александар“	тенис
34	ФК „Слобода“	фудбал
35	ФК „Јединство Путеви“	фудбал
36	ФК „Први Партизан“	фудбал
37	ФК „Севојно“	фудбал
38	ФК ГП „Златибор“	фудбал
39	ФК „Котроман“	фудбал

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

40	ФК „Тара“	фудбал
41	ФК „Лавови 016“	фудбал
42	ФК „Капедунум“	фудбал
43	ОФК „Црвена звезда“	фудбал
44	КМФ „Ужице“	Мали фудбал
45	КМФ „92“	Мали фудбал
46	КБВ „Шкорпион“	аикидо
47	КРА „Капедунум“	аикидо
48	БК „Masse“	Билијар
49	ААК „Крила Ужица“	Ваздухопловство
50	КК „Ужице“	Карате
51	КК „Студент“	Карате
52	КК „Uniline“	Карате
53	ККС „Фајтер“	Карате
54	КБС „Дон“	Карате
55	Бк“Ере“	бокс
56	КК „Међавник“	карате
57	Спортско уружење „Ере“	Кик бокс
58	ПД „Златибор“	планинарство
59	ПД „Рујно“	планинарство
60	ПК „Ера“	планинарство
61	ПСД „Севојно“	планинарство
62	ПСК „Јелова Гора“	планинарство
63	ПК „Пикадере“	пикадо
64	Бицикличко удружење „Амбис спуст“	
65	КОСИ „Стари град“	спорт особа са инвалидитетом
66	АК ОСИ „Пора“	спорт особа са инвалидитетом
67	Ск“ Параски“	Спорт особа са инвалидитетом скијање
68	Спортско друштво глувих Ужице	спорт особа са инвалидитетом
69	АСК „Спорт ауто Веснић“	аутомобилизам

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

70	АСК „Ужице Рели Тим“	аутомобилизам
71	Ужичко аутомобилско спортско удружење	аутомобилизам
72	Асу УЗ Рели тим	аутомобилизам
73	АСК „Terzić Racing“	аутомобилизам
74	СПК „Стари град“	Спортско пењање
75	ШК „Слобода“	шах
76	ШК „Ужице“	шах
77	ШК „ФОШК“	шах
78	ШК „Слануша“	шах
79	СД „Стефан и Див“	Соколски спорт
80	СУРС „Партизан“	Раднички спорт
81	УСР „Спорт за све“	Рекреација
82	Општински фудбалски савез Ужице	/
83	Удружење педагога физичке културе града Ужица	/
84	Удружење спортских новинара града Ужица	/

Табела 2. Број регистрованих спортиста по полу и узрасној категорији

	Узрасна категорија	Мушкарци/ Жене	Укупно	%
1.	Пионирска школа (6-12 година)	816/433	1249	28,97
2.	Пионири (13-14 година)	623/167	790	18,32
3.	Кадети (15 – 16 година)	429/112	541	12,54
4.	Јуниори (17 – 18 година)	403/100	503	11,66
5.	Сениори преко 18 година	1.065/163	1.228	28,48
УКУПНО		3.336/975	4.311	99,97

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

За потребе израде Програма развоја спорта у Ужицу, користили смо извештаје Спортског савеза Ужице из 2019 и 2020. године.

У Ужицу постоји 4. клуба особа са инвалидитетом, то су Атлетски клуб особа са инвалидитетом “Пора”, Спортско друштво глувих Ужице, Удружење за спорт и рекреацију инвалида “Стари град” и Скијашки клуб особа са инвалидитетом „Параски“ Они успешно раде, и освајачи су медаља на светским и европским шампионатима.

Клубови чланови Спортског савеза Ужице, учествују у свим националним такмичењима од општинских, регионалних, републичких и међународних.

Спортска инфраструктура је веома важан сегмент у области спорта. Без спортских објеката немогуће је било шта радити у спорту, а обезбеђење овог услова захтева издвајање великих материјалних средстава. Спортски објекат у техничко-архитектонском смислу подразумева све просторе и површине отвореног или затвореног грађевинског облика, који је намењен спровођењу различитих активности - тренирању, такмичењу, рекреативном вежбању и забави (укључујући и пратеће активности, помоћне просторије, гледалиште и друго).

Табела 3. Спортски објекти на територији Града Ужица

Спортски објекти		
Врста	Број	У стању за адекватну употребу
Спортске хале	2	2
Школске сале	13-основне школе 6-средње школе	19
Стрелиште	3	2
Простори за борилачке спортове	1	1
Отворени спортски терени	78	78
Фудбалски стадиони	10	10
Затворени базен	2	2
Отворени базен	3	2

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Терени са вештачком травом за мали фудбал	4	4
Тениски терени са земљаном подлогом	6	6
Шаховска сала	1	1
Градска плажа	1	1
Атлетска стаза	1	1
Клизалиште	1	1

Спортске дворане, терени и пливалишта морају бити лако доступни корисницима свих доба. Према извршеним истраживањима велики број спортских објеката на територији града Ужица су старије градње, осим Градског стадиона и затвореног базена.

Град Ужице је поносно на резултате својих спортиста, посебно на освајаче медаља са Олимпијских игара, светских и европских шампионата. Град Ужице има и удруење спортских новинара.

РАЗВОЈ СПОРТА ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ, УКЉУЧУЈУЋИ И ШКОЛСКИ СПОРТ

Физичко васпитање представља основу школског спорта. Школски спорт и школско физичко васпитање су међусобно повезани многоструким и сложеним везама и међусобно се допуњују, делећи заједничке темељне циљеве: допринос здрављу и складном развоју личности. Физичко васпитање омогућава ученицима да стекну базичне вештине и неопходна знања, формирају позитивне ставове према физичкој активности и спорту, припремајући их за активан начин живота. Бављење школским спортом омогућава деци и младима да кроз такмичења различитог нивоа унапреде своје моторичке компетенције, социјалне вештине и самопоштовање.

Основна улога школског спорта је да свим ученицима, без обзира на узраст, пол, способности и друге разлике, омогући учествовање у спортским активностима и тако допринесе физичком и менталном здрављу и развоју.

У члану 143. Закона о спорту, на следећи начин дефинисан је школски спорт: „Школски спорт, у смислу овог закона, обухвата организоване наставне и ваннаставне спортске активности у области школског физичког васпитања, укључујући и школска спортска такмичења, која се спроводе у оквиру школског система у складу са наставним планом и програмом, утврђеним у складу са законом“.

Школски спорт треба да допринесе унапређењу јавног здравља, буде база за омасовљавање и развој спорта у граду и спона између школа, спортских клубова и удружења. Школски спорт у истиче укључивање и висок ниво активности свих учесника, уз коришћење инклузивних стратегија, које свим ученицима омогућавају да остваре успех.

У наставним програмима постоје планови за реализацију слободних активности, које подразумевају оснивање спортских секција и/или школских екипа, у складу са потребама и афинитетима ученика. Свака школа има обавезу да организује унутар школска такмичења.

Приликом укључивања ученика у процес активног бављења спортом морају се имати у виду развојне потребе деце, и чињеница да је школски спорт прилика за развој здравих животних навика.

Европска повеља о спорту представља низ мера које за циљ имају да сваком појединцу омогуће да учествује у спорту, и обезбеђују могућност свим младим људима да имају наставу физичког васпитања и стекну базичне спортске вештине. Члан 5. ове Повеље односи се на предузимање одговарајућих корака са циљем развоја физичке кондиције, стицања базичних спортских вештина и подстицања бављења спортом младих.

У анализи проблема у овој области, најчешће се наводи да постоји мали број секција у односу на пре 20 година и да је рад тих секција у неким случајевима несистематизован. Према подацима из тог периода у спортским секцијама било је активно између 10-12% школске омладине, док данас мало која школа има редовно организоване секције, па се спортом у школама редовно бави 3-5% ученика.

Препознати су и материјално-технички услови као заједнички проблем у свим областима спорта, па тако и у овом. Постоји мањак учешћа деце у физичким и спортским активностима и као један од проблема се наводи постојање свега два часа недељно физичког васпитања за децу млађег узраста у основним школама.

Приметан проблем у руралним срединама је недовољан ангажман наставника и тренера, где школски спорт представља једну од ретких, ако не и једину могућност ученицима са села да буду укључени у спортске активности. Изузетно је важно да се у школама укључи што већи број ученика, а то ће бити могуће уколико се повећа број ваннаставних спортских активности и на адекватан начин стимулишу педагошки и спортски радници.

Неопходно је повећати број секција и такмичења унутар и између секција где би учествовали сви ученици, без обзира на предиспозиције за бављење спортом. Битно је нагласити да су та такмичења, организована у градским и у руралним срединама приоритет и начин за омасовљавање броја деце у школском спорту.

Школски спорт, односно спортска такмичења ученика, налазе се у ингеренцији Министарства просвете, науке и технолошког развоја и Савеза за школски спорт Србије.

Град Ужице и Спортски савез Ужице организују и подржавају такмичења у школском спорту на градском нивоу и учествују у организацији и спровођењу програма који су важни за подизање квалитета школског спорта на локалу, посебно у подстицању рада секција како у градским, тако и у школама које припадају руралним срединама.

Заједно са надлежним институцијама, Град Ужице може да креира и спроводи поједине мере које се тичу усвајања одлука о приоритетима или суфинансирању одређених програма у школском спорту, а у већем делу планирања Град се може укључити као партнер министарству у спровођењу Републичке стратегије на локалу.

Предлог мера у области школског спорта:

- Учешће Града Ужица у партнерским пројектима који подразумевају планирање изградње, санације и адаптације затворених и отворених спортских објеката намењених за реализацију наставе физичког васпитања и ваннаставних активности у оквиру школског спорта.

- Учешће Града у опремању школа функционалним справама и реквизитима према претходно утврђеним приоритетима.

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

- Израда анкетног истраживања о интересовањима и потребама деце у погледу врсте спортских активности са којима би се бавили у школама и израда програма на основу добијених резултата анкете и постојећих ресурса.

- Охрабривање школске управе и директора школа у циљу већег ангажмана наставника и професора у организацији и спровођењу секција.

- Реализација већег броја секција и увођење изборног предмета из области спорта у ниже разреде основне школе (пливање, скијање, клизање итд.).

- Подстицање стручног усавршавања наставника, организација стручних трибина и семинара на тему школског спорта, сарадња са спортским клубовима при изради програма, успостављање система за рано препознавање талентованих ученика, усмеравање и праћење њиховог спортског развоја, осигуравање средстава за стручњаке који ће водити спортске секције и активности за ученике који нису у такмичарском спорту и процесу селекције.

- Поддршка Града Ужица у реализацији и унапређењу предшколског и школског спорта, са нагласком на развој школског спорта у руралним срединама и активно укључивање особа са сметњама у развоју

- Укључивање свих релевантних чиниоца школског спорта на локалу у промоцију неговања културе спортског понашања, фер плеја, сарадње, толеранције и поштовања различитости код деце и младих на спортским теренима и поред њих уз медијско праћење.

- Развој школске политике која се експлицитно бави спортским понашањем и фер плејом.

- Подстицање пуноправног учешћа ученика са сметњама у развоју или инвалидитетом у школском спорту, у различитим улогама (такмичари, судије, техничка лица).

РЕКРЕАТИВНИ СПОРТ-СПОРТ ЗА СВЕ

Бављење спортом мора бити хумано, слободно и добровољно, здраво и безбедно, у складу са природном средином и друштвеним окружењем, фер, толерантно, етички прихватљиво, одговорно, независно од злоупотреба и циљева који су супротни спортском духу и доступно свим грађанима под једнаким условима без обзира на узраст, ниво физичких способности, степен евентуалне инвалидности, пол и друго лично својство. У члану 4. Закона о спорту истиче се да *свако има право да се бави спортом.*

Редовна физичка активност је основ за очување и унапређење здравља. Јавно здравствене активности у циљу промоције здравих стилова живота и пружање могућности свим грађанима да се баве спортским активностима, један је од приоритетних задатака сваке државе, те и града.

„Спорт за све“ као покрет цивилног друштва, пружа могућност бављења спортом свим грађанима и спроводи препоруке да се спортске активности реализују током целе године и то најмање два пута недељно. „Спорт за све“ је средство у стварању јаке и радно способне нације (смањењем трошкова лечења, продужетак радног века, бољег и задовољнијег радника и грађанина).

Рекреативно бављење спортом, говори у прилог развијености свести једног друштва и у складу је са стандардима и препорукама ЕУ. Рекреативно бављење спортом се реализује редовно (минимум једном недељно), по квалитетним програмима, под вођством стручних лица, у адекватним спортским објектима и уз лекарску контролу.

Стање једне нације у области спорта огледа се у томе колико та земља брине о сваком грађанину и стварању услова да се сви баве спортом. Прихватање здравог животног стила који подразумева физичку активност, здрав начин исхране, може спречити појаву обољења или олакшати лечење. У промоцији физичке активности значајна је координисана акција свих сектора друштва.

Спортска рекреација је усмерена на примену разноврсних спортско рекреативних активности, које су усаглашене са нивоом способности, здравственим стањем, полним и узрасним

карактеристикама, врстом и карактером посла на радном месту, са субјективним потребама и интересима појединца. Суштина и циљ спортске рекреације јесте да омогући оптималне услове и могућности савременом човеку да путем разноврсних спортско рекреативних активности задовољи своју психосоциолошку потребу за кретањем и игром; садржајније, културније и креативније проводи слободно време, чува и унапређује здравље, одржава виталност, животни и радни општи оптимизам, одржава и унапређује своје опште-физичке, функционалне и радне способности, продужава активни век и креативност.

Недовољна физичка активност директно утиче на смањивање физичке способности, а тиме и на смањивање радне способности и способности за обављање свакодневних животних обавеза.

Организоване спортско рекреативне активности у Ужицу се одвијају још од оснивања Соколског друштва, које после Другог светског рата функционише као Друштво за телесно васпитање „Партизан“, те касније мења назив у Друштво за рекреативни спорт „Партизан“, а у међувремену основан је и УСР „Спорт за све“.

Спортско рекреативни програми и манифестације су се реализовали до сада преко ДРС „Партизан“ и УСР „Спорт за све“ Ужица, а спроводе их искључиво стручна лица у области спортске рекреације (професори физичког васпитања, дипломирани, виши и оперативни организатори спортске рекреације).

Подаци говоре да се редовним спортским активностима, континуирано током године, бави веома мали број одрасле популације, а узрасна структура је углавном преко 35 година. Спортотом и спортском рекреацијом се више баве мушкарци него жене. Жене у спортско рекреативним активностима нису заступљене у довољној мери, иако су спортско рекреативне активности биле доступне свим категоријама. Према доступним подацима, жене се најчешће баве пешачењем и вожњом бицикла.

Највећи проблем за реализовање свих планираних програма активности у домену спортске рекреације у Ужицу везан је за финансирање реализације истих, услед чега се смањила доступност спортско рекреативним садржајима Ужица.

Узимајући у обзир да је један од карактеристичних феномена човека модерног доба смањење обима дневних активности, требало би обратити посебну пажњу на промоцију и унапређење здравља које се реализују адекватним и континуираним бављењем рекреацијом кроз три основна правца спортско рекреативних активности:

1. Самоиницијативне спортско рекреативне активности - часови рекреације по слободном избору програма од стране учесника (јутрање вежбање, вежбање у стану, програми аеробног пешачења и трчања, вожња бицикла, различите игре и спортско рекреативне активности који се упражњавају самоиницијативно у кругу чланова породице, познаника, пријатеља итд),

2. Усмерене или полуорганизоване спортско рекреативне активности на које грађане упућују организације за спортску рекреацију и пружају им потребна стручно упутства и савете како, где и када да вежбају,

3. Организоване спортске рекреативне активности - часови рекреације које програмирају, организују и непосредно стручно воде организације и институције за спортску рекреацију (масовни облици рекреације). Организоване спортско рекреативне активности несумњиво дају највеће позитивне ефекте, јер се одвијају под непосредним вођством стручњака и уз одговарајућу медицинску и другу контролу.

Облици спортске рекреације:

- спортска рекреација у кући,
- редовни и повремени часови спортске рекреације по програму организатора,
- редовни и повремени часови спортске рекреације по слободном избору програма од стране учесника,

- спортско рекреативна такмичења,
- излети, туре и други боравци у природи,
- курсеви за обуку почетника у појединим спортским гранама и дисциплинама,
- такмичења која имају за циљ проверу психофизичке кондиције,
- самоиницијативни, индивидулни или групни часови рекреације,

СПОРТ ЗА ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Према подацима Светске здравствене организације (WХО), чак 10% светског становништва чине особе са инвалидитетом, а сличан проценат је и у локалним срединама. Спорт за све, у оквиру своје области обухвата и спорт особа са инвалидитетом, те је и овој теми важно посветити пажњу при анализи стања.

Институције које организују спорт за особе са инвалидитетом у Србији:

- Параолимпијски комитет Србије (ПОКС),
- Спортски савез инвалида Србије (ССИС),
- Општинске организације регистроване за спорт и рекреацију инвалида,
- Спортска друштва, клубови и секције,
- Особе са инвалидитетом које се самостално баве спортско рекреативним активностима.

Спортски савез инвалида Србије (ССИС) окупља 44 организације и организује државна првенства за све категорије инвалидности у следећим дисциплинама: пливање, куглање, атлетика, спортски риболов, стони тенис, стрељаштво ваздушним и малокалибарским (МК) оружјем и шах.

У Ужицу постоји три клуба особа са инвалидитетом. Клубови и спортисти из ове области сусрећу се са проблемима који тичу недовољних финансијских средстава, недовољно развијених услова за развој професионалних и врхунских спортиста са инвалидитетом, као и проблемом условима за одржавање тренинга у различитим спортским дисциплинама.

Градске организације, регистроване за спорт и рекреацију особа са инвалидитетом, у већини случајева немају специјалистички оспособљено стручно лице чији је задатак да организује, осмисли и спроводи план и програм рада. Поред тога, наведен је и проблем неадекватних спортских објеката на отвореном и недостатак реквизита прилагођених особама са инвалидитетом, што је уско повезано са недовољним финансирањем ове области.

Предлог мера у области рекреативног спорта - спорт за све:

- Подстицање ширег становништва на активно бављење спортом кроз медијску промоцију и популаризацију спортско рекреативних активности и здравих начина живота,
- Израда извештаја о стању спортско рекреативних програма и доступности за све,
- Изградња, обележавање и одржавање стаза за шетњу, постојећих трим стаза, стаза здравља, јавних вежбалишта на отвореном, тренажног базена, постојећих стаза за бицикле и ролере, скејт паркова, полигона за ролере и ВМХ,
- Обезбеђивање приступа просторима за сталне спортско рекреативне програме за све узрасте,
- Опремање објеката за рекреативно бављење спортом, спортским справама и реквизитима,
- Стручно усавршавање и ангажман довољног броја стручних сарадника за реализацију бесплатних програма спорта и рекреације,
- Организовање програма спорта и рекреације у области радничког спорта (дневна и месечна, спортске олимпијаде радника),
- Организовање једнодневних програма спорта, који промовишу здрав начин живота,

- Организовање вишемесечних програма масовних облика рекреације за све узрасте (трим стазе, аеробик за жене, пешачење, пливање, ролери и клизање за децу, кошарка и баскет, фудбал итд.),
- Подстицање месних заједница на веће укључивање и организовање бесплатних такмичарских програма у спорту за све,
- Обезбеђивање лекарске контроле здравственог стања учесника спортско рекреативних програма, Посебно пре почетка вежбања. Обезбеђивање прилаза свим спортским објектима за особе са инвалидитетом;
- Израда приоритета за финансирање спорта особа са инвалидитетом;
- Стручно усавршавање људских ресурса који се баве реализацијом програма за особе са инвалидитетом;
- Укључивање свих релевантних чиниоца у спорту за особе са инвалидитетом на локалу у промоцију неговања културе спортског понашања, фер плеја, сарадње, толеранције и поштовања различитости на спортским теренима и поред њих уз медијско праћење.
- У погледу остваривања дугорочне визије важно је поставити изградњу мултифункционалног спортског објекта, као приоритет и предуслов за развој спортског туризма у Ужицу јер недостатак адекватне спортске инфраструктуре онемогућава организацију међународних такмичења у врхунском спорту.

УНАПРЕЂЕЊЕ ВРХУНСКОГ И КВАЛИТЕТНОГ СПОРТА НА ТЕРИТОРИЈА ГРАДА УЖИЦА

Врхунски спорт је област која обухвата спортске активности, које за резултат имају изузетне (врхунске) резултате и спортске квалитете.

Циљ врхунског спорта на територији града Ужица је препознавање најталентованијих спортиста, повезивање науке и праксе ради постизања врхунских спортских резултата и омогућавање несметаног развоја и напредка већ ранжираним врхунским спортистима у свим узрастним категоријама а ради бољег позиционирања Града Ужица на националној и међународној спортској сцени.

Бављење спортом на највишем нивоу биће подржано и подстакнуто на одговарајуће начине, у сарадњи са релевантним спортским организацијама. Подршка треба да покрива подручја као што су: препознавање талента и саветовање, пружање одговарајућих услова, развој бриге и подршке кроз спортску медицину и спортску науку, охрабривање тренирања уз примену научних метода, едукација за тренере и друге лидерске функције, помоћ клубовима у обезбеђивању постојања одговарајућих структура и такмичарских екипа.

Партнерство између Града, спортских организација и привреде је неопходно да би се обезбедио хармоничан и интегрисан развој спорта и обезбедило постизање врхунских спортских резултата.

Предлог мера у области врхунског и квалитетног спорта:

- Едукација и усавршавање спортских стручњака,
- Набавка савремене спортске опреме и реквизита,
- Подршка спортиста ка постизању врхунских резултата,
- Формирање фонда за стипендирање младих талентованих и врхунских спортиста.

Култура

Културна понуда града Ужица обезбеђена је кроз програме следећих установа културе: Народно позориште, www.teatar.rs; Народна библиотека, www.biblioteka-uzice.rs; Народни музеј www.nmuzice.com; Градска галерија, www.galerijauzice.org, Историјски архив, www.arhivue.org.rs, а током 2012.године са радом ће отпочети и Градски културни центар, www.gkcuzice.blogspot.com.

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Поред јавних установа, културну понуду града обogaћују и биоскоп "Арт" и велики број удружења грађана који се баве очувањем традиције и пружањем адекватних одговора на културне потребе грађана.

Медији

На нивоу града постоје следећи медији:

- Недељник "Вести"
- Радио Ужице
- Први радио
- Радио Луна
- Радио Сан
- Телевизија ТВ5
- Телевизија ТВ Лав
- Портал Инфоера
- Портал Ужице Огласна табла
- Портал Ужичка република прес
- Портал Ужице медија
- Агенција Зоом

Поред локалних, у Ужицу постоје и дописништва свих телевизијских кућа са националном фреквенцијом, међу којима је дописништво Јавног сервиса.

Град Ужице обезбеђује информисање грађана о свом раду путем званичне интернет презентације www.uzice.rs, Службени лист града Ужица, достављањем информација, вести, извештаја и других садржаја обавештавања за штампане и електронске медије.

Верске заједнице

Верске заједнице и организације могу у сарадњи са здравственим и другим установама допринети промоцији здравља.

На територији града Ужица делују :

1. Православна црквена општина
2. Католичка црквена општина

Удружења грађана

Удружења грађана на територији града Ужица су заступљена у великом броју има их укупно 235 и делују у свим сферама живота, кроз своје деловања помажу различитим категоријама друштва а њихову делатност финансира град кроз буџетска средства.

Финансирање здравља на локалном нивоу

Поред тога локална самоуправа је усвојила буџет за 2023. годину у укупном износу од 3.045.000.000 динара од чега је за буџетску линију ПА001- здравствена заштита предвиђено 5.000.000 динара (0,16%); буџетску линију ПА002 - мртвозорство 3.500.000 (0,11%); ПА003 - друштвена брига за јавно здравље 2.500.000 динара (0,08%). Идентичан буџет за финансирање здравља планиран је и за 2024. годину.

ПРОЦЕНА ЈАВНОЗДРАВСТВЕНИХ ПОТРЕБА СТАНОВНИКА

Радна група за израду Плана јавног здравља Града Ужица, приликом обраде упитника јавно-здравствених потреба становника, дошла је до следећих закључака. Да је квалитет живота грађана на средњем нивоу. Да су тренутно деца најсрећнија, затим старији преко 65 година живота, а најмање су задовољни својим животом особе средње доби које немају сигурно или уопште немају посао. Да је тренутно најнесрећнија категорија тренутно болесних и незапослених. Да следећи фактори умањују квалитет живота у нашем Граду: животна средина, сива економија, недоступност разнорских услуга. Потребна је боља доступност здравственој заштити, боља информисаност о здрављу, више услуга социјалне заштите, више квалитетних радних места би допринело подизању квалитета живота у Ужицу. Наши суграђани и суграђанке желе да за 10 година Ужице буде развијенији, модернији Град, место за живот свих генерација и са више посла. Циљне популације које требају бити обухваћене посебном пажњом јесу посебно осетљиве популационе групе препознате и у Националној стратегији борбе против дискриминације, па и дискриминације у здравственом систему и то: млади, особе треће доби, особе које болују од ретких и тешких болести и њихове породице, посебно особе које живе са ХИВ/СИДО-м, незапослени, жене, становништво које живи у руралним крајевима, ЛГБТИ особе, сиромашни, Роми, жртве насиља, самохрани родитељи, особе које користе психоактивне супстанце, особе са инвалидитетом и друге посебно осетљиве популације.

SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
1) Центар Златиборског управног округа – седиште регионалних установа образовања, културе, здравства, запошљавања, регионалног развоја	1) Непостојање секторских стратешких документа од значаја за унапређење појединих области (нпр. безбедности, културе и сл.)
2) Усвојена релевантна секторска стратешка документа (Стратегије за младе, запошљавање, особе са инвалидитетом, избегла и интерно расељена лица	2) Непостојање или недовољно дефинисана улога постојећих саветодавних тела на нивоу Града
3) Развијена мрежа образовних установа (предшколско, основно школско, средње школско, високо школско образовање)	3) Изостанак партнерског приступа/сарадње јавног, приватног и сектора грађанског друштва за потребе реализације програма/активности и пружање услуга
4) Примарна здравствена заштита доступна у руралном и урбаном подручју	4) Недовољно јасно дефинисана буџетска издвајања за имплементацију стратешких приоритета
5) Постојећи инфраструктурни (стадион, хала, спортских терени и сл.)и	5) Постојећа мрежа служби за превентивну здравствену заштиту, нарочито у руралним областима захтева

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

<p>организациони капацитети (јавна установа „Велики парк“, Спортски савез, спортска удружења) омогућавају реализацију различитих спортских активности</p> <p>6) Постојећи институционални и организациони капацитети од значаја за обезбеђивање безбедности грађана/ки</p> <p>7) Релативно велики број организација грађанског друштва које делују у различитим областима, од значаја за друштвени развој</p>	<p>рационализацију и реконструкцију у складу са дефинисаним потребама</p> <p>6) Постојећи спортски инфраструктурни капацитети недовољно искоришћени</p> <p>7) Непостојање одрживих модела сарадње за промоцију здравих стилова живота и реализацију програма од значаја за њихову примену.</p>
<p>ШАНСЕ</p>	<p>ПРЕТЊЕ</p>
<p>1) Национална стратешка документа (нпр. Стратегија одрживог развоја, Стратегија социјалне заштите, Стратегија запошљавања, Стратегија за младе, Стратегија за децу, Стратегија за старе, Стратегија образовања за одрживи развој, Стратегија образовања одраслих и др.</p> <p>2) Национални и међународни програми и извори финансирања</p> <p>3) Могућност међуопштинског и међународног повезивања(нпр. програми прекограничне сарадње)</p> <p>4) Покренути процеси на националном нивоу од значаја за повезивање јавног, приватног и сектора грађанског друштва</p> <p>5) Покренуте иницијативе за развој града у различитим областима (нпр. Ужице – центар Златиборског округа; развој здравственог туризма; унапређење саобраћајне инфраструктуре и сл.)</p>	<p>1) Децентрализацију надлежности не прати фискална децентрализација</p> <p>2) Непостојање дефинисаних националних стратешких праваца за поједине области друштвеног развоја</p> <p>3) Изостанак релевантних законских решења, односно непостојање капацитета за имплементацију постојећих, велики проценат миграција младих високообразовних кадрова у веће центре (Београд, Нови Сад)</p> <p>4) Велики број старачких и самачких домаћинстава у руралном подручју са израженим социјалним ризицима</p> <p>5) Пораст друштвено неприхватљивог понашања код младих</p> <p>6) Тренд пораста сиромаштва и социјалне искључености, апатија грађана и губитак поверења у систем</p> <p>7) Пораст броја оболелих од хроничних незаразних болести, без обзира на узраст</p>

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

АКЦИОНИ ПЛАН

ОПШТИ ЦИЉ 1: Унапређење здравља становника града Ужице смањење неједнакости у здрављу						
Показатељи на нивоу општег циља (показатељи ефеката)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Очекиване године живота на рођењу (по полу) становника града/општине	Године живота	2023	М 74,1 Ж 78,7	2029		РЗС РФЗО

ПОСЕБАН ЦИЉ 1: Унапређење физичког, менталног и социјалног здравља становништва града Ужице							
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере	
Број усвојених програма јавног здравља у области физичког, менталног и социјалног здравља	Број	2023	0	2029		ЈЛС	
Број реализованих програма јавног здравља у области физичког, менталног и социјалног здравља	Број	2023	0	2026		ЈЛС	
МЕРА 1.1:	Унапређење услова за друштвену бригу за јавно здравље – унапређење партнерства и друштвене укључености за здравље у ЈЛС		Тип мере:	1			
Носилац мере:	ЈЛС – Савет за здравље		Партнер и:	Учесници у области јавног здравља: органи РС, АП и ЈЛС, здравствене службе (дом здравља, и/зјз, приватна пракса), РФЗО, васпитно-образовне установе, средства јавног информисања, јавна предузећа, привредници, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)			
Период спровођења:	континуирано	Потребне измене прописа:		Не			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Успостављен функционалан савет за здравље *	Број	2023	1	2	2	2	Извештај ЈЛС
---	------	------	---	---	---	---	--------------

*Развити скалу оцењивања: 0-не постоји савет, 1-постоји нефункционалан и 2-функционалан савет

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
1.1.1	Образовање Савета за здравље	ЈЛС	И/ЗЈЗ, здравствене службе, васпитно-образовне установе, ЈКП, предузетници, Заштитник права пацијената, РФЗО, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)	2024-2029	/	/	/
1.1.2	Донети Акт о оснивању	ЈЛС		2024-2029	/	/	/
1.1.3	Едукација чланова Савета из области јавног здравља	ЈЛС	И/ЗЈЗ, СКГО, образовне установе (академске школе и факултети)	2024-2029			

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

1.1.4	Протоколи о сарадњи са партнерима	ЈЛС	И/ЗЈЗ, здравствене службе, васпитно-образовне установе, ЈКП, предузетници, СУП, тужилаштво, инспекцијске службе, Заштитник права пацијената, РФЗО, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)	2024-2029	/	/	/
-------	-----------------------------------	-----	---	-----------	---	---	---

МЕРА 1.2:	Праћење здравственог стања становништва	Тип мере:	⁹ 1
------------------	---	-----------	----------------

⁹У складу са *Законом о планском систему* („Сл. гласник РС“ бр. 30/2018), мере јавних политика могу бити: 1) регулаторне, којима се успостављају стандарди и правила којима се уређују односи у друштву;2)подстицајне, у које спадају: фискалне мере (субвенције, порези и друго) и друге финансијске и нефинансијске мере;3)информативно едукативне (информационе и образовне кампање и друго);4) институционално-управљачко-организационе (формирање нових и укидање постојећих институција, промена организационе структуре одређених субјеката, промена броја и компетенција запослених и др.), и5) обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције (капитални и инфраструктурни пројекти, инвестиције и др.)

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

		у свим животним добима, посебно осетљивих друштвених група и утврђивање приоритета за промоцију здравља и превенцију болести						
Носилац мере:		ЈЛС		Партнери:		И/ЗЈЗ, здравствене службе, цивилни сектор		
Период спровођења:		2024-2029		Потребне измене прописа:		¹⁰ НЕ		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
Реализован програм јавног здравља „Анализа здравственог стања становништва о града/општине“, Усвојени и реализовани програми ЈЗ на тему промоције здравља и превенције болести		Број	2023	0	1	1	1	извештај ЈЛС
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)	
1.2.1	Израда годишње анализе здравственог стања града	ЈЛС	ЈЛС, И/ЗЈЗ	2024-2029				ЈЛС
1.2.2	Радионица за израду Сlike здравља града/општине	ЈЛС- Савет за ЈЗ	СКГО, И/ЗЈЗ, Савет за јавно здравље, ОЦД	2024-2029	/	/	/	
1.2.3	Израда Сlike здравља града/општине	ЈЛС-Савет за ЈЗ	И/ЗЈЗ	2024-2029	/	/	/	
1.2.4.	Укључивање јавности у процес планирања и	ЈЛС	И/ЗЈЗ, здравствене	2024-2029	/	/	/	

¹⁰ Уноси се одговор ДА или НЕ у зависности од тога да ли је за спровођење конкретне мере јавне политике потребна измена прописа/аката . Уколико је одговор ДА, у ово поље се уноси се и назив прописа/акта.

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	одлучивања о здрављу		службе, васпитно- образовне установе, ЈКП, предузетници, МУП, тужилаштво, инспекцијске службе, Заштитник права пацијената, РФЗО, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења), медији				
1.2.5	Радионица за израду Акционог плана ЈЗ (са евалуацијом задовољства учесника)	ЈЛС- Савет за ЈЗ	СКГО, И/ЗЈЗ, Савет за јавно здравље	2024-2029			
1.2.6	Израда Акционог плана ЈЗ	ЈЛС-Савет за ЈЗ	И/ЗЈЗ	2024-2029	/	/	/
1.2.8	Израда годишњег извештаја савета за здравље	ЈЛС- Савет за ЈЗ	И/ЗЈЗ, носиоци активности програма ЈЗ	2024-2029	/	/	/

МЕРА 1.3.	Мапирање фактора ризика по здравље	Тип мере:	¹¹ 1
------------------	------------------------------------	-----------	-----------------

¹¹У складу са Законом о планском систему („Сл. гласник РС“ бр. 30/2018), мере јавних политика могу бити: 1) регулаторне, којима се успостављају стандарди и правила којима се уређују односи у друштву;2) подстицајне, у које спадају: фискалне мере (субвенције, порези и друго) и друге

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

		опште популације и осетљивих популационих група на нивоу					
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	И/ЗЈЗ, цивилни сектор			
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:		¹² Не			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
Мапирани фактори ризика по здравља	Број	2023					Извештај ЈЛС
идентификовани приоритети	Број	2023					Извештај ЈЛС
Број усвојених програма дефинисаних у односу на приоритете	Број	2023					Извештај ЈЛС
Број реализованих планова дефинисаних у односу на приоритете	Број	2023					Извештај ЈЛС
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
1.3.1	Мапирање фактора ризика процена	ЈЛС	И/ЗЈЗ, агенција за животну средину,	2024-2029			ЈЛС

финансијске и нефинансијске мере;3)информативно едукативне (информационе и образовне кампање и друго);4) институционално-управљачко-организационе (формирање нових и укидање постојећих институција, промена организационе структуре одређених субјеката, промена броја и компетенција запослених и др.), и5) обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције (капитални и инфраструктурни пројекти, инвестиције и др.)

*Поремећај постуре 6-год деце и деце 1-4 РОШ

¹² Уноси се одговор ДА или НЕ у зависности од тога да ли је за спровођење конкретне мере јавне политике потребна измена прописа/аката . Уколико је одговор ДА, у ово поље се уноси се и назив прописа/акта.

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	фактора ризика по здравље опште популације и осетљивих популационих група и њихових потреба ј (ризици из животне средине и радне околине, неправилна исхрана, физичка неактивност, ризично сексуално понашање, небезбедно понашање у саобраћају, употреба алкохола, дувана и психоактивних супстанци, коцкање, игре на срећу, стрес, насиље и злостављање, социјална искљученост) на репрезентативном узорку за град/општину		предузећа, васпитно-образовне установе, МУП, агенција за безбедност у саобраћају, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)				
1.3.2	Идентификовање осетљивих популационих група и њихових удружења на локалном нивоу	ЈЛС	Установе социјалне заштите/ Цивилни сектор	2024-2029	/	/	/
1.3.4	Израда годишњег извештаја и евалуација	ЈЛС – Савет за здравље	И/ЗЈЗ, агенција за животну средину, предузећа, васпитно-образовне установе, МУП, агенција за	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

			безбедност у саобраћају, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)УНИЦЕФ, цивилни сектор				
--	--	--	---	--	--	--	--

МЕРА 1.4:	Унапређење интегрисаних међусекторских услуга			Тип мере:	1		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ЗУ, ШУ, ЦСР, установе СЗ, приватан сектор, ОЦД		
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:		Да			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
1.Број пријављених случаја породичног насиља према деци / женама*	Број	2023	197				1. РЗС / ДЕВ инфо 2. ДЕВ инфо 3. ЈЛС
2.Развијене интегрисане међусекторске услуге у областима у јавног сектора у контексту унапређења јавног здравља	Број	2024	/				1. РЗС / ДЕВ инфо 2. ДЕВ инфо 3. ЈЛС

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Ознака	Назив активности (свака активност може бити посебан програм/пројекат са низом активности)	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
1.4.1	Унапређење подршке и развој услуга намењених раном развоју деце и родитељству (од трудноће до 6 година)	ЈЛС	И/ЗЈЗ, здравствена служба, РФЗО, цивилни сектор	2024-2029	/	/	/
1.4.2	Спровођење протокола о међусекторској сарадњи у подршци програмима намењеним осетљивим популационим групама (ОПГ)	ЈЛС	здравствена служба, васпитно-образовне институције, РФЗО,ЦСР, цивилни сектор	2024-2029	/	/	/
1.4.3	Развој интегрисаних социоздравствених мултифункционалних инклузивних услуга интегрисаних услуга за ОПГ (деца, старији, ОСИ, особе са сметњама у развоју и менталним сметњама итд)	ЈЛС	здравствена служба, васпитно-образовне институције, РФЗО,ЦСР, цивилни сектор	2024-2029			ЈЛС
1.4.4	Спровођење протокола о поступању у одговору на насиље, злостављање и занеаривање (породично, у школама, родно засновано, над старим лицима итд)	ЈЛС	здравствена служба, васпитно-образовне институције, РФЗО,ЦСР, цивилни	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

			сектор				
1.4.6	Испитивање задовољства корисника нових интегрисаних услуга	ЈЛС	Носилац активности	2024-2029	/	/	/

ПОСЕБАН ЦИЉ 2:		Унапређење организације и функционисања здравственог система (Унапређење доступности, ефикасности и квалитета здравствене заштите)					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број лекара на 1000 становника		Број	2023	4,9	2029	У складу са законском регулативом	РЗС ЗЈЗ/ИЗЈЗ; ДЗ
Обухват деце (%) вакцинацијом (дифтерија, тетанус, пертусис, полио, хемофилус Б) у првој години живота		%	2021	99,1	2029	У складу са законском регулативом	РЗС ЗЈЗ/ИЗЈЗ; ДЗ
Обухват деце (%) вакцином против малих богиња, заушака и рубеоле у другој години		%	2021	85,8	2029	У складу са законском регулативом	РЗС ЗЈЗ/ИЗЈЗ; ДЗ
Обухват вакцинацијом против грипа старијих од 65 година		%	2021	/	2029	У складу са законском регулативом	РЗС ЗЈЗ/ИЗЈЗ; ДЗ

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

					ВОМ	
Обухват циљне популације Националним програмом за рано откривање рака дебелог црева	%	2021	/			
Обухват циљне популације Националним програмом за рано откривање рака дојке	%	2021	/			
Обухват циљне популације Националним програмом за рано откривање рака грлића материце	%	2021	/			
Обухват циљне популације Националним програмима за рано откривање рака– три национална скрининга	Број	2021	/	2029	У складу са законском регулативом	РЗС ЗЈЗ/ИЗЈЗ; ДЗ

МЕРА 2.1:	Стварање услова за приступачност и уједначеност коришћења примарне здравствене заштите			Тип мере:	1		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Здравствена служба (дом здравља, апотека, приватне праксе, и/зјз)		
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:		Не			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)Сто	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2027.	
- Обухват (%) становништва града/општине обавезним здравственим осигурањем (по полу, годинама и по основама осигурања)	%	2023	/	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	ДЕВ инфо; ДЗ
Број лекара на 1000 становника	Број	2023		У складу са законском	У складу са законском	У складу са законском	ДЕВ инфо; ДЗ

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

				регулативом	регулативом	регулативом	
Лекари (здр. заштита деце до 6 година) на 1000	Број	2023	1,6	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	ДЕВ инфо; ДЗ
Лекари (здр. з. школске деце и омладине) на 1000	Број	2023	0,8	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	ДЕВ инфо; ДЗ
Лекари (здр.з одраслог становништва) на 1000	Број	2023	0,6	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	ДЕВ инфо; ДЗ
Стоматолози на 1000	Број	2023		У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	ДЕВ инфо; ДЗ
Лекари (здр. З. Жена) на 1000	Број	2023	0,15	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	ДЕВ инфо; ДЗ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
2.1.1	Праћење и анализа рада, организације, ресурса и коришћења здравствене заштите	ЈЛС – Савет за здравље	и/зјз, здравствена служба	2024-2029	/	/	/
2.1.3	Инвестициона улагања и одржавања, закуп простора и опреме, набавка, опреме, медицинске и немедицинске у складу са законом и актом о оснивању	ЈЛС – Савет за здравље	и/зјз, здравствена служба Министарство здравља и РСЗО	2024-2029			

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

МЕРА 2.2:	Унапређивање свеобухватне доступности и приступачности здравствене службе за осетљиве популационе групе(деца, жене, стари, особе са инвалидитетом, жртве трговине људима, мигранти, роми, интерно расељана лица, бивши осуђеници идр)			Тип мере:	1		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Здравствена служба (дом здравља, аптека, приватне праксе, и/зјз), међународни пројекти, медији		
Период спровођења:	2022-262024-2029	Потребне измене прописа:			Не		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027.	2029	
% приступачних јавних објеката	%	2023					ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
2.2.1	Едукација здравствених радника за комуникацију са ОПГ (са евалуацијом задовољства учесника)	ЈЛС	Цивилни сектор (удружења ОПГ), и/зјз, међународни пројекти, медији	2024-2029			ЈЛС
2.2.2	Оклањање физичких баријера и постављање рампи, нарочито у здравственим установама и осталим јавним објектима у надлежности ЈЛС	ЈЛС	Цивилни сектор (удружења ОПГ), предузетници, привредна	2024-2029			

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

			друштва, међународни пројекти, медији				
--	--	--	--	--	--	--	--

МЕРА 2.3:	Спровођење заштите права пацијената		Тип мере:	1			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	Министрства, цивилни сектор, и/зјз, СКГО			
Период спровођења:		Потребне измене прописа:		Не			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
Број медијских изјава/кампања промоције права пацијената;	Број	2023	0	4	6	8	ЗЈЗ
Број едукација здравствених радника и становништва на тему ЗПП	Број	2023	0	2	4	6	ЗЈЗ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
2.3.1	Едукација заштитника права пацијената (са евалуацијом задовољства учесника)	ЈЛС	СКГО, и/зјз, цивилни сектор	2024-2029	/	/	/
2.3.2	Едукација здравствених радника и сарадника о правима пацијената (са евалуацијом задовољства учесника)	ЈЛС	СКГО, и/зјз, цивилни сектор	2024-2029	/	/	/
2.3.4	Кампања о правима пацијената	ЈЛС	СКГО, и/зјз, цивилни сектор,	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

			медији				
--	--	--	--------	--	--	--	--

МЕРА 2.4.:	Унапређење организације хитне медицинске помоћи		Тип мере:	1			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	Здравствена служба			
Период спровођења:		Потребне измене прописа:		да			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
Постојање Службе ХМП; Унапређени кадровски и технички капацитети ХМП	Број екипа (лекар, МС/МТ; возач)	2023	17	19	21	22	ИЗЈЗ Батут, ДЗ
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
2.4.1	Иницијатива за измену и допуну правилника о ближим условима за обављање здравствене делатности у области хитне медицинске помоћи	ЈЛС; МЗ, СКГО	ЗУ, Министарство здравља, ИЈЗ Батут, РФЗО	2024-2029	/	/	/
2.4.2	Набавка возила за хитну медицинску помоћ и обезбеђење санитетског превоза	ЈЛС; МЗ	ЗУ	2024-2029			МЗ / ЈЛС

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

2.4.3	Обезбеђење додатне неопходне кадровске подршке у односу на потребе ХМП	ЈЛС; МЗ	ЗУ	2024-2029				
2.4.4	Обезбеђење додатне едукације запослених у оквиру ХМП	ЈЛС; МЗ, ЗЈЗ/ИЗЈЗ; ЗХМП	ЗУ	2024-2029	/	/	/	
2.4.5	Обезбеђење додатне опреме за потребе ХМП	ЈЛС; МЗ	ЗУ, Министарство здравља, ИЈЗ Батут, РФЗО	2024-2029				
МЕРА 2.5:		Унапређење квалитета здравствене заштите		Тип мере:	1			
Носилац мере:		ЈЛС		Партнери:	ЗУ			
Период спровођења:		2022-26	Потребне измене прописа:		Не			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2025	2027	2029	
% буџета ЈЛС издвојеног за обезбеђивање додатне подршке здр. систему на територији ЈЛС		%	2023	50,09			ЈЛС	

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
2.5.3	Израда посебних програма здравствене заштите за поједине категорије становништва, односно врстеболести које су специфичне за ЈЛС	ЈЛС	Здравствене службе, и/зјз	2024-2029			ЈЛС

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

ПОСЕБАН ЦИЉ 3:	Унапређење промоције здравља и превенција болести					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Очекивано трајање живота живорођених	Трајање живота	2022	М 74,0 Ж 78,7	2029		ДЕВ инфо ЈЛС
Просечна старост	Године живота	2022	44,3	2029		ДЕВ инфо ЈЛС
Индекс старости	Године живота	2022	157,5	2029		ДЕВ инфо ЈЛС
Број усвојених програма јавног здравља у области промоције здравља и превенције болести у граду ...	Број	2023	0	2029		ДЕВ инфо ЈЛС
Број реализованих програма јавног здравља у области промоције здравља и превенције болести у граду...	Број	2023	0	2029		ДЕВ инфо ЈЛС

*Поремећај постуре 6-годишњака и ученика 1-4. РОШ

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

МЕРА 3.1:	Унапредити доступност и квалитет превентивних услуга у области сексуалног и репродуктивног здравља			Тип мере:				
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:		ЗУ, цивилни сектор		
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:			Не			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере	
				2025	2027	2029		
Број малолетничких порођаја	Број	2022	0	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	ДЕВ инфо	
Обухват жена у току првог триместра трудноће савременом здравственом заштитом	%	2021	100%	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	ДЕВ инфо	
Обухват трудница патронажним посетама	%	2021	0,92	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	ДЕВ инфо	
% корисница од 15 до 49 година	%	2021	/	У складу са	У складу са	У складу са	ДЗ	

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

којима је урађен превентивни преглед и дат савет у вези са планирањем породице, односно са методама ефективне контрацепције *				правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	
% трудница код којих је урађен превентивни преглед за рано откривање гестацијског дијабетеса*	%	2021	/	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	ДЗ

*Извор података: повратне информације о показатељима квалитета из РФЗО добијених преко ИЗЈЗ или ЗЈЗ. РЕФ предлог новог правилника о показатељима квалитета.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
3.1.1	Праћење и анализирање фактора ризика за сексуално и репродуктивно здравље (СРЗ) (посебно осетљивих друштвених група/ПОДГ)	ЈЛС, Савет за здравље	институти и заводи за јавно здравље, домови здравља, центри за социјални рад,	2024-2029	/	/	/
3.1.3	Развој услуга саветовања о сексуалном и репродуктивном здрављу кроз интерсекторску сарадњу прилагођено	ЈЛС, Савет за здравље	ЗЈЗ/ИЗЈЗ здравствене установе, ОЦД удружења грађана, школске установе,	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	потребама циљних група						
3.1.4	Реализовање семинара/обука/курсева континуиране медицинске едукације (КМЕ) за запослене лекаре у примарној здравственој заштити (ПЗЗ) за рад на превенцији и промоцији СРЗ међу припадницима ПОДГ	ЈЛС, Савет за здравље	коморе здравствених радника, здравствене установе / ЗУ	2024-2029	/	/	/
3.1.5	Реализовање програма континуиране едукација код школског савета за промоцију сексуалног и репродуктивног здравља у школама	ЈЛС, Савет за здравље	Школска управа, Основне и средње школе, Савети родитеља, школски парламенти и удружења младих	2024-2029	/	/	/
3.1.6	Едукације у области сексуалног и репродуктивног здравља кроз интерсекторску сарадњу са различитим осетљивим групама (ПОДГ)	ЈЛС, Савет за здравље	здравствене и школске установе, удружења грађана. ЦСР	2024-2029	/	/	/
3.1.7	Успоставити или унапредити систем Добровољног поверљивог саветовања и тестирања ДПСТ ¹³	ЈЛС, Савет за здравље	Заводи/институтти за јавно здравље, удружења грађана, ЦСР	2024-2029			ЈЛС
3.1.8	Спроводити парњачку подршку за кључне популације у ризику	ЈЛС, Савет за здравље	Здравствене установе, удружења грађана, ЦСР	2024-2029			ЈЛС

¹³ Различити модели; *reach-out*

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

3.1.9	Спроводити активности на видљивости и заступљености тема из области сексуалног и репродуктивног здравља кроз све канале медијске комуникације	ЈЛС	медији, здравствене установе, удружења грађана	2024-2029	/	/	/
3.1.10	Спроводити и подржати активности на превенцији и смањењу стигме и дискриминације у окружењу према кључним популацијама у ризику	ЈЛС	Медији, здравствене установе, удружења грађана	2024-2029			ЈЛС
3.1.11	Мерење задовољства корисника услуга здравствене заштите у удружења грађана у области очувања и унапређења сексуалног и репродуктивног здравља	ЈЛС	здравствене установе, удружења грађана	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

МЕРА 3.2:	Унапредити доступност и квалитет услуга у области заштите менталног здравља		Тип мере:				
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	ЗУ, ШУ, ОЦД,ЦСР, медији			
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:		Не			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026	
Стопа смртности услед самоубиствана 100.000 становника	Стопа	2020	18				РЗС
Број пријављених случајева породичног насиља према деци	број	2020	12				РЗС
Број пријављених случајева породичног насиља према женама	број	2020	185				РЗС
Број деце у сукобу са законом (од 6 до 17)	број	2020	29				РЗС
% регистрованих корисника примарне здр. заштите старијих од 18 година којима је процењен ризик за депресију*	%	2019	5%	10%	15%	20%	ЗЈЗ/ИЗЈЗ

*Извор података: повратне информације о показатељима квалитета из РФЗО добијених преко ИЗЈЗ или ЗЈЗ. РЕФ предлог новог правилника о показатељима квалитета.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
3.2.4	Спроводити и подржати активности на превенцији и смањењу стигме и дискриминације у окружењу према кључним популацијама (особе са потешкоћама у	ЈЛС	удружења грађана, здравствене установе, установе социјалне	2024-2029			ЈЛС

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	психосоцијалном функционисању, ЛГБТ популација, мигранти, сексуалне раднице и радници и остале маргинализоване групе)		заштите, локални омбудсман				
3.2.6	Обезбедити спровођење програма превенције вршњачког насиља, родно заснованог насиља и свих других врста насиља	ЈЛС	Предшколске и школске установе, удружења грађана, установе социјалне заштите, здравствене установе, удружења грађана, локални омбудсман	2024-2029			ЈЛС
3.2.7	Обезбедити спровођење програма подршке старима са потешкоћама у психосоцијалном функционисању и развијање међугенерациске повезаности	ЈЛС	Установе социјалне заштите, здравствене установе, предшколске и школске установе, удружења грађана	2024-2029			ЈЛС

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

МЕРА 3.3:	Унапредити доступност и квалитет услуга у превенцији хроничних незаразних болести (ХНБ)		Тип мере:					
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:		ЗУ, приватан сектор, ОЦД, ШУ, ЦСР			
Период спровођења:			Потребне измене прописа:		не			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере	
				2022.	2024	2026.		
Број кампања у области промоције здравих животних стилова и превенције ХНБ	Број	2023	/				ЈЛС	
% регистрованих корисника старијих од 45 година код којих је у претходних 12 месеци процењен ризик за тип 2 дијабетеса*	%	2021	/	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	ДЗ, ЗЈЗ/ИЗЈЗ	
% регистрованих корисника мушког пола са навршених 35 година и женског пола са навршених 45 година до навршених 69 година обухваћених скринингом за процену ризика од КВБ*(оба пола заједно)	%	2021	/	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	ДЗ, ЗЈЗ/ИЗЈЗ	
% регистрованих корисника са навршених 50 година до навршених 74 година обухваћених скринингом на карцином дебелог црева*	%	2021	/	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	ДЗ, ЗЈЗ/ИЗЈЗ	
% регистрованих корисница од 25 до 64 година старости обухваћених скринингом ради раног откривања	%	2021	/	Правилник о садржају и обиму	Правилник о садржају и обиму	Правилник о садржају и обиму	ДЗ, ЗЈЗ/ИЗЈЗ	

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

рака грлића материце*				услуга за текућу годину	услуга за текућу годину	услуга за текућу годину	
% корисница од 50 до 69 година старости обухваћених скринингом ради раног откривања рака дојке у претходних 12 месеци*	%	2021	/	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	ДЗ, ЗЈЗ/ИЗЈЗ
% регистрованих корисника у дому здравља старијих од 35 година код којих је регистрован пушачки статус* ОВАЈ ПОКАЗАТЕЉ НИЈЕ МОГУЋЕ ДОБИТИ ПРИКАЗАН ЈЕ ПОКАЗАТЕЉ Процент регистрованих корисника у чији је здравствени картон убележена вредност крвног притиска, индекс телесне масе - ИТМ, пушачки статус и препоручени савети за здраво понашање.	%	2021	/	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	ДЗ, ЗЈЗ/ИЗЈЗ

*Извор података: повратне информације о показатељима квалитета из РФЗО добијених преко ИЗЈЗ или ЗЈЗ. РЕФ предлог новог правилника о показатељима квалитета.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
2.3.2	Омогућити доступност хране за циљне групе по принципима правилне исхране (школске кухиње, народне кухиње итд)	ЈЛС	Привредни субјекти, удружења грађана	2024-2029			
2.3.4	Повећати контролу спровођења	ЈЛС	,медији,	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	Закона о дувану и Закона о заштити становништва од изложености дуванском диму и видљивости спровођења мера		надлежне инспекције				
2.3.8	Спроводити превентивне прегледе за рано откривање ХНБ(мобилне јединце за скрининге, базари здравља, слање скрининг-тестова поштом, самоевалуација...)	ЈЛС	Здравствене установе, ЗЈЗ/ИЗЈЗ	2024-2029	/	/	/

МЕРА 3.4:	Унапредити доступност и квалитет услуга у превенцији болести зависности		Тип мере:				
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:		ЗУ, ШУ, ЦСР; ОЦД, медији		
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:		Да (уредбе ЈЛС о раду киоска за продају дувана и алкохолних пића)			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025.	2027.	2029.	
Ученици седмог и осмог разреда основне школе који не користе психоактивне супстанце	%	2023	/	60%	70%	90%	Анкетно истраживање; ИЗЈЗ Батут
Ученици прве године средње школе који не користе психоактивне супстанце	%	2023	/	70%	80%	90%	Анкетно истраживање; ИЗЈЗ Батут
Ученици који на крају завршене основне школе не пуше дуван	%	2023	/	80%	90%	95%	Анкетно истраживање; ИЗЈЗ Батут

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Ученици који на крају срење школе не користе дуван	%	2023	/	80%	90%	95%	Анкетно истраживање, ИЗЈЗ Батут
Особе на супституционој терапији без релапса	%	2023	/				Подаци здравствених установа (ДЗ)

*Извор података: повратне информације о показатељима квалитета из РФЗО добијених преко ИЗЈЗ или ЗЈЗ. РЕФ предлог новог правилника о показатељима квалитета.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
3.4.1	Обезбедити подршку програмима едукације циљних група у области (деца и омладина, родитеља и професионалци) превенције болести зависности	ЈЛС	Канцеларија за дроге РС, Здравствене установе, Организације цивилног друштва, Црвени крст, установе образовања, медиј, Канцеларије за младе	2024-2029			ЈЛС

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	Обезбедити и подржати спровођење програма смањења штета у области употребе ПАС	ЈЛС	Канцеларија за дроге, Здравствене установе, Организације цивилног друштва, Црвени крст, установе образовања, установе културе, спортски клубови, медији	2024-2029	/	/	/
3.4.6.	Развити програме за младе који користе психоактивне супстанце	ЈЛС	Канцеларија за дроге РС, Здравствене установе, Организације цивилног друштва, Црвени крст, Центар за социјални рад	2024-2029			ЈЛС

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

МЕРА 3.5:	Унапредити промоцију здравља и здравствено васпитање у области заразних болести		Тип мере:				
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	ЗУ, ОЦД, приватан сектор, ШУ			
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:					
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
Инициденција Туберколозе на 100.000 становника	Инциденција	2023	2,8				ДЕВ инфо
% регистрованих корисника у ДЗ старијих од 65 година код којих је извршена вакцинација против сезонског грипа	%	2021	/				ДЗ
% регистрованих корисника у ДЗ старијих од 18 година код којих је извршена вакцинација против COVID – 19(%	2021	/				ДЗ
% деце која су вакцинисана вакцинама из обавезног програма на крају прве годинедеца рођена 2019. (према важећем правилнику)	%	2021	99,1				ДЗ
% деце вакцинисана ММР вакцином према узрасту	%	2021	85,8				ДЗ
Број лекара обухваћених едукацијама из области превенције заразних болести (за годину дана)	%	2021	/	30%	40%	50%	ДЗ / ЗЗЈЗ и ИЗЈЗ
Број становника обухваћених едукацијама у области превенције заразних болести	Број	2021	/	30%	40%	50%	ЗЗЈЗ и ИЗЈЗ

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
3.5.1	Обезбедити подршку програмима едукације циљних група за спровођење општих и посебних мера спречавања ширења заразних болести	ЈЛС	Здравствене и школске установе, удружења грађана	2024-2029	/	/	/
3.5.2	Обезбедити подршку програмима едукације циљних група о значају имунизације	ЈЛС	здравствене установе, удружења грађана	2024-2029	/	/	/
3.5.3	Повећање пропорције родитеља који имају позитиван став према вакцинацији против ХПВ девојчица узраста 9-14 година (као препорученог облика имунизације)	ЈЛС	, школске и здравствене установе, удружења грађана	2024-2029	/	/	/
3.5.4	Повећање пропорције родитеља који познају мере спречавања каријеса у раном детињству	ЈЛС	, школске и здравствене установе	2024-2029	/	/	/
3.5.6	Мерење задовољства корисника	ЈЛС	, здравствене установе, удружења грађана	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

МЕРА 3.6:	Унапређење санитарно-хигијенског и епидемиолошког надзора у циљу сузбијања незаразних и заразних болести		Тип мере:	1,2			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	Инспекција, И/зјз, делатност производње и промета намирница и предмета опште употребе, јавни водоводи, делатност социјалне заштите, угоститељска делатност, делатност спорта и рекреације, васпитно-образовна делатност, услужне делатности хигијене, неге и улепшавања, јавни саобраћај			
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:		Не			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029.	
Број реализованих санитарно-хигијенских контрола ;	Број	2023	/				Извештаји инспекција
% негативних налаза у односу на укупан број извршених контрола	%	2023	/				Извештаји инспекција

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
3.6.1	Повећање обухвата санитарно-хигијенског и епидемиолошког надзора	ЈЛС	Инспекција, и/зјз, правна лица која подлежу СХЕ надзору у складу са законом и правилницима	2024-2029			ЈЛС
3.6.2	Редовно исвештавање о надзору	ЈЛС – Савет за	инспекције	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

		здравље					
3.6.3	Надзор над спроведеним корективним мерама	ЈЛС – Савет за здравље	ЈЛС – Савет за здравље инспекције	2024-2029	/	/	/
3.6.4	Развој и спровођење програма/пројеката за унапређење санитарно-хигијенског и епидемиолошког надзора	ЈЛС	Инспекција, и/зјз,	2024-2029	/	/	/
3.6.7	Извештај о спроведеним активностима	ЈЛС	Инспекције, и/зјз, правна лица	2024-2029	/	/	/

ОПШТИ ЦИЉ 2: Унапређење здравља становништва управљањем факторима ризика из животне средине								
Показатељи на нивоу општег циља (показатељи ефеката)			Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере

ПОСЕБАН ЦИЉ 1: Унапређење здравља становништва управљањем факторима ризика из животне средине								
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)			Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број усвојених програма ЈЗ из области друштвена брига за здравље и животна средина			Број	2023	0	2029	1	ЈЛС
Број реализованих програма ЈЗ из области друштвена брига за здравље и животна средина								

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

МЕРА 1.1:	Формирање посебне организационе јединице/запослених надлежних за послове јавног здравља у оквиру ЈЛС			Тип мере:	4		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Локални Савет за здравље, СКГО		
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:					
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
Обезбеђени правно-финансијски услови за почетак функционисања организационе јединице за јавно здравље/запослених на пословима ЈЗ у ЈЛС	Број запослених	2023	0	0	1	1	Службени лист ЈЛС
Нова организационе јединица ЈЛС функционално активирана/запослени на пословима ЈЗ		2023	0	0	1	1	Службени лист ЈЛС, извештај ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
1.1.1	Измене и допуне Правилника о систематизацији	ЈЛС	СКГО	2025	/	/	/
1.1.2	Обезбеђивање кадровских и техничких капацитета	ЈЛС	/	2025	/	/	/
1.1.3	Редовни тренинзи и	ЈЛС	СКГО,	2025	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	едукација (<i>Развој и унапређење компетенција запослених у ЈЛС за област јавног здравља</i>)		МЗ, НАЈУ, ИЗЈЗ/ЗЈ,				
1.1.4	Програмирање, планирање, праћење и извештавање о питањима од значаја за јавно здравље	ЈЛС	МЗ, СКГО, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ	2025	/	/	/

МЕРА 1.2:	Обезбеђивање заштите изворишта водоснабдевања у циљу обезбеђивања здравствено исправне воде за пиће			Тип мере:	5		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ЈКП, санитарна инспекција, МПШВ- Дирекција за воде		
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:		не			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
Постојање јавних водоводних система са обезбеђеним зонама санитарне заштите	%	2022	100%				
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

1.2.1	Израда елабората о зонама санитарне заштите изворишта за јавно водоснабдевање	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП, лиценцирани пружалац услуге	2024-2029			
1.2.2	Имплементација мера дефинисаних елаборатом о зонама	ЈЛС	МПШВ, МЗЖС	2024-2029			
1.3.3	Контрола спровођења елабората	Санитарна инспекција	ЈЛС, ЈП	2024-2029	/	/	/
1.3.4	Праћење квалитета/исправности воде са изворишта водоснабдевања	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП	2024-2029			
1.3.5	Извештавање о резултатима спровођења активности	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ; ЈКП	2024-2029	/	/	/

МЕРА 1.3:	Праћење здравствене исправности воде за пиће	Тип мере:	5				
Носилац мере:	ЈКП, ЈЛС	Партнери:	МЗ-Санитарна инспекција, Институт/Завод за јавно здравље				
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:					
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
% јавних водовода у којима се прати здравствена исправност воде за пиће	%	2022	100%				ЈЛС

Ознака	Назив	Носилац	Партнери	Рок за	Укупно	Процењена	Процењена
--------	-------	---------	----------	--------	--------	-----------	-----------

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	активности			реализацију	процењена вредност (РСД)	вредност по годинама (РСД)	вредност по изворима (РСД)
1.3.1	Узорковање и лабораторијска анализа (врста и број контрола према месту узорковања) са стручним мишљењем и проценом утицаја на здравље	ЈП, ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2024-2029			ЈЛС
1.3.2	Прикупљање и статистичка обрада података према врсти анализе, броју узорака и месту узорковања	ЈП, ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2024-2029	/	/	/
1.3.3	Формирање базе података о сваком водном објекту (изворишта, дужина мреже, број корисника, итд.)	ЈП, ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ	2024-2029	/	/	/
1.3.4	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЈП, ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

1.3.5	Информисање јавности о здравственој исправности воде за пиће и препорукама за коришћење	ЈП, ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

МЕРА 1.4:	Увођење и имплементација Плана за обезбеђење здравствене исправности воде за пиће од изворишта до тачећег места		Тип мере:	1,5			
Носилац мере:	ЈКП		Партнери:	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, Санитарна инспекција			
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:					
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
Број (%) јавних водовода са уведеним и спроведеним плановима	Број (%)	2022	/				

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
1.4.1	Едукација актера сачињавању Плана	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ ЈКП, СКГО	2024-2029	/	/	/
1.4.2	Идентификација опасности у систему јавног водоснабдевања (од изворишта до потрошача)	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП, Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије	2024-2029	/	/	/
1.4.3	Процена нивоа ризика за сваку од утврђених опасности у	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП Директорат за	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	односу на вероватноћу појаве и тежину утицаја		радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије				
1.4.4	Дефинисање корективних мера	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије	2024-2029	/	/	/
1.4.5	Имплементација и контрола ефикасности примењених корективних мера	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије	2024-2029	/	/	/
1.4.6	Верификациони мониторинг	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије, МЗ-Санитарна инспекција	2024-2029	/	/	/
1.4.7	Редовно унапређење дефинисаног	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП Директорат	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	Плана и усклађивање са новонасталим околностима		за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије				
1.4.8	Екстерна контрола примене Плана	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, Санитарна инспекција	ЈКП, ЈЛС	2024-2029	/	/	/

МЕРА 1.5:	Праћење здравствене исправности базенске воде			Тип мере:	5		
Носилац мере:	ЈЛС, ЈП			Партнери:	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција		
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:					
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026.	
% базена где се редовно прати здравствена исправност воде	%	100	3	5	6	7	

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
1.5.1	Узорковање и лабораторијска анализа (врста и број контрола према месту улабораторијска зорковања) са	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП МЗ-Санитарна инспекција	2024-2029			

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	стручним мишљењем и проценом утицаја на здравље						
1.5.2	Прикупљање и статистичка обрада података према врсти анализе, броју узорака и месту узорковања	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2024-2029	/	/	/
1.5.3	Формирање базе података о сваком водном објекту	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2024-2029	/	/	/
1.5.4	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2024-2029	/	/	/
1.5.5	Упитник о задовољству корисника и оцена задовољства корисника квалитетом пружених услуга	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција, СКГО	2024-2029	/	/	/
1.5.6	Информисање јавности о здравственој исправности базенске воде и препорукама за	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	безбедно купање путем мас медија						
1.5.7	Едукација на тему значаја обезбеђивања здравствено исправне воде базена употребом мас медија, интернет портала и промотивних материјала	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2024-2029	/	/	/

МЕРА 1.6:	Праћење квалитета површинске воде за купање, рекреацију и спортове на води		Тип мере:	5			
Носилац мере:	ЈЛС, ЈП		Партнери:	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција			
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:					
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
Број (%) јавних купалишта где се прати квалитет површинске воде намењене купању, рекреацији и спортовима на води	Број (%)	2023	1	2	3	3	

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
1.6.1	Узорковање и лабораторијска анализа (врста и број контрола према месту	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2024-2029			

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	узорковања) са стручним мишљењем и проценом утицаја на здравље						
1.6.2	Прикупљање и статистичка обрада података према врсти анализе, броју узорака и месту узорковања	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2024-2029	/	/	/
1.6.3	Формирање базе података о сваком јавном купалишту	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција		/	/	/
1.6.4	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	/	/	/	
1.6.5	Упитник о задовољству корисника и оцена задовољства корисника квалитетом пружених услуга	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	/	/	/	
1.6.6	Информисање јавности о	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-	/	/	/	

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	квалитету површинске воде и препорукама за безбедно купање путем мас медија		Санитарна инспекција				
1.6.7	Едукација на тему значаја одржавања прописаног квалитета површинске воде за купање, рекреацију и спортове на води воде	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2024-2029	/	/	/
1.6.8	Задовољство корисника	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ	2024-2029	/	/	/

МЕРА 1.7:	Успостављање оптималног праћења квалитета ваздуха животне средине у циљу унапређења здравља становништва			Тип мере:	5		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС		
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:					
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
Обезбедбеђени услови за успостављање	Број	2022	7	9	10	10	ЈЛС

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

праћења квалитета ваздуха у ЈЛС			(мерних места)				
---------------------------------	--	--	----------------	--	--	--	--

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
3.7.1	Израда Плана праћења квалитета ваздуха са имплементацијом и евалуацијом	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2024-2029	/	/	/
3.7.4	Континуирани мониторинг квалитета ваздуха животне средине (врста и број контрола према месту узорковања) са стручним мишљењем и проценом утицаја на здравље	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2024-2029			
3.7.5	Израда индекса квалитета ваздуха животне средине у циљу јасног обавештавања становништва у односу на присуство загађујућих материја у ваздуху	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2024-2029	/	/	/
3.7.6	Прикупљање и статистичка обрада	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	података према врсти анализе, броју узорака и месту узорковања						
3.7.7	Формирање базе података	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2024-2029	/	/	/
3.7.8	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2024-2029	/	/	/
3.7.9	Информисање јавности о квалитету ваздуха и препоруке за понашање становништва	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2024-2029	/	/	/
3.7.10	Задовољство корисника	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2024-2029	/	/	/
3.7.11	Едукација на тему значаја обезбеђивања техничких капацитета за праћење квалитета ваздуха животне средине употребом интернет портала, он лине едукација и промотивних материјала	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

МЕРА 1.8:	Здраво урбано планирање и урбана мобилност		Тип мере:	5			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ			
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:					
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
Дужина бицикличких стаза /трака	км	2023	/				ЈЛС
Величина површина насеља центра ЈЛС под зеленилом	m ²	2023	/				ЈЛС
Број објеката који користе алтернативне изворе енергије	Број	2023	/				ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
1.8.1	Анализа постојећег стања у вези са наведеном мером	ЈЛС	Институције надлежне за област просторног планирања	2024-2029	/	/	/
1.8.2	Израда Плана повећања дужина бицикличких стаза, зелених површина, броја објеката који користе алтернативну енергију, прилагођавања	ЈЛС	Институције надлежне за област просторног планирања, Дирекције за изградњу ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ,	крај 2025	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	саобраћаја смањењу аерозагађења и других мера еколошког урбаног планирања.						
1.8.3	Повећање зелених површина у урбаним целинама у циљу унапређења здравља	ЈЛС	Институције надлежне за област просторног планирања, Дирекције за изградњу, ЈКП	2024-2029	/	/	/
1.8.4	Повећање пешачких и бициклических стаза целинама у циљу унапређења здравља	ЈЛС	Институције надлежне за област просторног планирања, Дирекције за изградњу, ЈКП	2024-2029	/	/	/
1.8.6	Промоција и подстицање субституције енергената у циљу смањења штетних емисија целинама у циљу унапређења здравља	ЈЛС	Институције надлежне за област енергетике, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, СКГО, ОЦД	2024-2029	/	/	/
1.8.8	Стимулисање градње нових и реконструкције постојећих објеката у складу са прописима о	ЈЛС	Институције надлежне за област енергетике, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, СКГО				

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	енергетској ефикасности (енергетски пасош)						
1.8.9	Задовољство корисника	ЈЛС	Институције надлежне за област енергетике, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, СКГО	2024-2029	/	/	/
1.8.10	Едукација на тему значаја обезбеђивања услова за здраво урбано планирање и урбану мобилност употребом мас медија, интернет портала, он лине едукација и промотивних материјала	ЈЛС	Институције надлежне за област енергетике, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, СКГО, НВО, медији, ОЦД	2024-2029	/	/	/
1.8.11.	Подршка обележавању Европске недеље мобилности у граду/општини – јачање свести грађана о значају активних видова кретања и бенефитима по здравље	ЈЛС	Организационе јединице управе надлежне за саобраћај и заштиту животне средине, Савет за безбедност саобраћаја, медији, ОЦД	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

МЕРА 1.9:	Праћење нивоа буке у животној средини у циље заштите здравља људи		Тип мере:	5			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС			
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:					
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024	2026.	
Успостављен систем праћења нивоа буке на територији ЈЛС	Успостављен систем	2023	8 мерних места	10	10	10	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
1.9.1	Израда Плана за праћење нивоа буке у животној средини са имплементацијом и евалуацијом	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС; ОЦД,	2024-2029			ЈЛС
1.9.2	Мерење нивоа буке на Планом дефинисаним мерним местима	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2024-2029	/	/	/
1.9.3	Анкетно испитивање становништва о субјективном доживљају буке	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2024-2029	/	/	/
1.9.4	Прикупљање и статистичка обрада података према дефинисаним мерним местима и	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	прикупљеним анкетним подацима						
1.9.5	Формирање базе података	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2024-2029	/	/	/
1.9.6	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење услова животне средине и заштите здравља људи	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2024-2029	/	/	/
1.9.7	Информисање јавности	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2024-2029	/	/	/
1.9.8	Задовољство корисника/грађана	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2024-2029	/	/	/
1.9.9	Едукација на тему значаја праћења нивоа буке са проценом утицаја на здравље људи употребом мас медија, интернет портала, он лине едукација и промотивних материјала	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС, ОЦД, академске установе	2024-2029	/	/	/

МЕРА 1.10:	Затварање и рекултивација дивљих депонија на територији ЈЛС у циљу	Тип мере:	
-------------------	--	-----------	--

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	заштите здравља становништва						
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Приватан сектор, ЈКП, ОЦД		
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:					
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2028	
Број затворених депонија (санитарних и несанитарних/дивљих)	Број	2023	/				ЈЛС
Број култивисаних дивљих депонија у ЈЛС	Број	2023	/				ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
1.10.1	Образовање радне групе за мапирање дивљих депонија на територији ЈЛС	ЈЛС	ЈКП, ОЦД, ДЗ	2024	/	/	/
1.10.2	Мапирање дивљих депонија	ЈЛС	ЈКП, МЖС, Агенција за ЗЖС, СКГО, ОЦД	Континуирано 2024-2029	/	/	/
1.10.3	Израда пројекта санације и рекултивације дивљих депонија	ЈЛС	ЈКП; ОЦД				
1.10.4	Имплементација пројекта санације и рекултивације	ЈЛС	ЈКП, ОЦД				

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	дивљих депонија						
1.10.5	Контрола и континуирани инспекцијски надзор	Инспекције	МЖС, МЗ, ЈКП, ЈЛС, ОЦД	2024-2029	/	/	/
1.10.6	Извештавање јавности	ЈЛС	ОЦД; медији	2024-2029	/	/	/
1.10.7	Задовољство корисника	ЈЛС	ОЦД, ЗЈЗ/ИЗЈЗ	2024-2029	/	/	/
1.10.8	Едукација на тему значаја управљања отпадом употребом мас медија, интернет портала, он лине едукација и промотивних материјала	ЈЛС	МЖС, МЗ, СКГО, ОЦД	2024-2029	/	/	/

МЕРА 1.11:	Праћење фактора ризика по здравље деце и омладине у васпитно образовним установама			Тип мере:	1, 5		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ИЗЈЗ/ЗЈЗ		
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:					
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
% објеката у предшколским установама у којима се прате фактори ризика по здравље деце	Број (%)	2023	100				ЈЛС
% школских установа у којима се прате	Број (%)	2023	100				ЈЛС

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

фактори ризика по здравље деце							
% домова за смештај деце у којима се прате фактори ризика по здравље деце	Број (%)	2023	/				ЈЛС
Број (%) домова за смештај омладине у којима се прате фактори ризика по здравље деце	Број (%)	2023	/				ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
1.11.1	Израда Плана контроле параметара квалитета и здравствене исправности различитих елемената и медијума животне средине	ЈЛС; установе	ЗЈЗ/ИЗЈЗ	2024-2029			ЈЛС
1.11.2	Контрола здравствене исправности воде за пиће	ЈЛС,	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, установе	2024-2029			ЈЛС
1.11.3	Контрола квалитета ваздуха унутрашњег простора	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈЛС, установе	2024-2029	/	/	/
1.11.4	Едукација и информисање	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈЛС,	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	надлежних у васпитно образовним установама, деце, омладине и родитеља		установе				
1.11.5	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење свих контролисаних услова у васпитно образовним установама и заштите здравља свих корисника простора	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈЛС, установе	2024-2029	/	/	/
1.11.6	Задовољство корисника	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈЛС, установе	2024-2029	/	/	/
1.11.7	Едукација на тему праћења фактора ризика по здравље деце и омладине у васпитно образовним установама употребом мас медија,	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈЛС, установе	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

интернет портала, онлине едукација и промотивних материјала							
---	--	--	--	--	--	--	--

МЕРА 1.12:	Праћење исправности воде за пиће из јавних бунара			Тип мере:	5		
Носилац мере:	ЈКП, ЈЛС			Партнери:	МЗ-Санитарна инспекција, Институт/Завод за јавно здравље		
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:					
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
Процент бунара код којих се прати здравствена исправност воде за пиће у односу на укупан број	Број	2023	Нема података о броју бунара				ЈЛС ЗЈЗ/ИЗЈЗ, ЈКП

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
1.12.1	израђен План мониторинга здравствене исправности воде за пиће из јавних бунара	ЈЛС	ЗЈЗ/ИЗЈЗ, ЈП	2024-2029			ЈЛС
1.12.2	Узорковање и лабораторијска анализа (врста и	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЈЗ, МЗ-Санитарна	2024-2029			

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	број анализа према месту узорковања) са стручним мишљењем и проценом утицаја на здравље		инспекција, ЈП				
1.12.3	Прикупљање и статистичка обрада података према врсти анализе, броју узорака и месту узорковања	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција, ЈП	2024-2029	/	/	/
1.12.4	Формирање базе података о сваком водном објекту (изворишта, број корисника, итд.)	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈП	2024-2029	/	/	/
1.12.5	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈП	2024-2029	/	/	/
1.12.6	Информисање јавности о здравственој исправности воде за пиће и препорукама за	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	коришћење						
1.12.7	Едукација на тему значајности обезбеђивања здравствено исправне воде за пиће употребом мас медија, интернет портала и промотивних материјала	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ОЦД; ЈП, СКГО	2024-2029	/	/	/

МЕРА 1.13:	Утврђивање ризика по здравље људи проузрокованог опасностима из животне средине			Тип мере:	5		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ		
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:					
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
Број утврђених опасности по здравље људи у животној средини у ЈЛС	Број	2023	0	1	2	3	ЗЈЗ/ИЗЈЗ
Број утврђених ризика по здравље људи проузрокованих опасностима из животне средине у ЈЛС	Број	2023	0	1	2	3	ЗЈЗ /ИЗЈЗ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
--------	------------------	---------	----------	--------------------	---------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

1.13.1	Израда Плана за утврђивање опасности у животној средини и процену ризика по здравље људи у ЈЛС	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ,	2024-2029			
1.13.2	Прикупљање и анализа података (база података) о опасностима из животне средине у континуираном периоду од најмање пет година	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ,	2024-2029			
1.13.4	Формирање базе података ризика и рангирање ризика	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ,	2024-2029	/	/	/
1.13.5	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење услова животне средине и заштите здравља људи	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ,	2024-2029	/	/	/
1.13.6	Информисање	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ,	2024-2029	/	/	/

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	јавности са предлогом мера о понашању становништва						
--	--	--	--	--	--	--	--

ПОСЕБАН ЦИЉ 2: Стварање подстицајног окружења за безбедност и здравље на раду на локалном нивоу						
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број повреда на раду и професионалних обољења на годишњем нивоу у ЈЛС	број	2023		2029		Записници о повреда на раду и професионалним обољењима

МЕРА 2.1:	Унапређење инситуционалног оквира за БЗР на локалном нивоу	Тип мере:	¹⁴ 1
Носилац мере:	ЈЛС Савет за здравље	Партнери:	Службе БЗР и Службе медицине рада на нивоу ЈЛС
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:	¹⁵ ДА

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
Формирана и функционална РГ	1	2023					

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Потписан споразум о сарадњи Сачињен АП за БЗР на нивоу ЈЛС							
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.1.1	Креирање и усвајање одлуке о формирању РГ, пословника о раду и плана рада РГ	Скупштина ЈЛС и РГ за БЗР	Службе БЗР и Службе МР, ИМП Србије, Заводи за ЗЗР				
2.1.2	Формирање радне групе за БЗР у оквиру Савета за здравље	Савет за здравље	Савет за здравље, Службе БЗР и Службе МР, ИМП Србије, Заводи за ЗЗР				
2.1.3	Успостављање међуинституционалне сарадње кроз потписивање споразума о сарадњи	РГ за БЗР на нивоу ЈЛС	Службе БЗР и Службе МР, ИМП Србије, Заводи за ЗЗР НСЗ, Пословни савети, Социјално економски савети				

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

2.1.4	Креирање АП за БЗР на нивоу ЈЛС	РГ за БЗР на нивоу ЈЛС	Службе БЗР и Службе МР, ИМП Србије, Заводи за ЗЗР НСЗ, Пословни савети, Социјално економски савети				
-------	---------------------------------	------------------------	--	--	--	--	--

МЕРА 2.2:	Мапирање фактора ризика, ризичних група и унапређење безбедности и здравља на раду код непокривених сектора економије		Тип мере:				
Носилац мере:	РГ за БЗР		Партнери:	Службе БЗР и Службе МР, приватан сектор ИМП Србије, Заводи за ЗЗР, Управа за БЗР			
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):			Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)(Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
Израђена листа фактора ризика	1	2023					Листа фактора ризика
Израђена листа фактора ризика у вези са дечијим радом							Листа фактора ризика у вези са дечијим рада
Формиране базе података фактора ризика и БЗР	1	2023					База података фактора ризика и

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Формирана база података о повредама на раду, апсентизму, професионалним обољењима и болестима у вези са радом		2023					БЗР
Креирана структура извештаја и периодика извештавања	3	2023					Извештај

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупн о потреб на фин. средств ва (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)
2.2.1	Мапирање фактора ризика БЗР у малим и средњим предузећима, samozапослених, пољопривредника и друго, без обзира на радни статус	РГ за БЗР	Службе МР, Службе БЗР, ИМП Србије, Заводи за ЗЗР	2024-2029		
2.2.2	Мапирање фактора ризика у вези дечијег рада	ЈЛС, ЦСР; Управа за безбедност	ОЦД; Службе МР	2024-2029		
2.2.3	Формирање базе података о факторима ризика и БЗР	ЈЛС	ИМП Србије, Заводи за	2024-2029		

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

			ЗЗР Службе МР, Службе БЗР, Управа за БЗР					
2.2.4	Формирање базе података о повредама на раду, апсентизму, професионалним обољењима и болестима у вези са радом	ЈЛС	ИМР Србије, Заводи за ЗЗР Службе МР, Службе БЗР, Управа за БЗР	2024- 2029				
2.2.5	Креирање система праћења и извештавања	ЈЛС	Управа за БЗР	2024- 2029				
МЕРА 2.3:	Промоција здравља на раду и услова за безбедност и здравље на раду		Тип мере:					
Носилац мере:	РГ за БЗР; Савет за здравље		Партнер и:	Службе за МР; ИМР Србије, Заводи за ЗЗР, Управа за БЗР, НСЗ, ЦСР, медији, школске установе, ОЦД, удружења ОСИ, социјална предузећа				
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:	ДА					
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2025	2027	2029	
Спроведене радионице и обуке у вези са факторима ризика, здравственим васпитањем у вези са			2023					Листа учесника Извештај Презентације и материјали

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

БЗР, као и о начину пружања прве помоћи							Фотографије
Спроведена едукација ученика пре професионалне оријентације у вези са способностима за рад		2023					Листа учесника Извештај Презентације и материјали Фотографије
Спроведена мини кампања на тему БЗР		2023					Објаве у медијима Објаве на интернет страници и друштвеним мрежама
Спроведено истраживање задовољства учесника спроведеним активностима		2023					Извештај са истраживања Батерија анкета
ПОСЕБАН ЦИЉ 3:	Унапређење отпорности заједнице у кризним и ванредним ситуацијама у области јавног здравља						
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере	
Број усвојених програма јавног здравља у области друштвене бриге за здравље у кризним и ванредним ситуацијама Број реализованих програма јавног здравља у области друштвене бриге за здравље у кризним и ванредним ситуацијама		2023	0	2029	1	ЈЛС	

МЕРА 3.1:	Израда процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних	Тип мере:	16
------------------	--	-----------	----

¹⁶ У складу са *Законом о планском систему* („Сл. гласник РС“ бр. 30/2018), мере јавних политика могу бити: 1) регулаторне, којима се успостављају стандарди и правила којима се уређују односи у друштву; 2) подстицајне, у које спадају: фискалне мере (субвенције, порези и друго) и друге финансијске и нефинансијске мере; 3) информативно едукативне (информационе и образовне кампање и друго); 4) институционално-управљачко-организационе (формирање нових и укидање постојећих институција, промена организационе структуре одређених субјеката, промена броја и компетенција запослених и др.), и 5) обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције (капитални и инфраструктурни пројекти, инвестиције и др.)

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

		ситуација						
Носилац мере:		ЈЛС		Партнери:		Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције (РХМЗ, Републички сеизмолошки завод, Геолошки институт Србије итд), СЗО, СКГО		
Период спровођења:		2024-2029		Потребне измене прописа:		¹⁷ НЕ		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2025	2027	2029	
Израђена Процена јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација на нивоу ЈЛС.			2023	0	1			Нацрт Процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација на нивоу ЈЛС. Службени лист ЈЛС.
Усвојена Процена јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација на нивоу ЈЛС.				0		1		
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)	
3.1.1	Креирање и усвајање одлуке о формирању РГ за израду процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних	Извршни органи и Скупштина ЈЛС	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље	2024-2029				

¹⁷ Уноси се одговор ДА или НЕ у зависности од тога да ли је за спровођење конкретне мере јавне политике потребна измена прописа/аката . Уколико је одговор ДА, у ово поље се уноси се и назив прописа/акта.

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	ситуација, са дефинисаним задатком						
3.1.2	Конституисање радне групе, дефинисање и усвајање пословника о раду и плана рада РГ	РГ, ЈЛС и Савет за здравље.	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције,	2024-2029			
3.1.3	Организовање обуке за чланове РГ о методологији СЗО за израду процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација, која обухвата мапирање ризика и идентификацију вулнерабилних група.	ЈЛС и Савет за здравље	Институти/заводи за јавно здравље, СКГО, СЗО, Сектор за ванредне ситуације	2024-2029			
3.1.4	Реализација израде процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација, мапирање ризика и идентификација вулнерабилних група.	РГ и ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције (РХМЗ, Републички сеизмолошки	2024-2029			

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

			завод, Геолошки институт Србије итд), СЗО.				
3.1.5	Усвајање и објављивање Процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација.	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, организације цивилног друштва, грађани, итд.	2024-2029			

МЕРА 3.2:	Израда плана смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација.		Тип мере:					
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:		Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, ЈП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО, СКГО			
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:		НЕ				
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2025	2027	2029	
Израђен План смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација.			2023	0		1		Нацрт Плана смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација.
Усвојен План смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних				0			1	Службени лист ЈЛС.

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

ситуација.							
------------	--	--	--	--	--	--	--

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.2.1	Креирање и усвајање одлуке о формирању РГ са дефинисаним задацима: израда плана смањења/ублажавања доминантних заноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација, израда плана спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама, израда плана обука за одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама, израда плана симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама, израда модела анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби).	ЈЛС.	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље, СЗО, Сектор за ванредне ситуације.	2024-2029			
3.2.2	Конституисање радне групе, дефинисање и усвајање пословника о раду и плана рада РГ	ЈЛС	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље,	2024-2029			

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

			Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције				
3.2.3	Организовање обуке за чланове РГ о методологији СЗО за израду плана смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација.	ЈЛС и Савет за здравље	Институти/заводи за јавно здравље, СКГО, СЗО, Сектор за ванредне ситуације	2024-2029			
3.2.4	Реализација израде плана смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација.	РГ и ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, СКГО, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције (РХМЗ, Републички сеизмолошки завод, Геолошки институт Србије итд), СЗО.	2024-2029			
3.2.5	Усвајање Плана смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација.	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО,	2024-2029			

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

			организације цивилног друштва, грађани, итд.				
--	--	--	--	--	--	--	--

МЕРА 3.3:	Израда плана спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама		Тип мере:				
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:		Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, ЈП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО., СКГО		
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:		НЕ			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
Израђен План спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама		2023	0			1	Нацрт Плана спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама
Усвојен План спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама			0			1	Службени лист ЈЛС.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
--------	------------------	---------	----------	--------------------	-------------------------------------	---	---

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

3.3.1	Организовање обуке за чланове РГ о методологији СЗО за Израду плана спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама	ЈЛС и Савет за здравље	Институти/заводи за јавно здравље, СКГО, СЗО, Сектор за ванредне ситуације	2024-2029			
3.3.2	Реализација израде плана спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама	РГ и ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, СКГО, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО.	2024-2029			
3.3.3	Усвајање Плана спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама.	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, организације цивилног друштва, грађани, итд.	2024-2029			

МЕРА 3.4:	Израда плана обука за одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама		Тип мере:	
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, ЈП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО, СКГО
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:	НЕ	

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
Израђен План обука за одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама		2023	0			1	Нацрт Плана обука за одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама
Усвојен План спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама			0			1	Службени лист ЈЛС.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.4.1	Организовање обуке за чланове РГ о методологији СЗО за израду плана обука за одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама	ЈЛС и Савет за здравље	Институти/заводи за јавно здравље, СКГО, СЗО, Сектор за ванредне ситуације	2024-2029			
3.4.2	Реализација израде плана обука за одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама	РГ и ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, ЈКП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО.	2024-2029			
3.4.3	Усвајање Плана обука за одговор на јавноздравствене	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље,	2024-2029			

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	претње у ванредним ситуацијама.		Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, организације цивилног друштва, грађани, итд.				
--	---------------------------------	--	--	--	--	--	--

МЕРА 3.5:	Израда плана симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама		Тип мере:				
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:		Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, ЈП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО, СКГО.		
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:		НЕ			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):			Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
Израђен План симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама		2023	0			1	Нацрт Плана симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама
Усвојен План симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама			0			1	Службени лист ЈЛС.

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.5.1	Организовање обуке за чланове РГ о методологији СЗО за израду плана симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама.	ЈЛС и Савет за здравље	Институти/заводи за јавно здравље, СКГО, СЗО, Сектор за ванредне ситуације	2024-2029			
3.5.2	Реализација израде плана симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама.	РГ и ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, СКГО, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО.	2024-2029			
3.5.3	Усвајање Плана симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, организације цивилног друштва, грађани, итд.	2024-2029			

МЕРА 3.6:	Израда модела анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби)	Тип мере:	
Носилац мере:	ЈЛС	Партнери:	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

			ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, ЈП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО, СКГО				
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:			НЕ		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
Израђен модел анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби)		2023	0			1	Нацрт модела анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби)
Усвојен модел анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби)			0			1	Службени лист ЈЛС.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.6.1	Организовање обуке за чланове РГ о методологији СЗО за израду модела анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби).	ЈЛС и Савет за здравље	Институти/заводи за јавно здравље, СКГО, СЗО, Сектор за ванредне ситуације	2024-2029			
3.6.2	Реализација израде модела	РГ и ЈЛС	Институти/заводи	2024-2029			

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

	анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби).		за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, СКГО, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО.				
3.6.3	Усвајање Модела анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби).	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, рганизације цивилног друштва, грађани, итд.	2024-2029			

МЕРА 3.7:	Редовно информисање становништва и промовисање мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени аспект кризних и ванредних ситуација		Тип мере:				
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:		Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, Црвени крст, академске институције, специјализоване агенције, СЗО.		
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:		НЕ			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
Израда Плана комуникације и информисања становништва, односно промовисања мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени аспект кризних и ванредних ситуација		2023	0		1		ЈЛС

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Усвајање Плана комуникације, информисања становништва, односно промовисања мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени аспект кризних и ванредних ситуација			0		1		ЈЛС
--	--	--	---	--	---	--	-----

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.7.1	Креирање и усвајање одлуке о формирању РГ за израду Плана комуникације и информисања становништва, односно промовисања мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени аспект кризних и ванредних ситуација	Извршни органи и Скупштина ЈЛС	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље	2024-2029			
3.7.2	Конституисање радне групе и дефинисање садржаја, методологије и динамике реализације Плана комуникације и информисања становништва, односно промовисања мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени аспект кризних и ванредних ситуација.	РГ, ЈЛС и Савет за здравље.	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље, Црвени крст, академске институције, специјализоване агенције, СЗО.	2024-2029			

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

3.7.3	Израда Плана комуникације и информисања становништва, односно промовисања мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени аспект кризних и ванредних ситуација	РГ и ЈЛС	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље, СКГО, Црвени крст, академске институције, специјализоване агенције, СЗО.	2024-2029			
6.7.5	Реализација Плана комуникације и информисања становништва, односно промовисања мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени аспект кризних и ванредних ситуација	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, организације цивилног друштва, грађани, итд.	2024-2029			

МЕРА 3.8	Спровођење истраживања информисаности и задовољства грађана достигнутом нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација		Тип мере:				
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:		Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, Црвени крст, академске институције, специјализоване агенције, СЗО.		
Период спровођења:	2024-2029	Потребне измене прописа:		НЕ			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025	2027	2029	
Испланирано истраживање информисаности и задовољства грађана достигнутом нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација		2023	0			1	План истраживања информисаности и задовољства грађана достигнутом нивоом

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

Спроведено истраживање информисаности и задовољства грађана достигнутим нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација			0			1	заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација Извештај о спроведеном истраживању информисаности и задовољства грађана достигнутим нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација
---	--	--	---	--	--	---	---

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.8.1	Креирање и усвајање одлуке о формирању РГ за спровођење истраживања информисаности и задовољства грађана достигнутим нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација	Извршни органи и Скупштина ЈЛС	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље	2024-2029			
3.8.2	Конституисање радне групе и дефинисање садржаја и методологије истраживања и плана рада РГ	РГ, ЈЛС и Савет за здравље.	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље, Црвени крст, академске	2024-2029			

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА за период 2024 - 2029

			институције, специјализоване агенције, СЗО.				
3.8.3	Реализација истраживања информисаности и задовољства грађана достигнутом нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација.	РГ и ЈЛС	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље, СКГО, Црвени крст, академске институције, специјализоване агенције, СЗО.	2024-2029			
3.8.4	Израда извештаја, објављивање и презентација резултата истраживања информисаности и задовољства грађана достигнутом нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација.	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита организације цивилног друштва, грађани, итд.	2024-2029			

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД УЖИЦЕ

ГРАДСКО ВЕЋЕ

I Број: 500-8/21

Датум: 30.11.2023.године

На основу члана 146. Статута града Ужица (Службени лист Града Ужица број 4/19) и члана 15. став 5. Одлуке о начину и поступку учешћа грађана Ужица у пословима Града (Службени лист Града Ужица број 11/19), Градско веће доноси

ИЗВЕШТАЈ О ПРОЦЕСУ ЈАВНЕ РАСПРАВЕ ПЛАНА ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА УЖИЦА ЗА ПЕРИОД 2024-2029

ПРОЦЕС ЈАВНЕ РАСПРАВЕ

Процес јавне расправе о нацрту Плана јавног здравља града Ужица, отпочео је 28. августа 2023.године и трајао до 29. новембра 2023.године, објављивањем нацрта документа у апликацији *Заједно до добрих одлука* на сајту града Ужица <https://uzice.rs/javna-rasprava-o-planu-javnog-zdravlja-za-period-2024-2028-godina/>. Отворени састанак у оквиру јавне расправе заказан је за 29. новембар 2023.године са почетком у 13:00 часова, у Великој сали Градске куће.

Током трајања јавне расправе (28. августа 2023.године до 29. новембра 2023.године) сви заинтересовани су могли путем апликације *Заједно до добрих одлука* да доставе своје предлоге, сугестије и мишљења о нацрту Плана јавног здравља града Ужица 2024-2029. Такође заинтересовани су имали могућност да своје предлоге и сугестије дају на отвореном састанку у оквиру Јавне расправе, који је одржан 29. новембра 2023.године са почетком у 13:00 часова у Великој сали Градске куће.

ОТВОРЕНИ САСТАНАК У ОКВИРУ ЈАВНЕ РАСПРАВЕ

Дана 29. новембра 2023.године, у Великој сали Градске куће, са почетком у 13:00 часова, одржан је отворени састанак у оквиру јавне расправе о нацрту Плана јавног здравља града Ужица. Широј јавности је претходно упућен позив за отворени састанак путем сајта Града, а путем мејла обавештени су одборници Скупштине града, чланови Градског већа и организације цивилног друштва које раде на територији града Ужица.

На отвореном састанку присуствовало је 10 особа, као и обрађивачи предметног акта. У име обрађивача на састанку су били присутни: Слободан Грбић, члан Градског већа, чланови Савета за здравље.

Поред представника обрађивача, састанку су присуствовали представници здравствених установа, ОЦД, медија и чланови Градског већа.

Слободан Грбић, члан Градског већа, презентовао је нацрт План јавног здравља града Ужица 2023.

По завршетку презентације отворена је дискусија. Присутни нису имали питања и предлога.

Слободан Грбић захвалио се присутнима на учешћу у јавној расправи и затворио је у 13:30 часова.

ГРАД УЖИЦЕ

+381 (0) 31 590 150 • e-mail:
gradskovece@uzice.rs